ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభ చర్చలు

అధికార నివేదిక

పదకొండవ సమావేశము :— పదవ రోజు, శుక్రవారము, 5 ఆగష్టు 1988

(సభ ఉదయం 8-30 గంటల సమావేశమైనది)

(ఉప సభాపతి అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు)

ప్రశ్నలు - వాగ్రూప సమాధానములు

పాఠశాలలకు వెళ్ళు పిల్లలలో వ్యాధులున్నట్లు నిర్ధారణ

91—

* 8577 - సర్వశ్రీ జి.ఎస్.ఎస్. శివాజి (సోంపేట) కె. ఎర్రన్నాయుడు (హరిశ్చంద్రాపురం) :— ఆరోగ్య, వైద్య శాఖా మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :—

(అ) రాష్ట్రంలో "తెలుగు బాలల సుఖీభవ పథకం" క్రింద పాఠశాలలకు వెళ్ళు పిల్లలలో తీవ్రవ్యాధులున్నట్లు నిర్ధారించారా,

(ఆ) జిల్లావారిగా ఎన్ని కేసులు కనుగొనబడినవి, వాటి వివరములేవి,

(ఇ) వాటిని నయంచేయడానికి తీసికొన్న చర్యలేమి ?

వైద్య, ఆరోగ్య శాఖా మంత్రి (డా. డి. వెంకటేశ్వరరావు) :—

(అ) అవును

(ఆ) 32,64,781 మంది

* An asterisk before the name indicates Confirmation by the Member.

విద్యార్థులను పరీక్ష చేయగా 9,70,275 మందికి చిన్నచిన్న వ్యాధు-కు సంబంధించిన ట్రీట్‌మెంట్‌కు రిఫర్ చేయాడం చేయడం జరిగింది. ఇది 29.72 పర్సెంట్. తరువాత రిఫర్ చేసిన సంఖ్య 6,63,008. ఇది 1.93 ప॰్సెంట్. ఆ వివరాలు సభ్యులకు అందచెయ్యడం జరిగింది నివారణ చేసిన వ్యాధులు పోనూ మిగిలినవాటిని పైన వున్న డిస్ట్రిక్ట్ హాస్పిటల్స్‌కు, తాలూకా హాస్పిటల్స్‌కు, టీచింగ్ హాస్పిటల్స్‌కు రిఫర్ చేయడం జరుగుతున్నది. ఈ కార్యక్రమం ప్రాథమికస్థాయిలో ఉన్న సందర్భంలో వాటిని మరల రిసెర్చి చేసే అవకాశం లేకపోయింది. వీరు పై హాస్పిటల్స్‌కు వెళ్ళి ట్రీట్‌మెంట్ తీసుకున్నారనే వివరాలు లేవు. తరువాతతీ సుకునే చర్యలలో భాగంగా దీనిని కూడా పొందుపరచడానికి ప్రయత్నం జరుగుతున్నది.

School Health Programme Report upto the mont

Code No.	Districts	Total No. of schools in the Dist	Total No. of children in the Dist	No. of schools visited	Perceṇtage (%)
A.	Srikakulam	2466	250013	2466	100.0
B.	Vizianagaram.	1872	172866	375	22.4
C.	Visakhapatnam	1756	225216	1756	100.0
D	East Godavari	2664	359720	2664	92.5
E.	West Godavari	2705	408866	847	31.3
G.	Guntur	2492	365785	1538	61.7
H.	Nellore	2534	219504	2253	88.9
K	Cuddapah	2279	228576	807	35.
L.	Ananthapur	2661	302878	1700	63.
O.	Nalgonda	1754	293077	176	10.
Q.	Warangal	1584	216472	218	13.
U.	Medak	1585	147000	247	15.
V.	Rangaredyy	1000	112209	181	18.
	TOTAL	27152	3302182	15028	55.

h of Aprill 1988 IInd Round for the Acadamic Year 1987-88

n-	No. of children examined	Percentage (%)	No. of children treated by MO PHC	Percentage (%)	No. of children reffered	Percentage (%)	Total No. of teachers in the Dist	No. of teachers trained
0	175210	70.08	26210	14.96	330	0.19	5410	2472
3	24361	14.09	7785	31.96	974	4 00	3801	3428
0	151858	67.43	39855	26.24	3998	2.63	4008	4128
0	218805	60.83	15109	6.91	910	0.42	6886	5049
2	70059	17.13	39214	55 97	925	1.32	7730	5491
2	186871	51.10	142712	76.37	1838	0.98	6987	6216
1	132999	60.59	66672	50.13	2972	2.23	3783	2249
41	38003	16.63	3201	8 42	185	0.49	5351	3813
36	141579	46.74	11537	8.15	176	0.12	5151	3013
3	11067	3.78	1144	10.34	49	0.44	5435	1414
76	18022	8.33	9749	54.10	174	0.97	4385	2010
58	28734	19.55	4466	15 54	414	1.44	3762	2063
10	21767	19 40	3132	14.39	444	2 04	3241	1709
35	1219335	36.92	370786	30.41	13389	1.10	66420	43115

శ్రీ జి.ఎస్.ఎస్. శివాజి :— ఈ ప్రశ్న అడగడానికి ఒక కారణం వుంది మా శ్రీకాకుళం జిల్లా ప్లానింగ్ బోర్డు మీటింగులో డి.ఎమ్.హెచ్.ఓ. ఒక రిపోర్టు ఇచ్చారు. ఆ జిల్లాలో ఎంతమంది తీవ్ర వ్యాధులకు గురి అయ్యారో రిపోర్టులో తెలిపారు కాని వారిని ఫర్దర్‌గా పరిశీలించి చికిత్సచేయడానికి జిల్లా హాస్పిటల్స్‌కు పంపించే ఏర్పాట్లు చేశారా, వారికి ఆ వ్యాధులు నయం అయ్యాయా, లేదా అని అడిగి
ఉ॥ 8-40 నప్పుడు 'అలా పంపించాలనే ఆదేశాలు మాకు లేవు, వారి పరిస్థితి మాకు తెలియదు' అని వారు చెప్పారు. తీవ్ర వ్యాధులతో వారు వున్నప్పుడు ప్రభుత్వ పరంగా వారిని క్యూర్ చేయడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు? ఇంత వరకు తీసుకోకపోతే యిక ముందు అయినా తీసుకుంటారా?

డా. డి. వెంకటేశ్వరరావు :— ఈ స్కీము ప్రారంభించిన తరువాత 9 లక్షల 70 వేలమంది వరకూ అక్కడికక్కడే ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలయొక్క డాక్టర్లు స్కూల్స్‌లో పరీక్ష చేసేటప్పుడు వివిధ జిల్లాలలో చిన్నచిన్న జబ్బులు డయేరియా, స్కిన్‌డిసీజెస్, విటమిన్ ఎ డెఫిషియన్సి, ఫీవర్, ఎనిమియా మొదలైన వాటికి చికిత్స చేసినప్పుడు అక్కడికక్కడే మంచి జరిగిందని సభ్యులు గుర్తించాలి. ఇక శ్రీకాకుళం జిల్లాలో హెపాటిటిస్ 15 మందికి. నెఫ్రైటిస్ 18 మందికి, టైఫాయిడ్ 13 మందికి, డిఫ్తీరియా ఇద్దరికి, టి.బి. 35 మందికి, రుమాటిక్ ఫీవర్ 6 మందికి వచ్చినట్లు కనుకొనబడింది. వారిని పై హాస్పిటల్స్‌కు రిఫర్ చేయాలని సూచించడం జరిగింది. వారిని తీసుకువెళ్ళారా, లేదా అన్న వివరాలు లేవు. రెండవసారి జరిగే చెకింగులో ఈ వివరాలు తీసుకోవలసిందని కోరడం జరుగుతుంది.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు :— ప్రైమరీ హెల్త్ సెంటర్స్‌లోని డాక్టర్స్ ఐడింటిపై జేస్తున్నారు గాని తీవ్రవ్యాధులను పెద్ద హాస్పిటల్స్‌కు రిఫర్ చేయడం లేదు. తీవ్ర వ్యాధులున్నట్లు ట్రేస్ అయితే పెద్ద హాస్పిటల్స్‌కు పంపాలని ఆదేశాలు ఇచ్చారా, ఇస్తే ఎప్పుడు ఇచ్చారు? ఇవ్వకపోతే ఇప్పటికయినా అటువంటి ఆదేశాలు ఇస్తారా? ఈ పథకాలు సక్రమంగా అమలు జరుగుతున్నదీ లేనిదీ చూడడానికి అధికారులతో అనధికారులతో మండల స్థాయిలో, జిల్లా స్థాయిలో కమిటీలు. ఏర్పాటు చేస్తారా?

డా. డి. వెంకటేశ్వరరావు :— నిర్దిష్టమైన ఆదేశాలు వున్నాయి. ఆ ఆదేశాలు టీచింగ్ హాస్పిటల్స్‌కు, జిల్లా, హాస్పిటల్స్‌కు కూడా పంపబడ్డాయి. కలెక్టర్లను కూడా పంపడం జరిగింది. పూర్ చిల్డ్రన్స్ ఫండ్ ఏర్పాటుచేసి వీరికి సహాయ పడవలసింది

కలెక్టర్లకు సూచించడం జరిగింది కమిటీల విషయంలో, తప్పకుండా ప్రతి మండలానికి కూడా శాసన సభ్యుడు అధ్యక్షుడిగా కమిటీ ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది. మండల రెవిన్యూ ధికారి, అక్కడ గల డాక్టరు, మండలాధ్యక్షుడు సభ్యులుగా, నాన్ అఫిషియల్స్ ఇద్దరు గల అభివృద్ధి మరియు సమీక్షా కమిటీ ఉంటుంది. అతి త్వరలోనే సమావేశం కావాలని ఆదేశాలిచ్చాము. కనుక వారు తప్పకుండా అక్కడ రెవ్యూ చేసుకోవచ్చును, రెవ్యూ చేసుకొని, అవకతవకలుంటే, తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్రేకల్) :— అధ్యక్షా, సభ్యుడు శివాజిగారు అడిగిన ప్రశ్నకు మంత్రిగారు సమాధానం చెప్పలేదు. వారు పరీక్ష చేసినప్పుడు, తీవ్రమైన రోగాలుగా గుర్తించినవాటిని పై ఆసుపత్రులకు రెఫర్ చేయాలని చెప్పలేదు, అటువంటి ఆదేశాలు శ్రీకాకుళంలో ఇవ్వలేదు అన్నారు. ఈ పరీక్షలో చాలా భాగం పేదవారికి రుమాటిక్ పెయిన్స్ అంటే కీళ్ళవాతం అంటారు - దాని వల్ల ఎక్కువ భాగం గుండె జబ్బులు వచ్చే ఆస్కారం వుంది. అటువంటివారు అర్థోపెడిక్ వస్తే రు. 10 వేలో రు. 20 వేలో ఆపరేషన్‌కు అవుతుంది తెచ్చుకో చేస్తాం, లేకపోతే లేదు అంటారు. అంటే తెచ్చుకోలేక ఇంటి పోతారు. చనిపోతారు. చిన్న పిల్లలలో ఈ వ్యాధిని అరికట్టడానికి ప్రయిమరీ స్టేజీలోనే గుర్తించి కావలసిన ట్రీట్‌మెంట్ ఇవ్వాలి. ఊళ్ళలో ఇంజక్షన్ కూడా ఇచ్చే దిక్కులేదు. 15 రోజులకు ఒకసారి ఇవ్వవలసి వుంటుంది, విలేజ్‌లో స్టాఫ్ ఒకరిద్దరు వుంటారు. వారికి ఆదేశాలిచ్చి, రెగ్యులర్‌గా 15 రోజులకు ఒకసారి ఇంజక్షన్ ఇచ్చే ఏర్పాటును చేయాలి. ప్రధానంగా విటమిన్ బి. విటమిన్ ఎ లోపం చాలామంది పేదవారి తిండిలోవున్నట్లు కనబడింది. వాటిని భర్తీ చేయడానికి ఏమైనా మందులు వారికి సప్లై చేసే పద్ధతి ఏర్పాటు చేస్తారా? రెగ్యులర్‌గా ఇంజక్షన్లు ఏర్పాటు చేస్తారా? చాలా మండలాలలో డాక్టర్లు లేరు. చూసే పరిస్థితి లేదు. కొన్ని మండలాలలో 25 శాతం చూశామన్నారు. అసలు విద్యార్థులకు 50 శాతం చూపినవెన్ని ఉన్నాయి? నల్గొండ జిల్లాలో 1700 గ్రామాలుంటే చూసింది కేవలం 150 గ్రామాలే. దానిని బట్టే తెలుస్తుంది. కొన్ని జిల్లాలలో తక్కువగా ఉన్నాయి అంటే కారణం చెప్పలేదు. కొన్ని జిల్లాలలో 100 శాతం చేసి, కొన్ని జిల్లాలలో తక్కువగా ఎందుకు చేస్తున్నారు?

డా. డి. వెంకటేశ్వరరావు :— ముందుగానే చెప్పాను. స్కూల్ హెల్త్ ప్రోగ్రాంలో దాదాపు 80 నుంచి 90 లక్షల మంది విద్యార్థులున్నారు. అంతమందికి

ఈ విధంగా స్క్రీనింగ్ చేయడం అనే కార్యక్రమం తీసుకోవడం సాహసోపేతమైన కార్యక్రమంగా సభ్యులు గుర్తింపవలసిన ఉంది. ఏ ఇతర రాష్ట్రంలోకూడా ఈ కార్యక్రమాన్ని ఎటెంప్ట్ చేయలేదు, ఇంత వరకూ. దీనికి సంబంధించిన వివరాలు కంప్యూటరైజ్ చేసి అందించ గలిగాము. కంప్యూటరైజ్ చేయడం గొప్ప అనికాదు. క్వశ్చన్ వేసిన తరువాత ఇన్ని వివరాలు ఇవ్వగలిగాము. ఎంత పర్సంటేజి రెఫర్ చేశారు, ఎంత పర్సంటేజి వ్యాధికి గురి అయినారు, ఎంత పర్సంటేజికి ట్రీట్‌మెంట్ ఇచ్చారు అక్కడికక్కడే అనే వివరాలు ఇచ్చే స్థాయిలో చేశాము. చేసినది గుర్తించాలి. శివాజీగారు అడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానం. రిఫర్ చెయ్యాలనేఆదేశాలున్నాయి. అయితే ట్రీట్‌మెంట్ ఏమిటి అన్నారు. దానికి సంబంధించిన వివరాలు లేవు అని చెబుతున్నాను నిర్దిష్టమైన ఆదేశాలు ఇచ్చి ట్రీట్‌మెంట్ వారికి జరిగిందో లేదో అనేది తెలుసుకుని చేబుతాను. ఇక రాఘవరెడ్డిగారు అడిగినట్లు రుమాటిక్ పెయిన్స్‌కి సంబంధించి చిన్న పిల్లలకు సహజంగా మనకు గల పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకుంటే పూర్ ఏకనామిక్ కండిషన్స్ మన రాష్ట్రంలోనే కాదు దేశంలోనే ఉందనేది గమనించాలి ఆ పరిస్థితులలో చిన్నప్పుడు వచ్చిన ఇన్‌స్పెక్షన్స్ వల్ల రుమాటిక్ ఫివర్ వస్తుంది. అధి తల్లిదండ్రులు కానీ పిల్లలు కానీ గమనించకపోతే కొన్ని సంవత్సరాల హార్టుకి ఎఫెక్టు అవుతుంది. మనకు మనకు గల ఎకనామిక్ ప్రాబ్లం సాల్వ్ అయితే కానీ ఈ సమస్య పరిష్కారం కాదు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— ఇంజక్షన్ ఇవ్వడానికి ఏర్పాటు చేయవచ్చు కదా? వారు తెప్పించుకుంటారు.

డా. డి. వెంకటేశ్వర రావు :— మందులు కూడా ఇవ్వాలి. అక్కడ గల పి.హెచ్.సి. పరిస్థితి కూడా సభ్యులు గుర్తించాలి. ఈ ప్రభుత్వం వచ్చినతరువాత గతంలో 450 పి.హెచ్.సి. లుంటే 750 చేయడమైనది. ఈ విధంగా ఎక్స్‌పాన్షన్ ప్రోగ్రాం జరుగుచున్నది. వీలయినంత ప్రయత్నం జరుగుతోంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— స్టాఫ్‌ని ఉపయోగించుకోండి. ఎ.ఎన్.ఎం. లు ఉన్నారు. వారు ఇంజక్షన్లు ఇవ్వగలరు. వారితో ఇంజక్షన్‌లు రెగ్యులర్‌గా ఇప్పించండి.

డా. డి. వెంకటేశ్వర రావు :— అందుకు కొన్ని నిబంధనలున్నాయి. ఎ.ఎన్.ఎం. డ్యూటీలుంటాయి. ఇంజక్షన్ ఇస్తే, ఏదయినా రియాక్షన్ వస్తే ఎవరు

బాధ్యులు ? ఒక్కొక్కసారి పెన్సిలిన్ యిచ్చినా రియాక్షన్ వస్తుంది. బాధ్యత ఎవరిదనే ప్రశ్న వారు వేసుకుంటారు. అటువంటి ఇబ్బందులు కొన్ని వున్నాయి. కనుక సరైన సూచనలు పరిశీలించి యివ్వడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :— మరయితే వాళ్లు దిక్కులేకుండా చనిపోవాలా ?

డా. డి. వెంకటేశ్వరరావు :— ఉత్పన్నం కాదు.

డా. ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి :— "తెలుగు బాలల సుఖీభవ పథకం" ఉంది కానీ అందులో సుఖం లేదు. ఈ రాష్ట్రంలో, దేశంలో కూడా చాలామంది పేదలు వున్నారు. వారి ఆరోగ్యం కాపాడుకోడానికి ఆర్థికస్థోమత లేక, జబ్బులు వచ్చివుండ వచ్చును. వాటిని విశ్లేషించి కనుగొనడానికి ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాల నుంచి వెళ్లిన డాక్టర్లు ఏ విధంగా పిల్లలను స్క్రీన్ చేస్తున్నారు ? స్క్రీనింగ్ చేయడానికి అనారోగ్య కారణాన్ని కనుగొనడానికి ప్రాథమిక సౌకర్యాలను కల్పించారా ? ఈ జబ్బు వచ్చినది పై హాస్పిటల్స్‌కు వెళ్ళండి అని చెప్పడానికి వున్నారు ఎటూ జబ్బు వస్తే వడతారు, చేసేది చేస్తారు, లేనిది లేదు, ప్రభుత్వ హాస్పిటల్స్ ఏ విధంగా పనిచేస్తున్నాయో ప్రతిఒక్కరికి తెలుసు. అక్కడికి వెడితే పలకరించేవారు ఉండరు. ఆరోగ్యం బాగుపడుతుందనే నమ్మకంలేదు. ఇక్కడినుంచి ఊరికే రిఫర్ చేసినంత మాత్రాన పిల్లలకు జరిగేదేమీఉండదు. స్క్రీనింగ్ చేయడానికి ఏమి వసతి కల్పించారు? ఏ విధంగా చేస్తారు? ఊరికే పేర్లు పెడితేనూ; కార్డ్సు ఇస్తేనూ సరిపోదు.

డా. డి. వెంకటేశ్వరరావు :- ఇంతకుముందు గౌరవ సభ్యులకు చెప్పడం జరిగింది. దాదాపు 9 లక్షల 75 వేల 275 మందికి కేసులను అక్కడికక్కడే కను గొనడం జరిగింది. డయేరియా, వార్మ్స్ ఇన్‌ఫెక్షన్, స్కిన్ ఇన్‌ఫెక్షన్ వంటివి....

డా. ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి :- వార్మ్స్ ఇన్‌ఫెక్షన్ అయినా ఎట్లా కను గొంటారు యూరిన్ ఎగ్జామినేషన్ చేయాలి కదా? అటువంటి పరీక్షలకోసం ఏ వసతులు కల్పించారు? ఏ విధంగా 90 లక్షల మందికి స్క్రీనింగ్ చేశారు? ఎక్స్‌రే తీయాల్సి ఉంటుంది. స్టూల్, యూరిన్, బ్లడ్ ఎగ్జామినేషన్స్ చేయాల్సి ఉంటుంది. అవి చేశారా? ఈ 90 లక్షల మందికి ఏ పరీక్షలు చేయకుండానే జబ్బు ఉందని అన్నారా కొన్ని జబ్బులు కనుక్కోవచ్చును. కొన్నిటికి మీనిమం స్టూల్, యూరిన్, బ్లడ్ ఎక్స్‌రే వంటివి పరీక్షలు చేయాలి. అందుకు ఏమి సౌకర్యాలు చేశారు. ఊరికే పేరు పెట్టి రిఫర్ చేస్తే సరిపోతుందా?

డా. డి. వెంకటేశ్వరరావు :- వార్మ్సు ఇన్‌ఫెక్షన్ ఎట్లా కనుగొంటారని అడిగారు. స్టూల్‌లో వార్మ్సు పాస్ అవుతున్నాయని అంటే పిడియాట్రిషన్ కనుక్కోవచ్చు. స్కిన్ ఇన్‌ఫెక్షన్ కనుక్కోవడం పెద్ద కష్టం కాదు. పైనే కనబడుతుంది. విటమిన్ ఎ లోపం కానీ, ఎనిమియా కానీ కనుక్కోవడం కష్టం కాదు.

డా. ఎం. వి. మైసూరారెడ్డి :- తెలియదని కాదు. కానీ ప్రాథమిక సౌకర్యాలు ఉంటే కానీ ఉ॥ 8-50

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :- హెల్త్ డిమాండులో మాట్లాడండి

శ్రీ వి. శ్రీరాములు (వర్ధన్నపేట) :- డాక్టర్ గారు ఏమో ఈ పథకం చాలా చక్కగా జరుగుతోందని చెప్పారు వారు చక్కగా ఆశించే డాక్టరే. కాని 1987లో దీనికి కేటాయించినది నాకు తెలిసినంతవరకు రు. 3 కోట్లు ఈ పథకంలో వారి జీతాలు ఆ పిల్లలకు కార్డ్సు, వారి ఎత్తు, పొడుగు, బరువు నోట్ చేయడానికి పెట్టేవి, కిట్స్ అన్నిటికి కలిపి రు. 2.70 కోట్లు ఖర్చు అయింది, ఎలాట్ చేసినది రు 3 కోట్లు అంటే దాదాపు 55, 17, 000 మంది పిల్లలు ఉంటే ఎవరేజ్ చూసుకుంటే ఖర్చు 50 పైసలు మరి ఈ పద్ధతిలో ఈ సంవత్సరం బడ్జెట్ కేటాయింపు ఎంత చేస్తున్నారు? హైస్కూలు స్థాయి వరకు ఉండే స్టూడెంట్సుకి ఎవరికయినా గుండె జబ్బులు లాంటి పెద్ద పెద్ద జబ్బులు వస్తే వారిని ఆర్థోపెడిక్ హాస్పిటల్ లాంటి హాస్పిటల్సులో చేర్పించి ఫ్రీ ట్రీట్‌మెంట్ ఏర్పాటు చేస్తామని గౌరవనీయ మంత్రిగారు సభాముఖంగా హామీ ఇస్తారా?

డా. డి వెంకటేశ్వరరావు :- 1986లో ఇది ప్రారంభించడం జరిగింది. మొత్తం రు. 3.7 కోట్లు అప్పుడు కేటాయించడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం దీనికి సంబంధించి రు 70 లక్షలు కేటాయించడం జరిగింది. మొదటి సంవత్సరంలో కార్డ్సు ప్రింటు చేసినవి రెండు కోట్ల చిల్లరకాదు ఒక కోటి కార్డ్సు ప్రింటుచేయడం జరిగింది. ఆ పుస్తకములో అన్ని వివరములు ఇవ్వడం జరిగింది ఇక గుండె జబ్బులకు సంబంధించి ఫ్రీ ట్రీట్‌మెంట్ ఇవ్వాలని వారు అడిగారు. ఇప్పుడు అత్యాధునికమైనటువంటి పరికరాలు, కొన్ని ఇంపోర్ట్ చేసుకున్న మెటీరియల్సు, వైద్యరంగములో పెరిగిన ప్రమాణాల వల్ల అధిక వ్యయం అవుతుందన్న విషయం గుర్తించాలి. ఈ మధ్యనే నేను ఇంగ్లాండు వెళ్ళినప్పుడు అక్కడ కొన్ని విషయాలు తెలుసుకున్నాను. అక్కడ హాస్పిటల్సులో కూడా హిప్ రిప్లేస్‌మెంట్ అపరేషన్‌కు ప్రభుత్వ హాస్పిటల్సులో

మూడు సంవత్సరాల వెయిటింగ్ లిస్ట్ ఉంది. ట్రాన్సెక్టమీ ఆపరేషన్‌కి ఆరు నెలల వెయిటింగ్ లిస్ట్ ఉంది. హెర్నియాకి ఒక సంవత్సరం వెయిటింగ్ లిస్ట్ ఉంది. ఇవన్నీ గమనించినట్టయితే అక్కడ ఒత్తిడి ఏ విధంగా ఉందా అనేది తెలుస్తోంది. అక్కడ జనాభా 6 కోట్లు ఇక్కడి జనాభా 70 కోట్లు. ఇంగ్లాండులోనే ఈ పరిస్థితి ఇబ్బంది ఉందని ఈ సందర్భంగా గౌరవసభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ జి. యాదగిరిరెడ్డి (రామన్నపేట) :- మంత్రిగారు ప్రతి హాస్పిటల్‌కు ఎమ్. ఎల్. ఏ ను ఛైర్మన్‌గా ఉండి ఒక కమిటీని వేశామన్నారు. మా దగ్గర అది ఇంప్లిమెంట్ కావడం లేదు. అక్కడ హాస్పిటల్స్ ఉన్నాయి. దాని గురించి వెంటనే ఆదేశాలు ఇస్తారా? మండల కేంద్రాలలో బోర్డులు మాత్రం ఉన్నాయి కాని మందులు ఇవ్వడానికి అక్కడ డాక్టర్స్, నర్సులు ఎవరూ ఉండటంలేదు. వారు ఉండే విధంగా మందులు ఇచ్చే విధంగా ఏర్పాటు చేస్తారా? ఇంతవరకు నాలుగైదు గ్రామాలకు లెప్రసీ సెంటర్ పెట్టి, లెప్రసీ వర్కర్స్ ఉండి మందులు ఇచ్చేవారు. మా జిల్లాలో ఇప్పుడు ఆ లెప్రసీ వర్కర్స్ లేకుండా వున్నారు. వారిని వెంటనే నియమించడానికి నిర్ణయం చేస్తారా?

డా. డి. వెంకటేశ్వరరావు :- ఇవన్నీ డిమాండ్స్ టైములో మాట్లాడవచ్చు.

డా. ఎస్. చంద్రమౌళి (చీరాల) :- ఈ స్కూల్ స్టూడెంట్స్‌ని రిఫర్ చేసినటువంటి పెర్సంటేజ్ 1. 93 అన్నారు. రిఫర్ చేసినటువంటి వారిలో ఆపరేషన్ అవసరమైనవారు కూడా ఉండవచ్చును. అందువల్ల అటువంటివారి ఆర్థిక పరిస్థితిని గమనించి గ్రీన్ కార్డ్ హోల్డర్స్‌కి చెందినవారి పిల్లలకు ఉచితంగా వైద్య సహాయం చేసే కార్యక్రమం ఉందా?

డా. డి. వెంకటేశ్వరరావు :- అధ్యక్షా, ఇంతకుముందే సమాధానం చెప్పాను.

హోమియో ఔషధాలయాలలో ద్రవరూప మందుల కొరత

92—

*9799—సర్వశ్రీ ఎ. రాంనారాయణ రెడ్డి (రాపూరు) పి. వి. కృష్ణారావు (కొవ్వూరు) ఎం. కాశిరెడ్డి (కనిగిరి) జి. నాగిరెడ్డి (ధర్మవరం) :- ఆరోగ్య, వైద్యశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) హోమియో ఔషధాలయాలలో ద్రవ్యరూప మందులు లేని విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, వాటిని సరఫరా చేయుటకు తీసుకొన్న చర్యలేమి?

డా. డి. వెంకటేశ్వరరావు :-

(అ) లేదండీ.

(ఆ) ఈ ప్రశ్నకు తావులేదు.

శ్రీ ఎ. రాంనారాయణరెడ్డి :- మంత్రిగారు సమాధానం చెప్తూ అసలు ఈ ప్రశ్నలో ఏమీలేదు అన్నారు. అదే విధంగా అక్కడ హాస్పిటల్స్‌లో మందులు లేవు. హోమియోపతి హాస్పిటల్స్‌లో మందులు లేవు. కొన్నిచోట్ల దానికి సంబంధించిన డాక్టర్స్ లేరు. ఆ పరిస్థితులు అక్కడవుంటే ఇక్కడ డైరక్టరేట్‌కు శాసనసభ్యులు కొంతమంది ఉత్తరాలు వ్రాయడం జరిగింది. కనీసం వాటికి జవాబు కూడా లేదు. అక్కడ స్థానిక హాస్పిటల్స్‌లో మందులు లేవు. దీని మీద మంత్రిగారి ఈ సమాధానం సరయినది కాదు. నేను తమరి ద్వారా మంత్రి గారిని అడుగుతున్నాను. ఈ మందుల విషయంలో కాని, డైరెక్టరేట్‌లో జరుగుతున్నటువంటి విషయాలు అన్నిటిని గురించి పూర్తి స్థాయిలో ఎంక్వయిరీ చేసిన తరువాత కాని దీనిలో నిజానిజాలు బయట పడవు. పైస్థాయి అధికారులతో ఎంక్వయిరీ చేసేదానికి అవకాశం ఉందేమో అన్నది ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

డా. డి. వెంకటేశ్వరరావు :- గౌరవసభ్యులు ఏదైనా స్పెసిఫిక్ కేస్ నా దృష్టికి తీసుకు వచ్చినట్లయితే తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటాము. అక్కడ దాదాపు 124 డైల్యూషన్స్ మామూలుగా ఇస్తారు. అవి అన్నీ అక్కడ వున్నవని చెప్పి మాకు ఉన్న వివరాలు ఎక్కడయినా ఏదైనా స్పెసిఫిక్ కంప్లయింట్ చెపితే తప్పకుండా దానికి సంబంధించిన వారిమీద చర్య తీసుకుంటాము.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి (మలక్‌పేట) :- ఇంతకన్నా సత్యదూరం ఇంకోటి లేదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :- మీకు ఛాన్స్ ఇచ్చినప్పుడు అడగండి.

శ్రీ ఎమ్. కాశిరెడ్డి :- ఈ హోమియోపతి డిస్పెన్సరీలలో మదర్ టించర్స్ లభ్యం కావడం లేదు. ఇవి మన దేశంలోనే తయారు అవుతున్నాయో, లేకపో ఇతరతే

దేశాల నుండి తెప్పించుగానే పరిస్థితి ఉందా? మనకు కావలసినటువంటి రిక్వయిర్ మెంట్ ఎంత? సప్లయి అవుతున్న మందుల క్వాంటిటీ ఎంత? అలోపతిక్ ట్రీట్ మెంట్ ద్వారా నయంకాని జబ్బులు కూడ హోమియోపతి ద్వారా నయమవుతున్నటు వంటి పరిస్థితిలో అతి చౌకగా లభ్యమౌతాయి కాబట్టి వీటిని గ్రామీణ ప్రాంతాలలో సరఫరా చేసేదానికి ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటుందా?

డా. డి. వెంకటేశ్వరరావు :- గౌరవసభ్యులు మదర్ టించర్స్ గురించి అడిగారు. అవి ఎక్కడ మ్యానుఫాక్చర్ అవుతాయో ఇప్పుడు నాకు తెలియదు. మదర్ టించర్స్ ఒక్కొక్కటి 450 ఎమ్. ఎల్ ప్రతి డిస్పెన్సరీలో ఉండే విధంగా అరేంజ్ మెంట్ చేయడం జరిగింది. ఇవి కాకుండా డెల్యూషన్స్ 124 అనేటటు వంటివి ఒకటి. ఆయిల్స్ రెండు. అవి ఎక్స్టర్నల్ అప్లికేషన్ కి. ఎక్స్టర్నల్ టించర్స్—ఆయింట్ మెంట్స్ ఆరు. బయో కెమిక్ మెడిసన్స్ 12, ఆల్ షా టాబ్లెట్స్ 1000, గ్లూకోజ్ 50 పౌండ్స్. వైట్ ప్లెయిన్ టాబ్లెట్స్—షుగర్ ఆఫ్ మిల్క్—అక్కడ హోమియోపతికి సంబంధించినటువంటి డిస్పెన్సరీలలో ఉంచడం జరుగుతోంది. వీటి అన్నిటికి దాదాపు రు. 3 వేలు ఖర్చు చేసేటటువంటి వాటిని ప్రతి సంవత్సరం ఇవ్వడం జరుగుతోంది.

శ్రీ ఎమ్. కాశిరెడ్డి :- ఈ మదర్ టించర్స్ విషయం అడిగాను.

డా. డి. వెంకటేశ్వరరావు :- పరిశీలిస్తాము.

స్పెసిఫిక్ గా ఎక్కడయినా ఉంటే, గౌరవ సభ్యులు చెబితే చర్య తీసుకోడానికి అవ కాశం ఉంటుంది.

శ్రీ యన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :- మంత్రిగారు స్పెసిఫిక్ గా అన్నారు. స్పెసి ఫిక్ గా చెబితే బయటకు వెళ్ళేలోపలే వాళ్ళు బజారునుండి తెచ్చి చూపే సమర్థ లున్నారు ఆ డిపార్ట్ మెంట్ లో. కనుక వెంటనే హవుస్ కాగానే బయలు దేరడానికి మంత్రిగారు సిద్ధంగా ఉన్నారా? మేము హాస్పిటల్స్ కు తీసుకువెడతాము. వారు చెప్పిన మందులు ఆ హాస్పిటల్స్ లో ఉంటే చూపుతారా? లేకపోతే డిపార్ట్ మెంట్ హెడ్స్ పైన చర్య తీసుకుంటారా?

డా. డి. వెంకటేశ్వరరావు :- తప్పకుండా.

శ్రీ ఎన్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :- ఈ రోజు ప్రోగ్రాం చెప్పమనండి. ఈ సభ

కాగానే తీసుకువెళ్ళడానికి నేను సిద్ధంగా ఉన్నాను. వారు రావటానికి సిద్ధంగా ఉన్నట్లు చెబుతారా?

డా. డి. వెంకటేశ్వరరావు :- సిద్ధంగా ఉన్నాను.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :- మంత్రిగారు మంచివారు. అనవసరంగా ఎందుకు లేని తలనొప్పి తెచ్చుకుంటారు? వాస్తవ పరిస్థితులు మాకు తెలుసు. మందులు ఉన్నదవు నా కుటుంబం కొనమే కొన్ని డిస్పెన్సరీలకు వెడితే లేవు అన్నారు ప్రయివేటుగా కొనవలసి వచ్చింది. నేను పద్యాలలోనే చెప్పాను. అప్పుడు మంత్రిగారు లేరు. "క్రొత్త ఆసుపత్రులు పెట్టనంటాడు ఉన్న ఆసుపత్రులలో మందులు లేవంటాడు దగ్గు వచ్చినా దగ్గుబాటివద్ద మందు లేదంటాడు" అనవసరంగా లేని బోని పరిస్థితులు ఎందుకు తెచ్చుకుంటారు? మందులు లేవు. దానికి చర్య తీసుకుంటామని అధికారులపై చర్య తీసుకొని మందులు ఉండే విధంగా చూస్తామని చెప్పమనండ చాలు.

డా. డి. వెంకటేశ్వరరావు :- వారేదో పద్యం చదివారు అర్థం కాలేదు. అయినా మందులు కొనుక్కోగలిగే స్థోమత వారికుంది అని నేను భావిస్తున్నాను.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :- హోమియోపతి మందులు అంటే తక్కువ ధరతో ఉంటాయి. పేదవారికి ట్రీట్‌మెంట్ ఇవ్వవచ్చు. ఫ్రీగా సప్లయి చేయాలని ఉద్దేశమయితే అవి లేనప్పుడు వారు ఎక్కడ కొనుక్కోగలరు? నాసంగతి సరే. నేను కొనుక్కోగలను. పేదల విషయం ఏమిటి?

(ఇంటరప్షన్)

న్యాయశాఖామంత్రి :- ఇది జనరల్ డిబేటా? క్వశ్చన్ ఒక్కదానికి ఇంత టైం పటితే ఎట్లా? క్వశ్చన్ వేసిందొకటి, అడిగేదొకటి,

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :- ఎం. ఎల్. ఎ లం చాలా మందిమి లెటర్స్ వ్రాశాము. దాని గురించి ఏం చేశారు? అవకతవకల విషయంలో

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :- ఇంద్రసేనారెడ్డిగారూ, మంత్రిగారిని తీసుకు వెడతామని అన్నారుకదా?

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి (మక్తాల్) :— ద్రవ రూప మందులు డిస్పెన్సరీలలో లేవనేది ప్రశ్న. మందులకు గాను బడ్జెట్ ఎలొకేషన్ ఎంత ? ఆ ప్రకారం మందులు కొన్నారా? ఇతరత్రా డైవర్ట్ చేసినట్లు తెలిసింది. వాస్తవమా? చేస్తే ఎంత చేశారు ? వివరాలు లేకపోతే తెప్పించి తరువాత ఇచ్చినా సరే.

డా. డి. వెంకటేశ్వరరావు :— డైవర్ట్ చేసిన విషయం ఎక్కడాలేదు. రు. 3 వేలని ఇంతకు ముందు సభకు తెలియజేశాను, ఎక్కడయినా, ఏమైనా అవక తవకలుంటే, స్పెసిఫిక్‌గా చెబితే చర్య తీసుకోవడానికి వెనుకంజ వేయబోము. సమగ్రంగా డిపార్టుమెంట్‌ను రెవ్యూచేసి, అవకతవకలుంటే చూస్తాను. తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటాను.

శ్రీ ఎ నరేంద్ర (హిమయత్‌నగర్) :— ఇదివరకు ప్రశ్న వేసిన ముఖ్య సభ్యుడు రామనారాయణరెడ్డిగారు ఒక పశ్న వేస్తే సమాధానం రాలేదు. ఈ శాఖలో ప్రమోషన్లు, అప్పాయింట్‌మెంట్స్ విషయంలో చాలా అవకతవకలున్నాయి. వాటిని సరిచేయడానికి ఏ చర్య తీసుకున్నారు ? ఇది వాస్తవమా ? అంటే జవాబు లేదు. జవాబు చెబుతారా ?

డా. డి. వెంకటేశ్వరరావు :— వారు ఆ ప్రశ్న అడగలేదు.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— అడిగాం సప్లిమెంటరీ ప్రశ్న అది. అయినా కాదన్నారు. సరే, నేను అడుగుతున్నాను. చెప్పండి.

డా. డి. వెంకటేశ్వరరావు :— ఈ ప్రశ్న ఇక్కడ ఉత్పన్నం కాదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— వేరే ప్రశ్న వేయండి.

(ఇంటరప్షన్)

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి (జహీరాబాద్) :— ఆరోగ్య శాఖా మంత్రిగారు ఎంక్వయిరీ చేయిస్తాన్నారు. ప్రైమాఫేసీ కేసు ఉందని వారికి అర్థం అయింది కనుక ఎంక్వయిరీ పెట్టామన్నారు, ఎవరితో ఎప్పుడు చేయిస్తారు ?

డా. డి, వెంకటేశ్వరరావు :— నేను ఎంక్వయిరీ అని అనలేదు

పురపాలక సంఘాలకు, పంచాయితీలకు సరఫరా చేసిన విద్యుత్ బల్బులపై అమ్మకపు పన్ను వసూలు

93—

*9567 — సర్వశ్రీ కె. సత్యనారాయణ (ఇబ్రహీం పట్నం), ఎస్. వేణుగోపాలాచారి (నిర్మల్), కె. ఎర్రన్నాయుడు (సికింద్రాబాద్), ఎస్ సత్యన్నారాయణ (వర్ని), పి. సుబ్బయ్య (పలమనేరు), కె. హరీశ్వరరెడ్డి (సికింద్రాబాదు) ఎ. చంద్రశేఖర్ (వికరాబాద్) :— వాణిజ్య పన్నుల శాఖా మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) ప్రతిసంవత్సరము 9 లక్షల రూపాయల మేరకు పురపాలక సంఘాలకు 7 కోట్ల రూపాయల మేరకు గ్రామ పంచాయతీలకు వ్యాపారస్తులు సరఫరా చేసే విద్యుత్ బల్బులు, ట్యూబులైట్లపై అమ్మకపు పన్నును ప్రభుత్వము వసూలు చేయలేకున్నదా ?

(ఆ) అయినచో, కనీసం ఈ వర్తమాన సంవత్సరము నుండి అయినా ఈ అమ్మకములపై పన్ను వసూలు చేయుటకు చర్యలు తీసికొనుటకు ప్రభుత్వం యోచించునా ?

వాణిజ్య పన్నుల శాఖ మంత్రి శ్రీ కె. కళావెంకటరావు :—

(అ) లేదండి

(ఆ) ఈ ప్రశ్నకు తావు లేదు.

శ్రీ కే ఎర్రన్నాయుడు :— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు సమాధానంలో లేదన్నారు. ఈనాడు గ్రామ పంచాయితీల పరిస్థితి, ఆర్థిక వనరులు ఎట్లా ఉన్నాయో అందరికి తెలిసినదే. వారికి తెలుసు. స్మాల్‌స్కేల్ ఇండస్ట్రీలకు సబ్సిడి ఇస్తున్నారు. అట్లాగే గ్రామ పంచాయితీలకు కావలసిన విద్యుద్ పరికరాలు కొనేటప్పుడు కనీసం ఒక సంవత్సరానికి రు. 1,000 విలువగలవి కొంటారు కనుక సేల్స్‌టాక్స్ ఎగ్జెంప్షన్ ఇస్తే ఉపయోగ కరంగా ఉటుంది. ఆ సౌకర్యం ఇప్పుడు లేదు. ఈ వర్తమాన సంవత్సరం నుంచి గ్రామ పంచాయితీలకు, మునిసిపాలిటీలకు సేల్‌టాక్స్ ఎగ్జంప్షన్ ఇచ్చినట్లయితే, ఆర్థికంగా అదనంగా కొన్ని కార్యక్రమాలు చేసుకొనే వీలు ఉంటుంది గనుక ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తుందా ?

శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు :— అటువంటి కన్వెషన్ ఇవ్వాలంటే పంచాయతీరాజ్ డిపార్టుమెంటు చేయించడం మంచిది. మా డిపార్టుమెంటుకు సంబంధించి అటువంటి రాయితీలు ఇస్తే, టాక్సు ఇంకా ఎక్కువగా లాస్ అయ్యే అవకాశం ఉంటుంది

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు :— రియంబర్స్‌మెంట్ చేయాలని అడుగుతున్నాను. పంచాయతీరాజ్ వారు ఆడిట్ జరిపేటప్పుడు ఎలక్ట్రికల్ ఎక్విప్‌మెంటుకి రు. 1,000 ఖర్చు చేస్తే, దాని తాలూకు టాక్స్‌ని రియంబర్స్‌మెంటును కమర్షియల్ టాక్స్ ఇస్తే ఆర్థిక వనరులు పెరగడానికి అవకాశం ఉంటుంది. పరిశీలిస్తారా ?

శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు :— వారు డైరెక్టుగా మాకు టాక్స్ కట్టడంలేదు. పంచాయతీ కాని, మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ కానీ మా డీలర్స్ వద్ద బల్బులు, ట్యూబ్ లైట్స్ అమ్మే వారి వద్ద కొంటారు. ఇటువంటి కన్వెషన్ ఇస్తే, కొన్నా కొనక పోయినా కన్సెషన్ డ్రా చేసే అవకాశం ఉంటుంది. ప్రొసీజర్ కంబర్‌సం అవుతుంది. పంచాయతీరాజ్ శాఖ ద్వారా కన్సెషన్ ఇస్తే బాగుంటుంది.

శ్రీ కే. హరీశ్వరరెడ్డి :— సినిమా హాల్స్ వారి నుండి ఎంటర్‌టెయిన్‌మెంట్ టాక్స్ 10 శాతం గ్రామ పంచాయితీలకు తీసుకుంటారు ఆర్థికంగా తక్కువ స్థాయిలో గల గ్రామ పంచాయితీలకు బల్బులవంటి విద్యుత్ పరికరాలు కొన్నప్పుడు కన్సెషన్ ఇస్తే బాగుంటుంది 100 కి 90 గ్రామ పంచాయతీల ఆర్థిక పరిస్థితి అధ్వాన్నంగా ఉంది. చాలా గ్రామాలలో లక్షలు ఖర్చుచేసి కరెంటు యిచ్చినా, బల్బులు పెట్టే పరిస్థితి లేదు. కనుక ఎగ్జంప్షన్ ఇవ్వాలి. ఎంటర్‌టెయిన్‌మెంట్ టాక్స్‌లో 10 శాతం గ్రామపంచాయతీలు తీసుకుంటాయి. కనుక ఎగ్జంప్షన్ ఇస్తే బాగుంటుంది. ఇది ప్రజలకోసం ఉన్న ఇన్‌స్టిట్యూషన్ కనుక మంత్రిగారు ఆలోచించాలి.

ఉ॥ 9-10

శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు :— ప్రత్యేకమైన ప్రశ్న వేస్తే బాగుంటుంది.

డా॥ ఎన్ వేణుగోపాలాచారి :— మరొకసారి పునరాలోచన చేస్తారా ? మా డీలర్స్ అన్నారు. ప్రభుత్వ డీలర్స్ ఎవరైనా ఉన్నారా ?

శ్రీ కె. కళా వెంకటరావు :— మా డీలర్స్ అంటే ఎస్. టి. వారని అర్థం. మాకుండే రెండున్నర వేలలో ఉండే డీలర్స్

సాంఘిక సంక్షేమ వసతి గృహాలపై దాడులు

94—

*8678 - శ్రీ వి. రాంభూపాల్ చౌదరి(కర్నూలు) :— సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) రాష్ట్రంలోని పెక్కు సాంఘిక సంక్షేమ వసతి గృహాలపై అవినీతి నిరోధక శాఖ దాడులు జరిపిన విషయం వాస్తవమేనా ?

(ఆ) అయినచో, అట్టి దాడులయొక్క ఫలితం ఏమి ?

సాంఘిక సంక్షేమ శాఖ మంత్రి తరపున స్త్రీ శిశు సంక్షేమ శాఖా మంత్రి (శ్రీమతి కె. ప్రతిభాభారతి) :—

(అ) అవునండి.

(ఆ) అనేక అవకతవకలు జరిగినట్లు ఈ దాడులలో కనుగొన్నారు. బాధ్యులయిన వ్యక్తులపై అవినీతి నిరోధక శాఖ సిఫారసుల ఆధారంగా క్రమశిక్షణాచర్యను ప్రారంభించడమైంది.

శ్రీ మొహమ్మద్ జానీ (గుంటూరు)-1 :— అధ్యక్షా, అన్ని హాస్టల్స్ మీద దాడులు జరిగాయి ? అఫిషియల్స్ ఎందరి మీద చర్యలు తీసుకోబోతున్నారు ?

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి :— ఇంత వరకు 76 సాంఘిక సంక్షేమ హాస్టల్స్ మీద తనిఖీ చేయడమైనది. అందులో యస్. సి వెల్ఫేర్ హాస్టల్స్ 58, ఇందులో 12 మందిని సస్పెండ్ చేయడం జరిగింది.

శ్రీ పి. జనార్ధనారెడ్డి (ఖైరతాబాద్) :— హాస్టల్స్‌లో అవకతవకలు జరిగాయని అన్నారు. ఎటువంటివి ? ఎంత మొత్తం మిస్‌యూజ్ అయింది ? ఇటువంటి జరిగితే, చర్య తీసుకొన్న అధికారుల పేర్లు చెబుతారా ? ఏ విధమైన అవకతవకలు.

శ్రీమతి ప్రతిభా భారతి :— ఇంతకు ముందే చెప్పాను. సోషల్ వెల్‌ఫేర్ హాస్టల్స్ అంటే ఎస్. సి., ఎస్. టి., బి. సి., లకు చెందినవి. 76 హాస్టల్స్ తనిఖీ

చేయడమైనది. ఎస్. సి. వెల్‌ఫేర్ హాస్టల్స్ 58 అని చెప్పాను. 12 మందిని సస్పెండ్ చేయడం జరిగింది. ఏ. బి. సి. రెయిడ్ చేసిన తరువాత చర్య తీసుకోవాలని చెప్పాను. ఆ విధంగా 12 మదిని సస్పెండ్ చేశాను.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :— అధ్యక్షా ఏ విధమైన అవకతవకలు జరిగాయి ఎంత డబ్బు ? అధికార్ల పేర్లు చెబుతారా ?

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి :— డిపార్టుమెంటల్ ఎంక్వయిరీ చేయాలని చెప్పడం జరిగింది విచారణ పూర్తి కాలేదు, డూప్లికేట్ రికార్డ్సు మెయిన్—టెయిన్ చేయడం? వార్డెన్స్ తప్పుడు అటెండెన్సు తీసుకుని గైరు హాజరయిన వారికి కూడా భోజనం ఖర్చులు వ్రాయడం, కాస్మటిక్సు ఛార్జీలు చెల్లించక పోవడం ఇట్లా జరుగుతుంది.

శ్రీ పి. జనార్ధనరెడ్డి :— పూర్తి చర్య తీసుకోలేదని, ఎంక్వయిరీ జరుగుతోందని అన్నారు. రెయిడ్సు ఏ తేదీన జరిగాయి ? అధికార్ల పేర్లు చెప్పలేదు. ఏంత డబ్బు అవకతవక అయింది ?

శ్రీమతి కె, ప్రతిభా భారతి : అఫిషియల్ రిపోర్టు రాలేదు. డిపార్టుమెంటల్ ఎంక్వయిరీ చేయాలని ఎ సి బి. సిఫార్సు చేసింది. ఆ విధంగా ఎంక్వయిరీ జరుగుతోంది. ఎప్పటినుంచి అంటే 1985 లో మొట్టమొదటి సారిగా కర్నూలు జిల్లాలో మహానందిలో ఒక ఎస్. టి., హాస్టల్ మీద 5-9-1985 న జరిగింది. ఆ తరువాత ఆకస్మిక తనిఖీ చేసిన తరువాత గమనించిన అవకతవకలకు బాధ్యులను శిక్షించడం జరిగింది. అప్పటి నుంచి ఈ రకమైన రెయిడ్సు చేస్తే బాగుంటుందని వారికి చెప్పి. తద్వారా 78 హాస్టల్సును ఇంత వరకు తనిఖీ చేయడమైంది. కృష్ణా జిల్లాలో సోషల్ వెల్‌ఫేర్ హాస్టల్స్ మూడున్నాయి ? వెస్ట గోదావరి జిల్లాలో 3, ఈస్టగోదావరిజిల్లాలో 2, శ్రీకాకుళంలో 1, విజయనగరంలో 1, నల్గొండలోలేదు. గుంటూరులో 1 ఉన్నాయి పేర్లు కూడా ఉన్నాయి. చదవమంటే అభ్యంతరం లేదు. కృష్ణాజిల్లాలో నూజివీడు సోషల్ వెల్‌పేర్ బాయిస్ హస్టల్‌ను 21-1-1985న రెయిడ్ చేశారు వార్డెన్ 'పరిశుద్ధ హృదయం' ఇర్రెగ్యులర్‌గా రికార్డులు మెయిన్‌టెయిన్ చేయడం జరిగింది. ఎస్. సి. గరల్సు హాస్టల్‌లో వార్డెన్ ఇందిర, ఇర్రెగ్యులారిటీస్ లేవన్నారు. కృష్ణా జిల్లా పునాదిపాడులో సోషల్ వెల్‌ఫేర్ హాస్టల్లో 13-10-87న

జరిగింది. నిర్మలా ప్రేమకుమారి, స్టాక్ రిజిష్టర్ సరిగ్గా మెయిన్‌టెయిన్ చేయలేదు. షార్టేజ్ ఆఫ్ 8 కె. జెస్. అనియన్స్ అన్నారు. 76 కేసులలో ఈ విధంగా రిపోర్టులున్నాయి. అన్నీ చదవమన్నా నాకు అభ్యంతరంలేదు.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర .— సాంఘిక సంక్షేమ హాస్టల్స్‌లో రెహ్యా చేయడానికి అవకతవకలు జరిగితే చూడడం కోసం ఎడ్వయిజరీ బోర్డు ఉండేది గత రెండు సంవత్సరాలుగా లేదు. ఎడ్వయిజరీ బోర్డు వేస్తున్నామన్నారు ఇంతవరకూ వేయ లేదు. మీటింగ్స్ పెట్టలేదు. వెంటనే ఎడ్వయిజరీ కమిటీ ఫంక్షన్ అయ్యేటట్లు చేస్తారా ?

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి .— ఉంటే తప్పకుండా చూస్తాను.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— మంత్రిగారు తమ సమాధానంతో కాంట్రాడిక్టరీ చేసు కున్నారు. ఎంత మంది మీద చర్యతీసుకొన్నారు అంటే ఫిగర్ చెప్పారు. 76 కేసు లలో 58 పై యాక్షన్ తీసుకున్నట్లు. 12 మందిని సస్పెండ్ చేసినట్లు చెప్పారు. ఎంత సొమ్ము పోయిందంటే పైనల్ రిపోర్టు రాలేదు అన్నారు రాకుండానే 12 మందిని ఎట్లా సస్పెండ్ చేశారు ? పెండింగ్ ఎంక్వయిరీ పెట్టి సస్పెండ్ చేశారా.

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి , నేను కాంట్రాడిక్టరీ చేయలేదు. ప్రైమాఫేసి ఉంటే సస్పెండ్ చేసే అధికారం ప్రభుత్వానికి ఉందని వారికి తెలుసు అనుకుంటాను.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర .— సప్లిమెంటరీని అడగనివ్వండి. ఎందుకు తొందరపడ తారు ? 12 మందిని సస్పెండ్ చేశామన్నారు. 58లో 12 మంది అంటే మిగతా వారిని ఏమి చేశారు ? 1985లో రేయిడ్ చేశారన్నారు. 1988 వరకు ఏమి చేస్తున్నారు ? మూడు సంవత్సరాలలో రిపోర్టు రాకపోతే, ఈ శాఖ ఎట్లా పని చేస్తున్నదో నిర్ధారణ కాలేదా ?

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి : — 1985లో మొట్టమొదటి సారిగా రెయిడ్ జరిగింది ఒక హాస్టల్ మీద అని చెప్పాను. ఎ.సి బి. రెయిడ్ చేసిన తరువాత అవక తవకలు జరిగిందని తెలిసి, కొంత వరకు భయం ఉంటుందని, మిగిలిన హాస్టల్స్ కూడా రెయిడ్ చేయిస్తే మంచిదని నిర్ణయించి ఈ సోషల్ వెల్ ఫేర్ డిపార్టుమెంటు ద్వారాహాస్టల్స్ రెయిడ్ చేయాలని ఎ. సి. బి. చెప్పాము 76 సోషల్ వెల్ ఫేర్ హాస్టల్స్ మీద రెయిడ్ చేశారు. 76లో 58 హాస్టల్ ఎస్.సి. లకు చెందిన

వారివి. అందులో వెంటనే ప్రైమాఫేసి ఉందని భావించడం జరిగి 12 మందిని సస్పెండ్ చేయడం జరిగింది. మిగిలిన వాటిపై ఎ.సి.బి. వారు శాఖాపరమైన చర్యలు తీసుకోమని రికమెండ్ చేశారు. ఆవిధంగాతీ సుకోవడం జరుగుతోంది. ఫైనల్ రిపోర్టు రాగానే చర్య తీసుకోవడం జరుగుతోంది,

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— 1985లో మొదటసారిగా రెయిడ్ జరిగిందని ఒక హాస్టల్ మీద అని చెప్పారు. 1985 నుంచి 88 వరకు 76 రెయిడ్స్ జరిగాయి ?

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి : మొదట ఎప్పుడు జరిగిందని జనార్ధనరెడ్డిగారు ప్రశ్నిస్తే 1985లో అని చెప్పాను. ఆ తరువాత ఎ. సి. బి.కి రెయిడ్ చేయమని చెప్పాము, తద్వారా మూడు సంవత్సరాలలో 76 హాస్టల్సుకు జరిగాయి.

శ్రీమతి ఇ. సీతారామమ్మ (కుచినపూడి) :— అధ్యక్షా, 12 మందిని ఎ.సి.బి. గుర్తించడం జరిగిందని గౌరవనీయ మంత్రివర్యులు చెప్పారు. ఆ 12 మంది ఏ కాటగిరికి చెందినవారు ? ఏ కులమునకు చెందినవారు ? వాళ్ళలో స్త్రీలు ఎంత మంది వున్నారు ? 1985వ సంవత్సరం నుంచి అవినీతికి పాల్పడినట్లు గుర్తించిన వారిమీద ఎలాంటిచర్య తీసుకొన్నారు ? ఎస్.సి., ఎస్.టి., బి.సి. హాస్టల్స్ గుంటూరు జిల్లాలో అనేకం వున్నాయి. ఆ హాస్టల్స్‌లో అవకతవకలు జరిగినాయని, అక్కడ వారిని సస్పెండ్ చేసినామని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు. అలా టిపి ఒకటి, రెండు, మూడు అని లెక్కలు చెప్పుకుంటే కాదు. ప్రతి ఒక్క హాస్టల్‌లో కూడా అవకతవకలు జరుగుతున్నాయి. హాస్టల్స్ విషయానికి వచ్చినట్లయితే ఒక హాస్టల్‌కు ఒక వార్డన్ వుండడంలేదు. రెండు మూడు హాస్టల్‌కు కలిపి ఒక వార్డన్ వుండడం వలన వారు ఎక్కడా వుండడం లేదు. నేను నగరంలో ఒక హాస్టల్‌ను సందర్శించినప్పుడు అక్కడ వున్న వార్డన్ ఏదో చెరువుకు వెళ్లాడని చెప్పడం జరిగింది. ఆ సమయంలో అక్కడ పిల్లలు కానీ, స్టాఫ్ కానీ లేరు. పిల్లలు బైట ఆడుకుంటున్నారు. నేను
11-9-20 ఎం.ఎల్.ఎ. అయిన తరువాత హాస్టల్‌కు వెళ్ళి చూడడం అదే ప్రథమము. అది అలా జరిగింది. స్టాఫ్ అక్కడ సరిగ్గా, సక్రమ గా పనిచేయడం లేదు. భోజనము కూడా సరిగా పెట్టడం లేదని అక్కడి పిల్లలు నా దగ్గరకు వచ్చి చెప్పడం జరుగుతూ వున్నది. ఇలాంటి అవకతవకలు జరుగకుండా వుండాలంటే ఒక హాస్టల్‌కు ఒక వార్డన్ చొప్పున వున్నట్లయితే సక్రమంగా హాస్టల్ నడవడానికి, ప్రభుత్వం ఇచ్చిన డబ్బును సద్వినియోగపరచడానికి అవకాశం వుంటుందని చెబుతున్నాను. అదే గాకుండా హాస్టల్‌లో వున్న వార్డెన్ పిల్లలు విషయానికి వచ్చేసరికి వాళ్లను ఇష్టం వచ్చినట్లు

తిట్టడం, కొట్టడం జరుగుతూ వున్నది. ఈ విషయంలో కూడా హాస్టల్ మేనేజర్‌కు, వార్డెన్‌కు మంత్రిగారు ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇవ్వవలసిందిగా కోరుకొంటున్నాను.

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి.— రిటెన్ కంప్లయింట్ ఇస్తే తప్పకుండా చర్య తీసుకొంటాము

శ్రీ ఎం. కాశిరెడ్డి :— మంత్రిగారేమో స్టేట్ మొత్తంమీద 12 మంది వార్డెన్‌లను సస్పెండ్ చేసినామని చెబుతున్నారు. కానీ ఒక్క ప్రకాశం జిల్లాలోనే 1987-88వ సంవత్సరంలోనే 20 మంది వార్డెన్‌లను సస్పెండ్ చేసినారు. కాబట్టి మంత్రిగారు చెప్పిన విషయం సత్యదూరము

శ్రీ మతి కె. ప్రతిభా భారతి ,— ఇది ఎ. సి. బి.కి సంబంధించిన సస్పెన్షన్ వుండవచ్చును.

శ్రీ ఎం. కాశిరెడ్డి :— కనిగిరి హెడ్ క్వార్టర్స్‌లో ఇద్దరు వార్డెన్‌లు టన్నుల బియ్యం అమ్ముకుంటున్నారు. వాళ్లను రిఇన్‌స్టేట్ చేశారా ?

(జవాబు లేదు.)

అనుసూచిత కులాలవారికి బ్యాంకులు ఇస్తున్న ఆర్థిక సహాయంలో జాప్యం

95—

★9374 — సర్వశ్రీ పి. వెంకటరత్నం (తిరువూరు), కె. వెంకటరావు (మల్లేశ్వరం), ఎస్. చంద్రమౌళి :— సాంఘిక సంక్షేమ శాఖామంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) అనుసూచిత కులముల వారికి ఎస్. సి. కార్పోరేషన్ ద్వారా ఇస్తున్న ఆర్థిక సహాయాన్ని బ్యాంకులు జాప్యం చేయుచున్నావా :

(ఆ) జాప్యమును తగ్గించుటకు తీసికొన్న చర్య ఏమి :

శ్రీమతి కె ప్రతిభా భారతి .—

(అ) అవునండీ. కొన్ని విషయాలలో జాప్యం జరిగింది.

(ఆ) ఈ పథకాల అమలులో జాప్యాన్ని నివారించడానికి. బ్లాకు స్థాయి సమన్వయ సంఘం జిల్లా కలెక్టరు అధ్యక్షత క్రింద జిల్లా స్థాయి సమన్వయ సంఘం సమావేశాలలోను ఈ విషయాన్ని సమీక్షించడం జరుగుతున్నది. రాష్ట్రస్థాయి బ్యాంకర్ల సంఘం సమావేశాలలో కూడా (ఎస్. ఎల్. బి. సి.) దీనిని సమీక్షించడం జరిగింది.

శ్రీ పి వెంకటరత్నం :— అధ్యక్షా, అనుసూచిత కులాల వారికి ఎస్. సి. కార్పొరేషన్ ద్వారా 1986-87, 1987-88 సంవత్సరాలకు మంజూరు కాబడిన ఆర్థిక సహాయం ఎంత ? అందు లబ్ధిదారుల సంఖ్య ఎంత ? బ్యాంకులద్వారా నిరాకరించ బడిన లబ్ధిదారులు ఎంత మంది ? అనుసూచిత కులాల వారికి ఇచ్చే ఆర్థిక సహాయం బ్యాంకు సెక్యూరిటీ లేదనే కారణంతో నిలుపబడిన లబ్ధిదారుల సంఖ్య ఎంత ? అసలు బ్యాంకు సెక్యూరిటీ అవసరంలేకుండా వేయుటకు ప్రభుత్వం చర్యలు ఏమయినా తీసు కోడానికి అవకాశం వుందా .

శ్రీమతి కె ప్రతిభా భారతి ;— ఎంత అమౌంట్ అనేది ఇన్‌ఫర్మేషన్ ప్రస్తుతానికి నా దగ్గర లేదు. తరువాత టేబుల్ మీద పెడతాను. అయితే ఇది సక్రమంగా అందే దానికి బ్లాక్ లెవల్‌లో ఒక కమిటీ. డిస్ట్రిక్ట్ లెవల్‌లో ఒకటి. స్టేట్ లెవల్‌లో ఒక కమిటీ వున్నది. జిల్లా లెవల్‌లో ఒక మీటింగ్ పెట్టి బెనిఫిష రీస్‌కు సక్రమంగా అందేటట్లు చేయమని కలెక్టరుకు తెలియజేడం జరిగింది.

శ్రీ ఎస్. చంద్రమౌళి : - ఎస్ ,సి.బి., బి.సి లలో బెనిఫిషరీస్ అయిన వాళ్ల శాంక్షన్ లెటర్ బ్యాంక్ నుంచి తెచ్చుకొంటున్నారు? దానిద్వారా మార్జిన్ మనీ సబ్సిడీ రిలీజ్ అవుతున్నది. అది బ్యాంక్‌లో వుంటుంది. కానీ బ్యాంక్ వాళ్లు లోన్ కాంపొనెంట్ యివ్వడానికి చాలా జాప్యం చేస్తున్నారు. అవన్నీ సస్పెన్స్ అకౌంట్‌లో పెట్టి దాని మీద వచ్చే వడ్డీలను అనుభవిస్తూ ఇతర వ్యాపారా లకు తరలించుకొంటూ బ్యాంకు వాళ్లు అన్యాయం చేస్తున్నారు. అందువలన ఆ బ్యాంకుల్లో సస్పెన్స్ అకౌంటులోగా కుండా ప్రత్యేకమైన అకౌంటు ఏర్పాటు చేసి దానిలో వచ్చే వడ్డీలు ఈ బెనిఫిషరీస్‌కు వచ్చే ఏర్పాటు చేయిస్తారా ?

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి .— అధ్యక్షా ఇంతకు ముందు ఎస్ అకౌంటులో ఇప్పుడు ఆ విధంగా సస్పెన్స్ అకౌంట్‌లో పెట్టకుండా డిస్ట్రిక్ లెవెలో వుండిన

పెట్టిన మాట వాస్తవమేలేక్ బ్యాంకు అకౌంట్స్‌లో వుండడం, తద్వారా రూరల్ ఏరియానుంచి దరఖాస్తులు వచ్చినట్లయితే ఇక్కడ నుంచి మార్జిన్ మనీవారికి ఇవ్వడం జరుగుతుంది? ఆ విధంగా 5 శాతం ఇంటరెస్టుకు కూడా ఇప్పుడు వాళ్లకు ఇస్తున్నారు.

శ్రీ డి. చిన్నమల్లయ్య (ఇందుర్తి) :— ఈ సాంఘిక సంక్షేమం ద్వారా పేదలకు చెందవలసిన డబ్బు బ్యాంకులు ఎందుకు యివ్వడం లేదు? బ్యాంక్ గ్యారంటీ లేదు గనుక వారు యివ్వడం లేదు. వాళ్ళు యివ్వనందువలన బ్యాంక్స్ దివాళా తీసే పరిస్థితి వున్నది. డబ్బులు యిచ్చిన వాళ్ళకే సహాయం దొరుకుతుందనేది ప్రజలలో అనేక అనుమానాలు రేకెత్తినవి. కాబట్టి కార్పోరేషన్ కేటాయించిన వారికి బ్యాంక్ గ్యారంటీ ప్రభుత్వమే ఇచ్చి వాళ్ళకు కంపల్సరీ డబ్బు యిచ్చే ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం తగు చర్య తీసుకొంటుందా? ఒకవేళ బ్యాంకులు యివ్వకపోతే వాటిపైన ఏమయినా చర్య తీసుకోవడానికి అవకాశం వుందా?

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి.— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు 5,000 రూపాయల లోపల వరకు వున్నట్లయితే ఎటువంటి ష్యూరిటీ యివ్వవలసిన అవసరం లేదు. అది దాటిన వారికి ష్యూరిటీ ఇవ్వవలసిన అవసరం వుంటుంది. బ్యాంక్ వారికి కూడా ష్యూరిటీ గవర్నమెంటు యివ్వాలంటే చేతనయ్యే పనికాదు. కానీ 20 శాతం మార్జిన్ మనీ మాత్రం ప్రభుత్వం ఇస్తుంది.

ఇది ఎలాగు 5 వేల వరకు లిమిట్ ఉంది.

శ్రీ డి చిన్నమల్లయ్య: ఎందుకు వీలుకాదు?

శ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి (కారవాన్) :— అధ్యక్షా. ఇప్పుడు నా బాధ ఏమంటే అసలు మన ఆంధ్ర రాష్ట్రం లో సోషల్ వెల్‌ఫేర్ డిపార్టుమెంటు ఎంత? ఏదో పిచ్చుక మీద బ్రహ్మాస్త్రం కురిపించినట్లు మరి వాగ్ధాటిగా ఆమె మాట్లాడుతూ వుంటే అర్థం లేదు. లాభం లేదు. ఎస్.సి. కార్పొరేషన్ నుంచి మార్జినల్ మనీ రిలీజ్ అయినప్పటికీ బ్యాంక్స్ డబ్బు ఇవ్వాలని లెటర్స్ ఇచ్చినప్పటికీ బాంకులు సంవత్సరం అయినా డబ్బు ఇవ్వడం లేదు కూరగాయలు అమ్ముకునే వారికి ఇవ్వడం లేదు. ఆటోలు నడుపుకునే వారికి ఇవ్వటంలేదు. రోడ్ ట్రాన్స్‌పోర్టు అథారిటీవారు ఆటోలు ఎలాట్ చేసినవి కూడా బ్యాంకులు డబ్బు ఇవ్వక పోవడం వల్ల లోన్స్ అవుతున్నాయి కనుక బ్యాంకులు వెంటనే డబ్బు రిలీజ్ చేసేటట్లుగా చర్యలు తీసుకుంటారా?

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి:- మార్జిన్‌మనీ ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. అందులో డిలే జరగడం లేదు. కానీ బ్యాంకర్సు డిలే చేస్తున్న మాట వాస్తవమేనని నేను ఇంతకు ముందే మనవిచేశాను. మండల స్థాయిలో, జిల్లా స్థాయిలో, రాష్ట్ర స్థాయిలో బ్యాంకర్స్‌తో మీటింగు ఏర్పాటు చేసి డబ్బు ఇవ్వాలని చెప్పడం జరుగుతుంది. మనం ఇచ్చే మార్జిన్ మనీకి బ్యాంకువారు 5 పర్సెంట్ వడ్డీ చెల్లిస్తున్నారు. వారు లోన్సు మంజూరు చేయకపోతే వడ్డీ కట్టాలనే భయంతో నైనా లోన్సు మంజూరు చేస్తారనే ఆశ వుంది.

శ్రీ యం. ఓంకార్ (నరసంపేట) :— అన్ని శాఖాలు లంచం పెరిగినట్లుగానే జాతీయం చేయబడిన తరువాత బ్యాంకులలో కూడా లంచగొండితనం పెరిగింది. కమీషన్ ఇచ్చిన చోట తొందరగా రుణాలు మంజూరు అవుతున్నాయి. మంత్రులు కూడా బ్యాంకు మేనేజర్లను బ్రతిమిలాడే పరిస్థితులు వున్నాయి. కనుక క్రింది లెవెల్‌లో కాకుండా పై లెవెల్‌లో బ్యాంకు అధికారులతో చర్చలు జరిపి లోన్సు త్వరగా మంజూరు చేసేటట్లు క్రింది లెవెల్‌వారికి ఆదేశాలు ఇచ్చేటట్లుగా ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకుంటుందా ?

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి .— గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు రాష్ట్ర స్థాయిలో బ్యాంకర్సుతో మీటింగు జరిపి మంజూరు చేయవలసిందని కోరడం జరుగుతుంది.

శ్రీ సిహెచ్. జయరాంబాబు (గుంటూరు-2) :— బ్యాంకర్సు ముందుకువచ్చి డబ్బు ఇస్తామని అంటున్నా మార్జిన్ మనీ రిలీజ్ చేయడంలేదు. కేంద్ర ప్రభుత్వం సబ్సిడీ రూపంలో కోట్ల రూపాయలు ఇస్తున్నా జిల్లా లెవెల్‌లో ఫైనాన్షియల్ కార్పొరేషన్సులో మార్జిన్ మని వుంచకపోవడానికి కారణం ఏమిటి ?

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి :— మార్జిన్ మనీ రిలీజ్ చేయడం లేదని గౌరవసభ్యులు చెప్పారు. అది సత్యదూరం. 1986—87 సంవత్సరంలో రు. 1402. 74 లక్షలు 1987—88 సంవత్సరంలో రు. 1475. 29 లక్షలు మార్జిన్ మనీ శాంక్షన్ చేయడం జరిగింది. ప్రభుత్వ పరంగా మార్జిన్ మని రిలీజ్ చేయడంలో డిలే లేదని మనవి చేస్తున్నాను. బ్యాంకర్లు ముందుకు వచ్చి మార్జిన్‌మనీ రిలీజ్

చేయని కేసులు ఎక్కడయినా వుంటే, వాటిని మా దృష్టికి తీసుకువస్తే వెంటనే చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ నాయని నరసింహారెడ్డి (ముషీరాబాద్) :— తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిందని బ్యాంకర్స్ కూడా నాన్ కోపరేట్ చేస్తున్నారు. కాంగ్రెస్ వారు పెడుతుంటే వెంటనే లోన్స్ శాంక్షన్ చేస్తున్నారు. మిగిలినవారు పెడితే లోన్స్ ఇవ్వడం లేదు. కనుక ముఖ్యమంత్రిగారే బ్యాంకర్స్‌ను పిలిచి గట్టిగా వార్నింగ్ ఇవ్వాలి. మార్జిన్ మని ఇచ్చిన తరువాత ఆలస్యం అయితే ఏమి చర్య తీసుకుంటారు ?

శ్రీమతి కె ప్రతిభా భారతి :— గౌరవ సభ్యులు సహృదయముతో అర్థం చేసుకున్నందుకు ధన్యవాదాలు. స్టేట్ లెవెల్‌లో మీటింగు ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతుంది. ఒకసారి ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. తిరిగి ఏర్పాటు చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి :— బ్యాంకుల వారు ఇబ్బంది కలిగిస్తున్నారు. లోన్స్ మంజూరు కావడం లేదు. అందువల్ల లోకల్ ఎమ్ ఎల్ ఏ. లతో ఒక మీటింగు ఏర్పాటు చేయండి.

శ్రీమతి కె. ప్రతిభా భారతి :— మండల స్థాయిలో ఆర్. డి. వో చైర్మన్‌గా కమిటీ వుంది. లోకల్ ఎమ్. ఎల్. ఏ లు మెంబర్స్‌గా వున్నారు. ఆ మీటింగ్స్ సక్రమంగా జరిపి బెనిఫిషరీస్‌కు న్యాయం కలుగ చేయవలసిందిగా చెబుతాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— కలెక్టర్లు ఆర్ డి.వో.లకు ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇచ్చి రెవిన్యూ డివిజన్స్‌లో మీటింగులు ఏర్పాటు చేయాలని నేను డైరెక్షన్ ఇస్తున్నాను.

శ్రీ డి. వెంకట్రావు (హుజూరాబాద్) :— ఎన్.సి.ల టార్గెట్ పూర్తి అయితే గాని బి.సి.లకు ఇవ్వడంలేదు. మండల స్థాయిలో, ఎమ్. ఎల్. ఏ. లు వున్నారు కాని జిల్లాస్థాయిలో లేరు కనుక జిల్లాస్థాయిలో ఎమ్. ఎల్. ఏ.లను నామినేట్ చేస్తారా ?

శ్రీమతి కె ప్రతిభా భారతి :— విషయం పరిశీలిస్తాము.

నార్కెట్‌పల్లి నుండి పిడుగురాళ్ళ వరకు రోడ్డు

96—

* 9305— శ్రీ జి నారాయణప్ప (ఉరవకొండ) రోడ్డు, భవనాల శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) హైదరాబాదు నుండి గుంటూరుకు గల దూరాన్ని 70 కి. మి. లు తగ్గించేందుకై నార్కెట్‌పల్లి నుండి పిడుగురాళ్ళ వరకు రహదారిని వేయటానికి ఏదైనా ప్రతిపాదన ఉన్నదా;

(ఆ) ఐనచో, ఆ ప్రతిపాదన ప్రస్తుతం ఏ దశలోనున్నది, సదరు పథకానికి అయ్యే ఖర్చు ఎంత ?

రోడ్లు, భవనాలశాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. జానారెడ్డి) :—

(అ) ఏడవ ప్రణాళికలో ద్రవ్య మరియు అంతర్ రాష్ట్ర పథకాల (ఇ అండ్ ఐ పథకాలు) క్రింద నార్కెట్‌పల్లి నుండి పిడుగుర్ాళ్ళ వరకు ప్రస్తుతం వున్న రోడ్డును మెరుగుపరచాలన్న ప్రతిపాదనను కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపడమైనది.

పై ప్రతిపాదనను రూ. 11 19 కోట్ల అంచనా ఖర్చుతో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపడమైయింది. దానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆమోదం లభించాల్సి ఉంది

ఉ॥ 9-40 శ్రీ జి. నారాయణప్ప :— రాష్ట్రములో సమగ్రంగా రహదారుల సర్వే చేశారా ? సర్వేచేసి వుంటే ముఖ్య పట్టణాలలో వివిధ పట్టణాలను కలుపుతూ దూరము తగ్గించేందుకు వున్న ప్రతిపాదనలు ఎన్ని? అవి ఎప్పటిలోగా చేపడతారు? అంతేగాకుండా నేషనల్ హైవేస్‌లో ఎన్ని చేసి వున్నవి? ఆర్. అండ్ బి. క్రింద ఎన్ని వున్నవి? ఆ ప్రతిపాదనలను ఎప్పటిలోగా చేపట్టడానికి అవకాశం వుంటుంది?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి .- సభ్యుల ప్రశ్న స్పష్టంగా లేదు. నేషనల్ హైవేస్‌లో ఎన్ని రోడ్లు చేర్చారనేది ప్రశ్నకు సంబంధం లేదు. అయినా చెబుతున్నాను. 3,222కిలోమీటర్ల రోడ్ ప్రతిపాదనలోవుంది. దానికికూడా ఆమోదంలేదు. ఏ పట్టణానికి ఏ పట్టణానికి కలిపితే దూరం తగ్గుతుందంటే ఎక్కడ నుండి ఎక్కడికి చక్కగా లైను వేసుకుంటే ఎంత తగ్గుతుందనే నివేదిక తయారు చేయవలసి వుంటుంది. కాని ట్రాఫిక్ వర్ధిని బట్టి ఏఏ ప్రాంతమునుండి ఏ పట్టణాల మీదుగా పోవాలనేది ముఖ్యం.

ఇప్పుడు ప్రధానమయినటువంటి యీ బ్రిడ్జి కనస్ట్రక్షను మూలంగా గుంటూరు నల్లగొండ జిల్లాల మధ్యలో. యిటు విజయవాడ నుండి తిరిగి వచ్చే రూటులో లెంథ్ తగ్గుతుందనే వుద్దేశముతో యిది నిర్మాణం చేయడం జరుగుతోంది. సభ్యులు అడిగినది- ఏ పట్టణాలకు ఎక్కడెక్కడి నుండి దూరము తక్కువ అవుతుందనేది సర్వే గాని నివేదిక గాని మీ దగ్గర ఏమీ లేవు. సభ్యుల ఏదైనా పట్టణము గురించి అడిగితే, అది వీలు అవుతుందా కాదా, ట్రాఫిక్ రద్దీ అవునా కాదా అనేది పరిశీలించి, పరిగణనలోనికి తీసుకోవడం జరుగుతుంది

శ్రీ బి నారాయణప్ప :— రాష్ట్రములో సర్వే జరగడం లేదన్నారు. ఏ పట్టణానికి ఎక్కడి నుండి వేయాలనేది కాదు. ఈ ప్రతిపాదన - నార్కెట్‌పల్లి నుండి పిడుగురాళ్ల వరకు - ఎప్పుడు చేశారు. ఈ 5 ఏండ్లలో చేశారా, లేకపోతే అంతకు ముందున్న ప్రభుత్వములో చేయబడిందా? ఈ ప్రతిపాదన గురించి యింత కాలము వరకు చర్య తీసుకోకుండా వుండడానికి గల కారణం ఏమిటి ?

శ్రీ కె. జానారెడ్డి :— ఈ ప్రభుత్వ హయాములోనే వాడపల్లి వద్ద కృష్ణానది పైన ఒక బ్రిడ్జిని నిర్మాణం చేయడానికి తలపెట్టడం జరిగింది. ఎప్పుడైతే ఆ బ్రిడ్జి నిర్మాణం అవుతుందో గుంటూరు నల్లగొండల మధ్య పెరిగిన పట్టణాలదావరా పోతే విజయవాడ నుండి మదరాసుకుపోయే లెంథ్ తగ్గుతుందనే వుద్దేశ్యము నార్కెట్ పల్లి నుండి పిడుగురాళ్ల మధ్య వున్న 120 కిలోమీటర్ల రోడ్‌కు మధ్యలో బ్రిడ్జి నిర్మాణం మూలంగా కలిపి పైడన్‌చేసినట్లయతే మదరాసు, గుంటూరు పట్టణాలకు పోవడానికి దగ్గర అవడమే గాకుండా యీ మధ్యలో వున్న చిన్న పట్టణాలకు, గ్రామాలకు ఉపయోగమని తలపెట్టినటువంటిది. దీనికి సుమారు 12 కోట్ల రూపాయలు అవుతుంది. కాబట్టి ఎకనామిక్ యింపార్టెన్స్ క్రింద కేంద్ర ప్రభుత్వము వారికి 50 పర్సంట్ లోను క్రింద యివ్వాలని ప్రతిపాదించడం అయింది. ఇంకా వారి అమోదం రాలేదు ఇటువంటి ఎకానమిక్ యింపార్టెన్స్ కలిగిన యింటర్‌స్టేట్ ప్రతిపాదనలు రాష్ట్రంలో చాలా వున్నవి.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ .— ప్రశ్న నెం. 97 (*9791) వాయిదా వేయడమయినది

ఏలేరు కాలువ అండర్‌టన్నెల్ కోసం ఉద్దేశించిన లేవీ సిమెంటు విక్రయం

98 —

*8699 - సర్వశ్రీ పి. రామయ్య, (నిడుమోలు) పి. వెంకటపతి, (సత్తెన పల్లి) ఎన్. రాఘవరెడ్డి, ఎ. చిత్తరంజన్, (ఆచంట) పెద్దతరహా, మధ్యతరహా సాగు నీటి శాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా :

(అ) ఉత్తరకంచి గ్రామం సమీపాన ఏలేరు ఎడమ కాలువ అండర్ టన్నెల్ నిర్మాణంకోసం ఉద్దేశించిన లేవీ సిమెంటును 1987, జూలైలో నల్లబజారులో విక్రయించిన విషయం వాస్తవమేనా;

(ఆ) అయినచో, ప్రభుత్వం విచారణ ఏదైనా జరిపి అపరాధులను శిక్షించిందా.

(ఇ) ఏలేరు జలాశయం నిర్మాణంకోసం వుద్దేశించిన లేవీ సిమెంటు అక్రమ విక్రయాన్ని నివారించటానికి తీసకొన్న చర్యలెవి ?

భారీ, మధ్యతరహా సాగునీటి శాఖ మంత్రి (శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి) అధ్యక్షా :—

(అ) విజిలెన్సు ఎస్. ఐ. గారు వంద బస్తాల లెవీ సిమెంటును పట్టుకున్నది వాస్తవము. అయితే అది ఏలేరు కాలువకు సంబంధించింది అని వారు నిర్ధారణ చేయ లేదు.

(ఆ) మరియు (ఇ) డిపార్టుమెంటు విచారణ జరుగుతోంది.

ఉ॥ 9-50 శ్రీ పి. వెంకటపతి :— అధ్యక్షా, ఇది ఏలేరుదని, నాగార్జునసాగర్‌దని లేకపోతే ఫలానాదని ఆ సిమెంటుమీద ఉండదు. ఏదో ఒకటి. ఆ ప్రాంతంలో జరుగుతున్న పబ్లిక్‌వర్కు అది కనుక దానిదని అనుకున్నారు. ఆ వర్కు స్పాట్‌లో 100 బస్తాలు దొరికిందనుకోండి. రికార్డు ప్రకారం వర్కు సైటులో 250 బస్తాలు ఉండవలసి ఉండగా ఆ 250 బస్తాలు చూపించడంకోసం 15 బస్తాలు ప్రత్యేకంగా అవసరం లేని సమయంలో అక్కడకు తీసుకొని వచ్చిన మాట నిజమా? అక్కడ రికార్డును తారుమారు చేసినట్లు అర్థం కావడం లేదా? అది దొంగ సిమెంటు అని 23వ

తేదీన వికిరెమెన్ని అధికారులు పట్టుకున్నప్పుడు 29వ తేదీవరకు దానిమీద ఏ రకమైన రిపోర్టు ఎందుకు చేయలేదు? ఆ రోజున సీజ్ అయినా చేసి వుండాలి లేకపోతే సంతకం అయినా పెట్టి వుండాలి. సంతకం పెట్టకుండా, సీజ్ వేయకుండా ఉంచిన కారణం ఏమిటి? మిగిలిన సిమెంటుకు బలేక్కేజి అనే పేరుతో ఒక పదం వాడుతున్నారు. బలేక్కేజి అనేది ఎట్లాగ వస్తుంది? పనికి అవసరమైన మేరకు కాకుండా బాగా ఎక్కువ వినియోగించినప్పుడు తప్ప బలేక్కేజి రాదు. ఒకవేళ వచ్చినా అటువంటి బలేక్కేజి తేలిన సిమెంటును ఎమ్. బుక్కులో రికార్డుచేసి తిరిగి అదే పనులను వినియోగించాలని చీఫ్ ఇంజనీరుగారు సర్క్యులర్ ఏమైనా ఇస్యూ చేసారా ? చేస్తే అటువంటి బలేక్కేజి ఎంత మిగిలి ఉంది? మిగిలి ఉంటే ఆ సిమెంటు ఇతర పనులలో కలిపారా? అవన్నీ పరిశీలనచేస్తే ఏలేరుదికాని అాకాకటి కాని పబ్లిక్కు సంబంధించిన అనేక కోట్ల రూపాయల పనులు జరిగేటప్పుడు దీనిని దుర్వినియోగం చేసే అవకాశాలు చాలా కనిపిస్తున్నాయి. వాటిని అరికట్టడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకొంటున్నారు? ఇటువంటి స్పష్టమైన ఆరోపణ వచ్చినప్పుడు మాకు ఇచ్చిన జవాబులో లేదండి. ఉత్పన్నం కావండి అని సమాధానం చెప్పారు. పై సమాధానం మంత్రిగారి ఆమోదం పొందిందని దానిలో వ్రాసారు. ఈ సభకు వచ్చిన కాగితాలు నమ్మవద్దని అంటారా ?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :- అది ప్రిశ్న ఎప్రూవ్ చేసి ప్పటి సమాధానం. అదే వ పంపించి ఉంటారు. నేను ఫైల్సు చూచి ప్పుడు అది తప్పకుండా ఆ ప్రాంత పనులకు సంబందించినదని నాకు తోచినప్పుడు అన్నరు మార్చడం జరిగిందని మనవిచేస్తు న్నాను. వర్కు స్పాట్‌లో కాదు ఒక విలేజిలో వికిలెన్సువారు 100 బస్తాలు పట్టు కున్నారు. వారు వర్కు స్పాట్‌లో 250 బస్తాలు సీజ్ చేసారు. ఈ 250 బస్తాలు లెవీ సిమెంటు. ఇది ఒక కాంట్రాక్టరు షెడ్‌లో ఉంది. మామూలుగా డిపార్టుమెంటు గోడౌన్‌లో ఉండాలి అది అక్కడ ఎందుకు ఉందని దానిని సీజ్ చేయడం జరి గింది. అక్కడ 4 రోజులనుంచి డివాటరింగు జరుగుతూ ఉండటంవల్ల దానిని కంజ్యూమ్ చేయలేక పోయారు. కనుక ఒకసారి ఇస్యూచేసిన సిమెంటును ఆ నాలుగు రోజుల నుంచి వాపస్ తీసుకొని గోడౌన్‌లో పెట్టకుండా కాంట్రాక్టరు షెడ్‌లో పెట్టిన మాట వాస్తవం. బ్యాలెన్సు, ఇస్యూ చేసి వన్నీ చెక్‌చేసిన తరువాత అక్కడ టాలీ కావటం జరిగింది. కాని మాకు ఏమి తోచిందంటే ఇది లెవీ సిమెంటు. అక్కడ డిపార్టుమెంటు వర్కు జరగడం లేదు. కేవలం ఏలేరు వర్క్సు జరుగుతు న్నాయి. కనుక ఏలేరుకు సంబంధించిందని అనుకున్నాము. అది రుజువైంది.

వెంటనే ఐ. ఎస్. సి. గారిని యాక్షను ఇనిషియేట్ చేయమని చెప్పడం జరిగింది. ఈ కాంట్రాక్టరును బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టమని, దానికి సంబంధించిన ఎ. ఇ. మీద కూడా యాక్షను తీసుకోమని ఇ. ఎన్. సి. ని కోరడం జరిగింది. ఇ. ఎన్. సి గారు దానికి సంబంధించిన చీఫ్ ఇంజనీరు గారిని ఎంక్వయిరీచేసి రిపోర్టు పంపించమని కోరడం జరిగింది. ఆలస్యానికి కారణం ఏమిటంటే - జాయింటు కలెక్టరు దగ్గర ఈ కేసు విచారణ జరుగుతున్నది. కనుక మా రికార్డ్సు అన్నీ సీజ్‌చేసి జాయింటు కలెక్టరు దగ్గర ఉన్నాయి. మొన్న మార్చిలో జాయింటు కలెక్టరు జడ్జిమెంటు ఇచ్చారు. ఆ రికార్డ్సు అన్నీ తీసుకోవడం జరుగుతుంది. చీఫ్ ఇంజనీరుగారి రిపోర్టు కోసం వెయిట్ చేస్తున్నాము. గిల్టీ విల్ బి పనిష్డ్ ఎవరిని విడిచి పెట్టేది లేదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :— నాగార్జునసాగర్ కాలువల సిమెంటు లైనింగు సందర్భంలో ఇటువంటిది ఒక సమాచారం అందింది. ప్రజాసీకానికి జీవనాధారమైన ప్రాజెక్టుల సందర్భంలో - అసలు డబ్బు లేక అవస్థలు పడుతున్న రోజులలో ఈ సిమెంటు వగైరా నిరాటంకంగా దుర్వినియోగం కావడమనేది చాలా ప్రాముఖ్యత కలిగిన అంశం. రాష్ట్రం అంతటా ఇటువంటి పనులు జరుగుతున్నప్పుడు వీటిని అరికట్టడానికి ఎటువంటి చర్య తీసుకొంటుందో చెప్పాలి కదా? గిల్టీ అంటే కాంట్రాక్టరుమీద చర్య తీసుకుంటే చాలదు.

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :— ఇక్కడ దారి ఎత్తున సిమెంటు గోల్‌మాల్ జరగడానికి వీలులేదు. ఏ రోజుకు కావలసిన సిమెంటు ఆ రోజున గోడౌను నుంచి ఇష్యూ చేయడం జరుగుతుంది. ఆ రోజున జరిగింది వెంటనే రికార్డ్సు పూర్వకంగా నెక్స్టు డే బ్యాలెన్సు చూపించడం జరుగుతుంది. అది ఇ. ఇ. చెక్ చేయడం జరుగుతుంది. 4, 5 రోజులలో ఇటువంటిది జరిగితే - ఏదైనా కాంట్రాక్టరు దగ్గర జరిగితే 100 బస్తాల వరకు పోవచ్చు. ఇది కూడా అరికట్టడానికి వెంటనే పై అధికారులు ఇనస్ట్రక్షన్సు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. వీనైనంతవరకు నివారణోపాయం కోసం ఇంతకన్నా ఇంకొక మార్గం ఏమైనా ఉంటే తప్పకుండా ఆలోచిస్తాను.

శ్రీ పి. వెంకటపతి దానికి సంబంధించిన వారందరు పూనుకుంటే ఎంతైనా కాజేయడానికి అవకాశం ఉందని అనేక సందర్భాలలో రుజువు అయింది. ఇదివరకు నాగార్జునసాగర్ గుంటూరు బ్రాంచి కెనాల్‌కు సుమారు 6 కిలోమీటర్ల వరకు చేసిన సిమెంటు లైనింగు గురించి నేను స్పష్టంగా ఆరోపించాను. అప్పుడు ఈ మంత్రి

గారే సమాధానం చెప్పారు. ఇది సిమెంటు లేకుండా లైనింగు చేసారని రుజువు అయింది. దానికి 50% కూడా సిమెంటు వాడలేదని రుజువు అయింది. పెద్ద మొత్తానికి సిమెంటు కాజేయడానికి అవకాశం ఉందని ఆధారాలు కనిపిస్తున్నాయి. ఏ రోజుకారోజున వేయవలసింది కాగితాలమీద లెక్కలు ఉన్నా మొత్తంమీద ఈ సిమెంటు, ఇనుము మాత్రం చాలా పెద్దఎత్తున సంగ్రహించడం జరుగుతున్నది. మనకు అక్కడక్కడ కనిపిస్తున్నదానిని దేనికి దానిని పరిశీలించకుండా ఓవర్ ఆల్ పిక్చరు కనుక మనకు మనసులో ఉండే దీనిని అరికట్టడానికి ప్రభుత్వం చాలా ప్రియారిటీ ఇవ్వవలసిన సమస్య అని మనవిచేస్తున్నాను. దీని నిమిత్తం ఒక కమిటీని ఏమైనా వేసారా ?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి - ఇ ఎస్. సి తరువాత ప్రతిసారి మీటింగు జరిగినప్పుడు బోర్డు ఆఫ్ ఇంజనీర్సు ఇటువంటి విషయాలు చర్చిస్తూ ఉంటారు. తగినటువంటి సూచనలు ప్రజా ప్రతినిధులనుంచి వచ్చినప్పుడు లేకపోతే అక్కడున్నటువంటి ప్రెస్‌వారు కాని ఎవరైనా రియాక్టు అయితే వెంటనే ఎంక్వయిరీ చేసి రియాక్షను తీసుకోవడం జరుగుతుంది. నివారణోపాయాలు గురించి ఇంకా ఆలోచన జరుగుతున్నది. అనేక ఆలోచనలు ప్రభుత్వం చేస్తున్నదని మనవిచేస్తున్నాను

శ్రీరాంసాగర్ రిజర్వాయరు నుండి ఎగువ కాల్వ

99 —

★ 9732 - సర్వశ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు, (సిరిసిల్ల) మహమ్మద్ రజబ్ అలీ, (సుజాత్‌నగర్) జి వెంకటేశ్వరరావు, (వినుకొండ) యం బి. చౌహాన్, (దేవరకొండ) సి. విఠల్ రెడ్డి, (నర్సాపూర్) :- పెద్ద తరహా, మధ్యతరహా సాగు నీటి శాఖమంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా ..

(అ) శ్రీరాంసాగర్ రిజర్వాయరు నుండి ఎగువ కాల్వ ప్రతిపాదనను భారత ప్రభుత్వం తిరస్కరించిన విషయం వాస్తవమేనా,

(ఆ) అయినచో, అందుకుగల కారణము లేవి ?

శ్రీ కె ఇ. కృష్ణమూర్తి :-

(అ) అవునండీ.

(అ) (1) ఇందుకు అధిక పెట్టుబడి కాకుండా నిర్వహణ ఖర్చు కూడా ఎక్కువగా ఉంటుంది.

(ii) ఎక్కువ ప్రాంతం ముంపుకు గురి అవుతుంది.

10-00 శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :- ఇందుకు అధిక పెట్టుబడే కాకుండా నిర్వహణ ఖర్చు కూడా ఎక్కువగా ఉంటుందని, ఎక్కువ ప్రాంతాలు ముంపుకు గురి అవుతాయని ఈ మూడు మౌలికమైన అంశాలున్నాయని కేంద్ర ప్రభుత్వము తిరిగి రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి వాపసు పంపడం జరిగింది. మంత్రిగారికి తెలుసు. శ్రీరాంసాగరు యొక్క వరద నీరు ద్వారా కరీంనగరం జిల్లానే కాక వరంగల్లు, నల్గొండ జిల్లాలోని మిగతా మండలాలకు, తాలూకాలకు మంచినీటి సౌకర్యము కలుగ చేయడం గురించి వ్యవసాయం చేసుకునేందుకు చెరువులు నిండులాయి. నీరు లేకుండా ఉన్నారనే ఉద్దేశ్యంతో దీనిని చేపట్టారు. శాశ్వతంగా వాటికి ఉపయోగ పడుతుందనే విషయం రాష్ట్ర ప్రభుత్వ దృష్టిలో ఉంది. మీరు పంపిన ప్రతిపాదను కేంద్ర ప్రభుత్వము నిరాకరించడం జరిగింది. దీని వెనుక చరిత్ర ఉంది. యిది యీ మూడు జిల్లాలకు చాలా ప్రయోజనకరంగా ఉంటుంది కాబట్టి ఈ మూడు జిల్లాలకు నీటి సౌకర్యం కల్పించాలనే ఉద్దేశ్యంతో ఈ రాష్ట్రప్రభుత్వం ఉంది కాబట్టి ఈ మూడు జిల్లాలకు ఆ వరద నీటిని అందించడానికి ప్రత్యామ్నాయ పథకాలుగా రూపొందించే ఏర్పాట్లు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఇప్పుడు నేను మంత్రిగారిని కోరేది ఏమిటంటే ఇంజనీర్లతో ఎక్స్‌పర్ట్ కమిటీని వేసి అందులో అనధికారులను సభ్యులుగాఉంచి రెండు మూడు మాసాలలో ప్రత్యామ్నాయ ఏర్పాట్లు చేయడానికి పరిశీలిస్తారా: యిందు గురించి చర్యలు తీసుకోండి ఎందుకంటే దీని వలన ఈ మూడు జిల్లాలకు భవిష్యత్తు ఉంటుంది. రాష్ట్ర స్థాయిలో దీని గురించి పరిష్కారముచేస్తే తరువాత కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపే విషయం ఆలోచించవచ్చును. వాటికి ప్రత్యామ్నాయ పథకాలుగా తయారుచేసి ఇంజనీర్సుతోను అనధికార సభ్యులతోను ఒక కమిటీని వేసి రిపోర్టును అందించే ఏర్పాట్లు చేయిస్తారా ?

శ్రీ కె. ఇ కృష్ణమూర్తి :- రాజేశ్వరరావుగారు చెప్పినట్లుగా కరీంనగరు జిల్లాలో మెట్టుపల్లి, జగిత్యాల, మాల్యాల, గంగాధర, హుస్నాబాద్, భీమదేవర పల్లి, చెర్యాల, ఘనపురం, అలేరు, భువనగిరి ఏరియాలకు 1954 నుంచి గోదావరి నీరు కావాలని వారు రిప్రజెంటేషన్సు యివ్వడం జరుగుతున్నది. ఈ ప్రభుత్వము వచ్చిన తర్వాత ఫ్లడ్ ఫ్లో కెనాల్ పథకం 656 కోట్ల రూపాయలతో తయారుచేసి

కేంద్రప్రభుత్వము అనుమతి కొరకు పంపడం జరిగింది. కేంద్ర ప్రభుత్వము నేను సమాధానములో చెప్పినట్లుగా - అధిక వ్యయం, 50 వేల యకరాలు మునుగుతాయి కాబట్టి యీ పథకం సాధ్యము కాదని వారు వెనకు పంపించడం జరిగింది. 44 గ్రామాలు మునిగిపోయాయి. ఈ ప్రభుత్వము వెంటనే దానిని క్లోజ్ చేయలేదు. పెద్ద బ్యాలెన్సింగు రిజర్వాయరును చిన్నవిగా చేసి, పంపింగ్ మెయిన్ తగ్గించి, లిఫ్ట్ తగ్గించి. గ్రావిటీ తక్కువ చేసి ఎస్టిమేట్స్ తయారుచేసి పంపండి అని డిపార్టుమెంటుకు ఆదేశాలు యివ్వడం జరిగింది. డిపార్టుమెంటు ఆ జాబ్‌లోనే ఉంది. తొందరలో దానిని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపడం జరుగుతున్నది.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :— మంత్రిగారు మరలా దీని గురించి ఆలోచనచేసి గ్రావిటీ ప్రధానంగా లిఫ్ట్ తగ్గించి మరల ఎస్టిమేట్స్ తయారుచేసి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి పంపడం జరుగుతుందని చెప్పారు. దీనితోపాటు ఇక్కడున్న పరిస్థితులలో ఈ మూడు జిల్లాలు కరువు ప్రాంతము జిల్లాలు కనుక యిక్కడ అన్నటువంటి ఆయకట్టు నష్టము కాకుండా చూడాలి కాబట్టి దానిని పురస్కరించుకుని ఇంజనీర్సుతో ఒక కమిటీ రూపములో ఆ ప్రాంతము ప్రజాప్రతినిధులను కలుపుకుని వారి సలహాలను కూడా పరిగణనలోనికి తీసుకుని ఒక సమగ్రమైన పథకాన్ని తక్కువ వ్యవధి పెట్టుకుని తయారు చేయిస్తారా ? యిందుకు ప్రజాప్రతినిధులు కూడా సహకరిస్తారు. ఆ విధంగా మీరు తయారు చేసినట్లయితే మీరు ఆ ప్రాంతాలకు న్యాయం చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది కాబట్టి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి : - కమిటీ వేయడమంటే చాలా ఆలస్యమవుతుంది. డిపార్టుమెంటు వారు చెప్పడం జరిగింది. ప్రజాప్రతినిధులతో దీని విషయంలో చర్చించి యింతకు ముందున్నటువంటి ఏరియా 2.20 లక్షల ఎకరాలు మాత్రము ఛేంజ్ కాకుండా చూస్తాము.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :- యింతకు ముందు పథకంలో కొన్ని చేర్చకపోవడం జరిగింది. సిరిసిల్ల పేరు అందులో లేదు. దానినికూడా అందులో చేర్చి ఇంజనీర్సుతో ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేసి అందులో ఆ ప్రాంతాలకు సంబంధించిన శాసన సభ్యులను చేర్చి ఒకటి రెండు మూడు పర్యాయములు మీట్ అయి చర్చించి దీనిమీద ఒక సమగ్రమైన పథకాన్ని తయారు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :— పరిశీలిస్తాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకరు:- ప్రశ్న నెం. 100 (7462) వాయిదా వేయడమైనది.

26—7—88 వ తేదీన వాయిదా వేయబడినది

మాతృశ్రీ ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటి కాపిటేషన్ రుసుమును వాపసు యిచ్చుట

15—

* 9404- సర్వశ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి (గద్వాల్) ఎ. ధర్మారావు (దుగ్గిరాల) :— సాంకేతిక విద్యాశాఖ మంత్రి దయచేసి ఈ క్రింది విషయములు తెలిపెదరా.

(అ) బి. సి., ఎస్ సి ఎస్. టి. విద్యార్థులకు కాపిటేషను రుసుము వాపసు యివ్వవలసిందిగా ప్రభుత్వము మాతృశ్రీ ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటిని ఆదేశించిందా,

(ఆ) ఆ విద్యార్థులకు డబ్బు తిరిగి యిచ్చినారా ;

(ఇ) సొసైటీ నిధులను దుర్వినియోగం చేసినట్లు ఆరోపించుచూ విద్యార్థులు ప్రభుత్వానికి అర్జీలు పెట్టుకొన్న విషయం వాస్తవమేనా ;

(ఈ) అందుపై తీసుకొన్న చర్యఏమి ?

సాంకేతిక విద్యాశాఖా మాత్యులు (శ్రీ డి. సత్యనారాయణ) :—

(అ) లేదండీ.

(ఆ) 1981—82లో 16 మంది విద్యార్థుల నుండి కేపిటేషన్ రుసుమును వసూలు చేసి 11 మంది విద్యార్థులకు వాపసు చేయడం జరిగిందని, 1982-83లో 11 మంది విద్యార్థుల నుండి కేపిటేషను రుసుము వసూలు చేసి, 5 గురు విద్యార్థులకు వాపసు చేయడం జరిగిందని మేనేజిమెంటు లిఖితపూర్వకంగా తెలియజేసింది.

(ఇ) 1981—82 సంవత్సరంలోని వెనుకబడిన తరగతి విద్యార్థుల కార్యాచరణ సంఘం కన్వీనరు శ్రీ కె. బాలకృష్ణ 23-5-1988 తేదీతో ఒక పిటీషను పంపారు.

(ఈ) అక్రమాలు జరిగినట్లు ప్రాథమిక ఆధారాలను బట్టి తెలియవచ్చింది. అందు చేత, ప్రభుత్వం దర్యాప్తు నిమిత్తం ఈ విషయాన్ని అవినీతి నిరోధక శాఖకు పంపుచున్నది.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :- వారము క్రిందట ఈ ప్రశ్న వచ్చినప్పుడు ఒక జవాబు వచ్చింది. యిప్పటి సమాధానంలో అక్రమాలు జరిగినట్లు ప్రాథమిక ఆధారాలున్నట్లు సమాధానం వచ్చింది. వారము రోజులలో జవాబులే మారిపోయాయి.

మంత్రిగారికే తెలియాలి. తప్పుడు సమాచారం అందిఉంటుంది అప్పుడు ఈ కాలేజీలో ఉన్న సీట్లు ఎన్ని ? యాస్.సి. బి.సి., యస్ టీం విద్యార్థుల సంఖ్య ఎంత ? వారిదగ్గర వసూలు చేసిన డబ్బు ఎంత ? కళాశాలకు సంబంధించినటు వంటి సంస్థకు పైనాన్సియల్ కార్పోరేషను నుంచి నిధులు వచ్చినవి. ఇన్‌కంటాక్సు డిపార్టుమెంటు వారు రైడ్ చేసి వారి రికార్డ్సు సీజ్ చేయడం జరిగింది. వారు దొంగ ఇన్‌కం టాక్సు రిటర్న్సు చూపించి డబ్బులు దుర్వినియోగంచేసి లక్షల రూపాయలు తిన్నారన్న విషయం వాస్తవమే కదా.

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ — కళాశాలలో మొత్తం 220 సీట్సు 1981-82లో ఉన్నాయి. అందులో 20 రిజర్వు సీట్సు బి.సి.లకు యస్, సీలకు. యస్. టీలకు ఎలాట్ చేయబడినవి. 1981-82 సంవత్సరాము లో 40 సిట్సులో 38 బి సీలకు 2 యస్. సీలకు యివ్వడం జరిగింది.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి:- మొత్తం 240 సీట్లలో 140 సీట్లు మెరిట్ లిస్టు ప్రకారం చేస్తే. 60 సీట్లు మానేజ్‌మెంటుకు కేటాయించారు 40 సీట్లు ఎస్.సి.బి సి. యస్ టి.లకని కేటాయించారు. మంత్రిగారు తప్పు సమాచారాన్ని చెబుతున్నారని మనవి చేస్తున్నాను. ఉ॥ 10.

శ్రీ డి సత్యనారాయణ :— 20 శాతం రిజర్వేషన్ అంటే 200 సీట్లలో ఎన్నో చెప్పండి. 40 సీట్లు రిజర్వేషన్‌కు కేటాయించబడతాయి.

శ్రీ డి. శ్రీపాదరావు (మంథని) .— వారు 20 అని అన్నారు.

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ :- 20 శాతం అని అన్నాను. 20 శాతం ప్రకారం ఎస్ సి. ఎస్.టి.బి.సి. లకు కేటాయించామని అన్నాను. 38 సీట్లు బి.సి లకు, ఎస్.టి. లకు 2 సీట్లు, ఎస్.టి. లకు అసలే యివ్వలేదు. 1982-83 లో 43 సీట్లు రిజర్వేషన్ చేసి, దానిలో 10 ఎస్.సి.లకు, 2 ఎస్.టి. లకు 31 బి సి.లకు ఇచ్చాము. ఈ విద్యాసంస్థ వారు పైనాన్స్ కార్పోరేషన్ అనుదానిని నడుపుతున్నట్లు, వాళ్ళ ఈ విద్యా సంస్థ నుండి వచ్చిన డబ్బును అందులో వినియోగిస్తున్నారని గౌరవ సభ్యులు అన్నారు. అది మా దృష్టికి రాలేదు. ఏది ఏమైనప్పటికీ ఇన్‌కమ్ టాక్స్ వారిచ్చిన రిపోర్టు మాకు రాలేదు. ఎవరో మధ్యవర్తి చెబితే, అద్ది అథెంటిక్ కాదు. వారు తప్పు చేశారు కాబట్టి దాన్ని ఆధారము చేసుకొని ప్రయిమాపేసి వున్నదవి దుర్తించి, ఎ.సి.బి. ఎంక్వయిరీకి వేశాము.

శ్రీ డి. కె. నరసింహారెడ్డి :- ఈ వివరాలు పొందుపరుస్తూ, దానిలో వున్న ఎగ్జిక్యూటివ్ మెంబరు, పాట్రన్ ముఖ్యమంత్రి గారికి మే నెలలో ఒక రిజిష్టర్డ్ పోస్టు ఏక్నాలెడ్జిమెంట్ డ్యూతో పంపిన లెటరు విషయం వాస్తవమా కాదా? ఇన్‌కంటాక్స్ వాళ్లు చేసిన రెయిడ్స్‌లో వాళ్లు రిసీవ్ చేసింది. వారి సర్చెస్‌లో దొరికిన ఎకౌంట్స్ రికార్డ్సు ప్రకారం బ్యాంక్ ఎకౌంట్సు వచ్చిన డబ్బుతో టాలీ చేస్తే—

The peculiar features of these entries are with regard to the B C students Ink is different. The amount to some of the students have been refunded twice. These entries are not found in the original cash book. The entries have been made when there have been heavy withdrawals in the Bank. Bogus refund of capitation fee to the admitted students. This is the finding in the order of the Income Tax Commissioner of 1984-85.

ఇంత వున్నా, వారికి ఎగ్జిక్యూటివ్ మెంబరు నుండి డైరక్టుగా రెప్రజెంటేషన్ ఇచ్చినా, విద్యార్థులకు డబ్బు వాపసు యివ్వలేదని అన్నా కూడా, లక్షల రూపాయలు విద్యార్థులు నుండి వసూలు చేసి, దాన్ని ఫయినాన్స్ కార్పొరేషన్‌కు బదిలీచేసి, వ్యాపారాలు నడుపుతున్నారు. ప్రభుత్వము కళ్ళు మూసుకొని కూర్చుంటే పిల్లల పరిస్థితి ఏమి కావాలి? ఇప్పుడయినా మంత్రిగారు ఈ వివరాలను బట్టి —

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ - 1981-82, 82-83 సంవత్సరాలకు సంబంధించి అది వారి ప్రభుత్వ హయాములో జరిగిందని గౌరవ సభ్యులకు తెలియజేస్తున్నాను. ఏది ఏమైనప్పటికి వారు చేసిన తప్పును - నేను దానికి ఇది కాకుండా, వారి తప్పును నేను సరిదిద్దడానికి—

శ్రీ డి. కె. నరసింహారెడ్డి - తప్పులు సరిదిద్దడం ఏమిటండి ? ఇదేనా వారి ఆన్సర్ ?

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ :- మేము చూస్తూ వూరకే వుండలేము. గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా, మే నెలలో ఒక మెమోరాండం వచ్చింది. ఇప్పుడు ఆగష్టు నడుస్తున్నది. ఇంతలో మానేజ్‌మెంటు వారికి ఒక లెటర్‌వ్రాస్తూ దీనికి సంబంధించిన రికార్డ్సును పంపమని అంటే, ఆ రికార్డులన్నీ ఇన్‌కం టాక్స్ వారి వద్ద వున్నాయి మేము పంపలేమని అన్నారు. వచ్చిన రిటెన్ రిప్రజెంటేషన్ రిసీవ్ చేసుకొని ఎ. సి. బి. చేత ఎంక్వయిరీ చేయిస్తున్నాము.

శ్రీ ఎం బాగారెడ్డి :- అధ్యక్షా, విద్యాశాఖకు సంబంధించిన ఇన్‌స్టిట్యూషన్ తెచ్చుకొని, అందులో వచ్చే డబ్బును మరొక సంస్థకు మార్చడం చాలా విచారకరమని మనవి చేస్తున్నాను. హరిజన, గిరిజన, వెనుకబడిన పేద విద్యార్థుల దగ్గర వసూలుచేసిన డబ్బును వాళ్ళకు తిరిగి చెల్లించలేదు. ప్రభుత్వము దగ్గర నుండి వసూలు చేయకూడదని ఆర్డరు వచ్చినా కూడా విద్యార్థుల నుండి వసూలు చేశారు? రిఫండు చేశామని అంటున్న వాదన సరిఅయినది కాదు. ఇన్‌కంటాక్స్ వారివల్ల స్పష్టమైంది ఏమిటంటే వెనుకబడిన విద్యార్థులను అడిగితే రిఫండు చేయలేదని అన్నట్లు తెలిసింది. ఇంకొకటి ఏమిటంటే, ఆ డబ్బును యింకొక ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్‌కు మార్చారని క్రిస్టల్ క్లియర్‌గా తెలుస్తున్నది. హరిజన, గిరిజన, వెనుకబడిన పిల్లల నుండి కూడా డబ్బు పోతున్నది ఇన్‌కం టాక్స్ డిపార్టుమెంటు నుండి రిపోర్టు కాపీ వచ్చినా కూడా "మేము వసూలు చేయలేదు" అనే ధోరణి సరి అయినది కాదు. ఈ విషయంలో గౌరవ మంత్రిగారు ఒక హౌస్ కమిటీని వేయించి ఎంక్వయిర్ చేయిస్తే గుణపాఠం చెప్పడానికి వీలవుతుంది.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి (నకిరేకల్) :- అధ్యక్షా, ఇన్‌కంటాక్స్ కమీషనర్ స్పష్టంగా విచారించి యిచ్చిన రిపోర్టులో నేరం పూర్తిగా రుజువు అవుతున్నది. దీన్ని ప్రభుత్వం ఏమాత్రం సందేహించవలసిన అవసరం లేదు. ప్రభుత్వము ఈ పాటికే చర్య తీసుకొని వుండి వుండవలసింది. ఇన్‌కంటాక్స్ కమీషనర్ ఫయిండింగ్స్ ద్వారా నేరం రుజువయింది కాబట్టి, ఇక ఏ. సి. బి. చే ఎంక్వయిరీ చేయిస్తే ఇంకా కొంత కాలం పడుతుంది. హౌస్ కమిటీని వేయడానికి ప్రభుత్వానికి అభ్యంతరం వుండకూడదు. తప్పుడు పద్ధతుల్లో ఫీజు వసూలుచేసి రిఫండు చేశారా లేదా అనేది ఒక గొడవగా వుంది తప్పుడు పద్ధతుల్లో వసూలు చేస్తున్నారనేది అందరూ అంగీకరిస్తున్నారు. కమీషనర్ రిపోర్టులో తేలింది ఏమంటే అవసరమైన దానికంటే ఎక్కువ వసూలు చేశారనేది. వాపసు యివ్వలేదు. పేదవాళ్ల నుండి వసూలు చేయడం నేరం అవుతుంది. హౌస్ కమిటీని వేయడానికి అభ్యంతరమేమి ?

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు :- అక్రమంగా కాపిటేషన్ ఫీజు వసూలుచేసిన చోట రిఫండు చేయమని ఆర్డర్సు వచ్చాయి. రిఫండు చేసినా ఎంత వసూలు చేశారు? ఎంత రిఫండు చేశారు? ఎపుడు ఆర్డర్సు వచ్చాయి? రిఫండు ఆర్డరు అమలు 82 నుండి చేశారా ? రిఫండు చేయకుండా వుండడానికి కారణం ఏమి? క్యాపిటేషన్ ఫీ, ట్యూషన్ ఫీ, ఏస్. సి. ఎస్. టి. బి. సి.లు ప్రాపర్టీ సర్టిఫికెట్, క్యాస్ట్ సర్టిఫికెట్ యిచ్చినా కూడా, మొత్తం ఎమౌంటు పే చేస్తేనే ట్యూషన్ ఫీ రిఫండు చేయడం జరుగుతుందని

ఇన్‌సిస్ట్ చేస్తున్నారు. ముఖ్యంగా టెక్నికల్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్‌లో వసూలు చేస్తున్నారు. వసూలు చేయకుండా ఏమి చర్యలు తీసుకొంటున్నది? ఈ విధముగా పేద పిల్లలకు ఆర్థికంగా నష్టము కలిగినప్పుడు వాళ్లు చదువు మానుకోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను.

మొదటిది, రిఫండు ఆర్డరు ఎప్పుడు ఇచ్చారు? ఎంత మొత్తానికి వారికి రిఫండు ఇవ్వమని ఆర్డరు ఇచ్చారు? అది అసలు జరిగిందో లేదో మీరు తెలుసుకోకుండా ఎందుకు ఊరుకున్నారు ?

శ్రీ డి. సత్యన్నారాయణ :— విద్యార్థులు అందరు మాకు అన్యాయం జరిగింది? "మా వద్ద కేపిటేషన్ ఫీజు కలెక్టు చేసినారు" అని చెప్పి 15 మంది సంతకాలతో మాకు మే నెలలో వారు మెమోరాండం సబ్‌మిట్ చేయడం జరిగింది రిఫండు ఆర్డరు మేము ఇవ్వలేదు. వారు ఇచ్చిన కంప్లయింటుమీద మాకు ఇటువంటి కంప్లయింటు వచ్చింది మీరు కలెక్టు చేసిన మాట వాస్తవమేనా అని అడిగినప్పుడు వారు కలెక్టు చేసినాము 16 మంది దగ్గర వసూలు చేసినాము 11 మందికి వాపస్ ఇచ్చినాము. మళ్లీ 2వ సంవత్సరంలో 16 మందికి 5 గురికి వాపస్ ఇచ్చినాము అని చెప్పారు

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు (మెట్‌పల్లి) :— శిక్షను తీసుకోదానికి మీకు అది చాలు.

శ్రీ డి సత్యనారాయణ :— అందుకే ఎ. సి. బి. ఎంక్వయిరీ వేయడం జరిగింది. దీనిలో ఎవరిని షీల్డు చేసే ఉద్దేశం లేదు. తప్పు తప్పే, తప్పుచేసిన వారికి పనిష్‌మెంటు ఇవ్వవలసిందే.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— ఎ. సి బి. ఎంకవైయిరీ ఎప్పుడు వేశారు.

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ :— ఇప్పుడు వేసినాము. వేసినామనే అన్నారు చెబుతున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— నేరము చేసినట్లు అయన ఒప్పుకున్నాడు. ఇంకా ఎ. సి. బి. ఎంక్వయిరీ ఎందుకు ?

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :— జవాబులో ఎ. సి. బి. ఎంక్వయిరీకి పంపుతాము అన్నారు. ఇంకా పంపలేదు. దీనిని బట్టి కలెక్టు చేసినారని చెప్పారు. కలెక్టు చేయడం

తప్పు. అందరికి రిఫండు చేయలేదు. అంటే నేరము చేసినట్లు తానంతట తనే ఒప్పుకున్నాడు. మరి అతనిని శిక్షించడంలో మనం ఎందుకు ఆలస్యము చేస్తున్నాము? వెంటనే ఎందుకు చర్య తీసుకోరు : ఎ. సి. బి. కి రిఫర్ చేస్తే సంవత్సరం పడుతుంది కాబట్టి ఒకవేళ ఎ. సి. బి కి రిఫరు చేసినా కూడా ఒక టైము లిమిట్ పెట్టి చేస్తారా ? కాంగ్రెస్ వారి కాలంలోని చేరినారు అంటున్నారు. కాంగ్రెస్ వారే హౌసు కమిటీని అడుగుతున్నారు కదా, ఏ-దుకు వేయకూడదు? ఒప్పుకోవచ్చు కదా?

శ్రీ డి సత్యనారాయణ :— అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా వారు మిస్టేక్ కమిట్ చేసినట్టుగా తెలిసిపోయింది వాళ్లు అసలు గవర్నమెంటు ఇచ్చిన రిజర్వేషన్ను పాటించలేదు. కాపిటేషన్ ఫీజు కూడా కలెక్టు చేసినారు మేము రిఫండు చేసినదానిలో పేర్లు ఉన్న విద్యార్థులే రిఫండు చేయలేదు అని కంప్లయింటు చేస్తున్నారు అని వారంటున్నారు రికార్డులు అడిగితే రికార్డులు ఇన్‌కంటాక్సు వారి దగ్గర ఉన్నాయి అన్నారు

శ్రీ డి శ్రీపాదరావు :— వారు కలెక్టు చేసినప్పుడు ఎందుకు వాపస్ చేయలేదు? 1980, 81, 82 లో కాంగ్రెస్ కార్యకర్తగా ఉన్నారు. మంత్రిగారు, ఇక్కడ కాంగ్రెస్ వారే హౌసు కమిటీ అడుగుతుంటే ఏందుకు ఒప్పుకోరు? కాంగ్రెస్ కార్యకర్తగా ఉన్నప్పుడు ఈ ఫ్యాక్ట్సు ఆయనకు తెలిసే వుండాలి హౌసు కమిటీ వేయడానికి ఎందుకు వెనక్కు పోతున్నారో అర్థం కావడంలేదు

శ్రీ డి సత్యనారాయణ :— హౌసు కమిటీ కాదు. ఎ సి బి ఏంక్వయిరీ వేసినాము కదా ?

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు :— మంత్రిగారు చాల ధైర్యముగా తప్ప కుండా చర్యలు తీసుకుంటాము అని చెప్పి ప్రభుత్వ గౌరవాన్ని కాపాడవలసిన అవసరం ఉంది ప్రయిమా ఫేసీ కేసు మీ ముందు ఉన్నది. వెంటనే చర్యలు తీసుకోండి. ఆయనను అరెస్టు చేయించండి డబ్బులు వాపస్ ఇప్పించండి. క్రిమినల్ చర్య తీసుకోవలసి ఉంటే మేము ఏదో చేస్తాము అనడం భావ్యంకాదు. హౌస్ కమిటీకి ఒప్పుకోండి. ఇక ఏవరూ ఈ విధంగా ప్రభుత్వాన్ని మోసము చేయకుండా ఉంటారు ఒక దాని మీద మీరు కఠిన చర్యలు తీసుకుంటే. మేము సమర్థులము అని నిరూపించుకోండి.

శ్రీ సి నర్సిరెడ్డి .- మేము చెప్పిన మాట మంత్రిగారు ఇంచుమించు అంగీకరించారు. రిఫండు చేయకపోవడమే కాకుండా కాపిటేషను ఫీజు వసూలు చేశారు అని అని వారు చెప్పారు కాంగ్రెస్ కాలంలో జరిగింది అయితే ఇంకా తొందరగా తీసుకోవాలి కదా? వారు చేసినట్లు ఒప్పుకున్నా మీరు ఎందుకు ఇమ్మీడియెట్ ఏక్షన్ తీసుకోవడం లేదు

శ్రీ సిహెచ్ విద్యాసాగరరావు :— మళ్లీ కాంగ్రెస్ వారు ప్రభుత్వానికి వచ్చిన తరవాతనే చర్య తీసుకోమంటారా ?

శ్రీ డి. కె సమరసింహారెడ్డి :— మంత్రిగారి జవాబు ప్రకారమే వారు వసూలు చేసి కొంతమందికి వాపసు ఇచ్చారు అని అన్నారు. కాని అది అబద్ధమని ఇవ్వలేదు అని ఇన్‌కం టాక్సు వారి ఫైండింగ్సు? ఆ ఫైండింగ్సుని దృష్టిలో పెట్టుకుని తక్షణమే ఎంతమంది, ఎస్. సి. బి. సి., ఎస్. టి. విద్యార్థుల దగ్గర వారు వసూలు చేశారో వారందరిని అధికారుల ముందు పెట్టించి ఆ డబ్బులు వారికి వాపస్ ఇప్పిస్తారా. ఆ స్టూడెంట్సుకి ఆ డబ్బు తిరిగి ఇచ్చేట్లు చేయిస్తారా ?

శ్రీ డి సత్యనారాయణ :— ఇప్పుడు డబ్బులు ఇప్పించడానికి ప్రభుత్వానికి ఇబ్బంది ఏమీ లేదు. ఆ పేర్లు ఉన్న విద్యార్థులలో కొంతమందికి ఇచ్చాము అని చెప్పి మేనేజ్‌మెంటు చెబుతున్నారు.

శ్రీ ఎన్ రాఘవరెడ్డి :- ఇచ్చినట్లు రశీదు ఉన్నదా ? వారికి ఇచ్చినట్టు రశీదు ఉండాలి కదా. దీనికి పెద్ద విచారణ కావాలా ?

శ్రీ డి సత్యనారాయణ :— దానికి సంబంధించిన డాక్యుమెంట్లు అన్నీ కూడా ఇన్‌కంటాక్సు ఆఫీసరువద్ద ఉన్నాయి కాబట్టి మేము ఇవ్వలేము అని చెప్పడం జరిగింది గౌరవ సభ్యులు అందరు చెబుతున్నారు. కాబట్టి హౌసు కమిటీ వేయడానికి నాకు ఏమీ అభ్యంతరం లేదు. హౌసు కమిటీని వేయవచ్చు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ .- హౌసు కమిటీని అప్పాయింటు చేస్తాము.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి :— మంత్రిగారు హౌస్ కమిటీని వేయడానికి ఒప్పుకున్నందుకు చాలా సంతోషం. మంత్రిగారి సమాధానంలోనే యీ విద్యా సంస్థ మీద తీసుకోవడానికి ప్రైమా ఫేసీ కేసు ఉందని చెబుతూ యింకా మాకు తెలియని విషయాలు యీ రిజర్వేషన్సులో రేషియోలు కూడా మైయిన్‌టైన్ చేయలేదని

అన్నారు. కాబట్టి యిప్పుడైనా ప్రభుత్వం ముందుకు వచ్చిన అక్కడ మేనేజిమెంటును రద్దుచేసి ఆ సంస్థను ప్రభుత్వం టేకప్ చేస్తుందా?

శ్రీ డి. సత్యనారాయణ :- హౌస్ కమిటీ ఫైండింగ్సును చూసి దాని ప్రకారం చేస్తాము.

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్నలు-వ్రాతపూర్వక సమాధానములు

స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్న నెం. 160-ఎ నెం. 10071 - కే. శ్రీ సి.హెచ్. వెంకటరామ జోగయ్య, (నర్సాపూర్)

గౌరవనీయులైన వ్యవసాయ శాఖ మంత్రిగారు దయచేసి ఈ క్రింది సమాచారం తెలియజేస్తారా :—

(అ) ఎలుకల బెడద మూలంగా పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని పంటారు మళ్లు చెరకు, కొబ్బరి, పసుపు పంటలు దెబ్బతిన్న విషయం నిజమేనా ?

(ఆ) అయితే, దానిని నివారించడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు:

వ్యవసాయశాఖ మంత్రి (శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు) . —

(అ) అవునండి.

(ఆ) వ్యవసాయశాఖ పశ్చిమ గోదావరిలోని జిల్లా 17 మండలాలలో 1988 మే, జూన్ నెల లో వరి పైరుకు సంబంధించిన సహాయ విధులతో ఎలుకల బెడద నివారణ కార్యక్రమాన్ని నిరవహించింది సన్నకారు, చిన్నకారు, రైతులే రాకుండా ఇతర రైతులకు కూడా చెందిన ఒక లక్ష 14 వేల 928 ఎకరాలలో ఈ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టారు

చెరకు అభివృద్ధి మండలి చెరకు పంట విషయంలో ఎలుకల నివారణ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టింది కొబ్బరి పంట విషయంలో, రైతులకు ఎకరానికి 12.50 జి ఎం.ఎస్. చొప్పున అల్యూమినియం సల్ఫేటును, 20 ఎ. ఎం. చొప్పున జింక్ ఫాస్ఫేట్ వంటి రసాయనాలను సరఫరా చేయడం జరిగింది. ఈ ఎలుకల బెడద నివారణకు పశ్చిమ జిల్లాలోని గోదావరి గత సంవత్సరం 4 లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టడం జరిగింది. ఈ ఎలుకలు కేవలం వరినాట్లనే కాకుండ కొబ్బరి, పసుపు మొదలైన పంటను కూడా పాడుచేసి నష్టం కలిగిస్తున్నాయి. దీనిని దృష్టిలో పెట్టుకొని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యీ సంవత్సరం పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా, తూర్పు గోదావరి నల్లగొండ యీ నాలుగు

జిల్లాలలో యీ నివారణ కార్యక్రమ చేయడానికి లక్ష రూపాయల చొప్పున ఖర్చు పెట్టడం జరుగుతుంది. ఇంకొక 8 జిల్లాల్లో 40 వేల రూపాయల చొప్పున ఖర్చు పెట్టడం జరుగుతుంది. అల్యూమినియం జింక్ ఫాస్ఫేట్ మందులు కొనుగోలుకు గ్రాంటుద్వారా విడుదలచేసి ప్రత్యేకంగా పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో తగు చర్యలు తీసుకుంటున్నది.

శ్రీ సి హెచ్. వెంకట రామజోగయ్య :— పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో 17 మండలాలలో 14, 928 ఎకరాలలో యీ ఎలుకల బెడద నివారణ చేసినట్లు మంత్రి గారు చెప్పినారు ఈ కార్యక్రమం చేపట్టిన తరువాతనే యీ ప్రశ్నను వేసామంటే ఆ కార్యక్రమం చేసిన తరువాత కూడా యీ ఎలుకల బాధ తప్పలేదని మంత్రిగారు గ్రహించాలి. ఈ ఎలుకల బాధ చాలా కాలం నుండి ఉంటున్నా యీ మధ్య కాలంలో చాలా ఎక్కువ అయింది. ఎలుకలు చిన్నసైజువి. పెద్దసైజువి వీటి సంఖ్యం విషయంలో మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చిందా? మంత్రిగారు దీని సీరియస్‌నెస్ గ్రహించారా? పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో 4 లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేసినట్లు మంత్రిగారు చెప్పారు కాని మందులు వాడినందువల్ల యీ ఎలుకల నివారణ జరుగదు. పర్టిక్యులర్ ఏరియా తీసుకున్నందు ఇంచ్ ఆఫ్ లాండు చూసి ప్రతీ ఎలుకను చంపాలి అట్లా కాకుండా ఒకటి రెండు ఎలుకలను వదిలి పెట్టినా వేల సంఖ్యలో అవి మరలా పుట్టుకు వస్తాయి. 4 లక్షల రూపాయలు పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఖర్చుపెట్టినా యీ ఎలుకల బాధ పోలేరంటే ఇది ఎంత ఇన్‌టెన్సిస్సైగా ఉందో తెలుస్తున్నది. మంత్రిగారు జిల్లాకు ఒక లక్ష కేటాయించి నివారణ జరుపుతామంటున్నారు ఇటువంటి పరిస్థితులలో లక్ష రూపాయలు జిల్లాకు ఎలాగు సరిపోతాయి? ప్రభుత్వం దీని సీరియస్‌నెస్ గుర్తించి నివారణ కార్యక్రమం చేపడుతుందా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— అల్యూమినియం, జింకు సల్ఫేటు మందులు యీ ఎలుకల బాధ నివారణకు యివ్వటమే కాకుండా పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఒక కార్యక్రమం చేపట్టబడింది. దాని ప్రకారం ఒక హెక్టారులో ఎన్ని కలుగులు ఉన్నాయనేది ఆలోచనచేసి 50 నుంచి 60 కలుగులు అంటే ఏలుక బొక్కలు ఉన్నట్లు నిర్ధారించారు. ఇక యీ ఎలుకల కథ గురించి సభ్యులు అడిగారు. ఇక్కడ రెండు రకాల ఎలుకలు ఉన్నాయి చిన్న ఎలుకలు, పెద్ద ఎలుకలు ఉన్నాయి. చిన్న ఎలుకలు అయితే ఒక సంవత్సరానికి ఒక ఫెయిర్. లక్షల ఎలుకలను ఉత్పత్తి చేస్తాయి. అట్లాగ మూడు సంవత్సరాలలో ఒక కోటి ఎలుకల దాకా తయారు అవుతున్నాయి. ఇక

పెద్ద ఎలుకలు అయితే ఒక పెయిర్ రెండువేల ఎలుకలు సంవత్సరానికి పుట్టిస్తాయి. సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారు సేవ్ గ్రెయిన్ డిపార్టుమెంటు ద్వారా, అగ్రికల్చరల్ యూనివర్సిటీ ద్వారా ఎలుకల బెడద నివారణకు రీసెర్చి చేస్తున్నారు ఈ ఎలుకలు బాధ డెల్టా ఏరియా పశ్చిమ గోదావరి, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో చాలా ఎక్కువగా ఉంది. ఆ ప్రాంతాలలో కాలువలో పెడతూ ఉంటే పెద్ద పెద్ద ఎలుకలు కాలువ, వాహనాలకు అడ్డం వస్తూ ఉంటాయి. నేను స్వయముగా ఆ విషయం చూసాను అయితే పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాలో సైక్లోను ఫండ్స్ నుంచి గత సంవత్సరం రు 4 లక్షలు యీ సంవత్సరం రు. 1 లక్ష ఖర్చు పెడుతున్నారు. మొత్తంగా రాష్ట్రంలో యీ ఎలుకల బాధ నివారణ చేయాలి, లేకపోతే పంటలు చాలా నష్టానికి గురి అవుతాయి. ఈ క్రిమి సంహారక మందులద్వారా నివారణ చేయడానికి హెక్టారుకు 40 రూపాయలు అవసరము కాకుండా యింకా లేబర్ ఖర్చులు 50 రూపాయలు అవుతాయి. వాటిని రైతులే భరిస్తున్నారు. ఇది వరకు 1978 నుంచి 1981 వరకూ సెంట్రల్ గవర్నమెంటు ద్వారా ఒక కార్యక్రమం యీ ఎలుకల నివారణకు జరిగింది. అ ప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు 8 లక్షల రూపాయలు రివాల్వింగ్ ఫండ్ క్రింద యిచ్చి మందులు అమ్మి తరువాత ఆ డబ్బులో మరల మందులు కొనుక్కోమని అన్నారు. అది డిస్ కంటిన్యూ అయింది. నేను కేంద్రప్రభుత్వానికి దానిని కంటిన్యూ చేయవలసిందిగా వ్రాసాను. పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోనే యీ ఎలుకల బాధవల్ల 10 కోట్ల రూపాయల పంట నష్టం కలుగుతున్నది. కాబట్టి దీని తీవ్రతను గ్రహించాను. రేపు ఎట్లాగూ నర్సాపురం ప్రాంతంలో పర్యటించడానికి వస్తున్నాను అక్కడ కూర్చొని సభ్యులతో పాటు రైతులతోపాటు ఆలోచన చేయవచ్చును. అందువల్ల దీనిలోని తీవ్రతను గ్రహించడం జరిగింది.

శ్రీ సి.హెచ్. వెంకటరామ జోగయ్య :— జిల్లాకు ఒక లక్ష రూపాయలు యిచ్చి పది లక్షల రూపాయలను ఇచ్చి 10 లక్షల రూపాయలను అసంతృప్తిగా పంచే కన్నా ఉన్న పది లక్షల రూపాయలు ఒకే జిల్లాలో ఖర్చుపెట్టి పూర్తిగా ఎలుకల నిర్మూలన చేస్తే మంచిది. ఈ విధంగా అసంపూర్ణంగా డబ్బు పంచి అన్ని జిల్లాలకు కూడా రక్షణ లేకుండా చేయడం మంచిది కాదు.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు . పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొని యీ ఎలుకల బెడద నిర్మూలన కార్యక్రమం చేపడతామని మనవి చేస్తున్నాను.

10-40 శ్రీమతి పత్తి పణెమ్మ (పెనుగొండ) :- ఏలూరులో జరిగిన మీటింగులో దీనికి ఎప్పుడో ఫ్లడ్ టైములో ఇచ్చారు. రు. 4 లక్షలు ఖర్చు అయింది మిగతా డబ్బు ఖర్చు అవలేదు. అన్నట్లు అధికారులు ఒప్పుకున్నారు. కాని సన్నకారు చిన్నకారు రైతులకే ఇస్తాము గాని పెద్ద రైతులకు మాత్రం ఈ మందు దొరకదు అన్నట్లుగా చెప్పారు. పెద్ద రైతు పొలానికి వచ్చే ఎలుకలు అన్నీకూడా చిన్న రైతుల పొలాలలోనికి పోయి మొత్తం పంటని నష్టం చేస్తున్నాయి. దీని నివారణకు ఇది సరిపోదు మొత్తం ఎలుకలను నివారణ చేస్తేనే పంట బాగుంటుంది. అక్కడ జిల్లాలో ఇంకా రు 16 లక్షలు ఉంది కాబట్టి దానికి ఇంకా కొంత కలిపి ఎలుకలను నిర్మూలించి దేశానికి వెన్నెముక అయిన రైతులను ఆదుకోవలని వుంది. దోమలం లాగే ఎలుకలు కూడా రోజురోజుకి బాగా వుత్పత్తి అవుతాయి కాబట్టి ఈ విషయంలో వాటిని పూర్తిగా నిర్మూలించడానికి ప్రభుత్వం పూర్తి బాధ్యత తీసుకుంటారా ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- ఎలుకల నిర్మూలన కోస. గతంలో రూ పది లక్షలు పెట్టలేదు అక్కడ. సైక్లోను, డ్రాటు ఫండ్స్ లిపి దానికి రు. పది లక్షలు, దీనికి రు. 10 లక్షలు, ఉంటే అందులో నుంచి, 4 లక్షల 37 వేల రూపాయలు అక్కడ జిల్లా యంత్రాంగం ఖర్చు పెట్టింది? ఇప్పుడు పరిస్థితి తీవ్రంగా ఉందని అక్కడ యంత్రాంగం తెలియజేస్తూ ఉంది. ఎప్పుడు లేనట్లుగా ఈ సంవత్సరం నాలుగు జిల్లాలకు ఎలుకల నిర్మూలన కార్యక్రమం క్రింద కొంత ఎలాట్ చేశాము. మొదలు పెట్టాము. పూర్తిగా నిర్మూలన చేద్దాము. రైతులను తప్పక ఆదుకుంటాము.

శ్రీ ఎ. మాధవరెడ్డి :- (భోనగిర్) ఒక పశ్చిమ గోదావరి జిల్లానే కాకుండా మొత్తం మీద చూచినట్లయితే సుమారు పది లక్షల టన్నుల వరి ధాన్యం ఈ ఎలుకలవల్ల నష్టమవుతున్నది. అంతేగాక ఇక్కడ ఎం. ఎల్. ఏ క్వార్టర్సులో కూడా ఎలుకలు ఎక్కువగా వున్నాయి. వాటిని కూడా నిర్మూలన చేయిస్తారా ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- వాస్తవమే. వెస్టు గోదావరిలో ఎలుకలు ఎక్కువ వున్నమాట వాస్తవమే. అట్లనే కృష్ణా, ఈస్టు గోదావరి నల్గొండ జిల్లాలలో మిరియాలగూడ ప్రాంతాలలో ఈ ఎలుకల బెడద ఉన్నట్లు గమనించాము ఈ ఈ నాలుగు జిల్లాలలోను ఇంకా తీసుకువచ్చి మందులు పెడతాము. కలుగులో వేయాలి. దీనికి కారణం యిదివరకు పాములు వున్న రోజులలో ఎలుకలు ఇన్ని వుండేవి కాదు. ఇప్పుడు పాములు తగ్గడంవల్ల ఎలుకలు పెరిగాయి ఎం ఎల్. ఏస్.

కావస్థర్సులో ఎలుకలు ఉన్నాయి అంటున్నారు. ఎలుకల నిర్మూలనకు నేను తప్పకుండా చర్యలు తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఏ. నరేంద్ర :- వారు హోం మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఇట్లాగే నేరస్తులను తప్పకుండా పట్టుకుంటాము అని చెప్పినారు. అప్పుడు కూడా అదే అలవాటు ప్రకారం తప్పకుండా పట్టుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తామంటున్నారు.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :- పట్టుకోవడం కాదు. వాటి నిర్మూలనకు ఖర్చు చేస్తాము.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— ఎన్ని ఎలుకలు ఉన్నాయో మంత్రిగారు చెబుతారా ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— ఎన్ని ఎలుకలు ఉన్నాయి కరెక్టుగా మనం ఎట్లా చెప్పగలం?

శ్రీ పి. వి కృష్ణారావు (కొవ్వూరు) — మొన్న జిల్లా పరిషత్తు మీటింగు జరిగింది. ఆ మీటింగుకి అగ్రికల్చర్ డైరెక్టరుగారు కూడా రావడం జరిగింది. కొంత డబ్బు కేటాయించారు గాని డైరెక్టరు దగ్గరనుంచి మనకు ఆదేశాలు రాలేదు ఎలుకల నివారణకు అని వారు చెప్పడం జరిగింది. ఇది దృష్టిలో పెట్టుకుని వెంటనే ఆర్డర్సు ఇప్పిస్తారా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— తప్పకుండా చర్యలు తీసుకుంటాము.

శ్రీ సిహెచ్. రామచంద్రరావు (తాళ్ళరేవు) :— తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో మొన్న వేసవి కాలంలో కరువు సీరియస్‌గా ఉండి అనుమల్లకు విపరీతమైన నష్టము జరిగింది. తరువాత మొన్న వరదలు వచ్చి పంట విపరీతంగా నష్టం జరిగింది. లక్ష 30 వేల ఎకరాలలో పంట పోయింది. ఇప్పుడు ఎలుకల బాధ ఎక్కువగా ఉంది. ప్రతి రైతుకి వంద ఎలుకలను చంపడానికి వంద రూపాయలు అవుతుంది. కాబట్టి ప్రయివేటుగా బుట్టలు పెట్టి కొట్టించడానికి ఏమైనా ఏర్పాటు చేస్తారా ?— దీనిని చిన్నగా తీసుకోవద్దని కోరుతున్నాను? పెద్ద ఎత్తున దీనికి ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించాలని కోరుతున్నాను. క్రిమి సంహారక మందులవల్ల ఇది సాధ్యం కాదు. బుట్టలు పెట్టినట్లయితే తప్పకుండా ఇది సాధ్యం అవుతుంది. ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— ఇప్పుడు చాలా ఎక్కువ సంఖ్యలో ఇవి ఉన్నాయి. బుట్టలవల్ల సాధ్యంకాదు. పెద్ద ఎత్తున కార్యక్రమం చేపట్టి వీటిని

నిర్మూలించాలి. అయినా వారు చెప్పిన విషయం కూడా తరువాత పరిశీలిస్తాను.

శ్రీ పి. పి. కృష్ణారావు :- ఒక పేపరులో ఎడ్వర్టైజుమెంటు వస్తే చది వారు. వారికి ఒక లెటరు వ్రాస్తే కొంత డబ్బు కట్టమన్నారు. కడితే ఒక పెద్ద పాకెట్ పంపించారు. దానిలో రెండు రాళ్లు ఉన్నాయి. ఎలుకను పట్టుకుని ఎ. అనే రాయిమీదపెట్టి బి. అనే రాయితో కొట్టమని ఉంది.

శ్రీమతి శలి వరలక్ష్మి (తాడేపల్లిగూడెం) :— మా నియోజకవర్గంలో అధికవర్షాలవల్ల పంటలు చాలా నష్టపోతాయి. ఆ నష్టమే కాకుండా ఇప్పుడు ఈ ఎలుకల బాధ కూడా ఎక్కువ అయింది. మంత్రివర్యులు జిల్లాకి ఒక లక్ష రూపాయలు ఇస్తానన్నారు అట్లా కాకుండా పూర్తిగా ఎలుకలు నిర్మూలం అయ్యే టట్లు ఎక్కువ గ్రాంట్లు ఇచ్చి చేయాలి. జిల్లా పరిషత్తు మీటింగులో ఈ సంవత్సరం రు. 20 లక్షలు గ్రాంటుఇచ్చాము. రు. 4 లక్షలు ఖర్చు అయింది అని చెప్పారు ఇంకా రు. 16 లక్షలు ఉంది ఇంకా కొంత ఎక్కువ ఇచ్చి పూర్తిగా ఎలుకల నివారణ జరిగేటట్లు చూస్తారా ?

రైతులకు ఏర్పడిన నష్టం గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడతూ ఎకరానికి రూ. 200/- యిస్తామని అన్నారు. అలా కాకుండా, ఎకరానికి రు 500 యిచ్చిన ట్లయితే రైతులను తృప్తి పరచిన వారు అవుతారని మనవి చేస్తున్నాను.

ఉ।। 10-50 శ్రీమతి ఇ. సీతారామమ్మ (కూచినపూడి) :— అధ్యక్షా. ఎలుకల నిర్మూలన విషయం హౌస్‌లో ప్రస్తావనకు వచ్చినందుకు సంతోషంగా వుంది. రైతాంగం పడే యిబ్బందుల్లో యిదీ ఒకటి అన్ని జిల్లాలలోను రైతులు వీటి మూలంగా నష్టపడు తున్నట్లు చెప్పారు. గుంటూరు జిల్లాలో కూడా ఎలుకల బెడద ఎక్కువగా వుర్నం దున రైతులు చాల యిబ్బందులు పడుతున్నారు. మంత్రిగారు రూ. 1 లక్ష లేదా రూ. 2 లక్షలు యిచ్చి కళ్ళ నీరు తుడుస్తామంటే ఇది జరిగే పని కాదు. రైతులు గుంటూరు జిల్లాలో అధికంగా పంటలను పండిస్తున్నారు కనుక, మెట్ట, మాగాణీ పైరులకు కూడా ఈ ఎలుకల బాధ వున్నందున, దిగుబడి 10 బస్తాలు పండే చోట 5 బస్తాలు? అలా సగానికి సగం తగ్గిపోయింది. ఏదైనా ఎలుకలను నివారించే పద్ధతి వున్నదా ? అన్ని జిల్లాల కంటే మా జిల్లాకు ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించవలసిందిగా

మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను ఒక్కొక్క మండలానికి లక్ష రూపాయలయినా కేటాయించ వలసిందిగా కోరుచున్నాను.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, 4 జిల్లాలలో కూడా ఒక్కొక్క జిల్లాకు రూ 1 లక్ష కేటాయించడం జరిగింది. గుంటూరు జిల్లాలో కూడా ఎలుకలు వున్నాయి? కనుక రూ. 40 వేలు మందులకు ఖర్చుచేయాలని అనుకుంటున్నాము. రూ. 40 వేలు చాలకపోతే తరువాత ఆలోచన చేస్తాము

శ్రీ కె. వెంకటేశ్వరరావు (కొల్లాపూర్) :- ఎలుకల విషయంలో హౌస్ కమిటీ వేస్తారా ? ఎలుకలతోబాటు పందికొక్కులను మన వారు మరచిపోయినట్లు వుంది ఎలుకలు ప్లస్ పందికొక్కులు వున్నాయని ప్రకటించి, ప్రభుత్వపరంగా ఎలుకలమీన యుద్ధం ప్రకటించే పరిస్థితి వస్తే ఎలుకల నిర్మూలన సాధ్యం అవుతుంది. ఎలుకల నిర్మూలన విషయంలో చైనా ప్రభుత్వం వారు క్రాష్ ప్రోగ్రామ్ ఏర్పాటు చేసి, యుద్ధం ప్రకటించి దేశం మొత్తం మీద ఎలుకలు లేకుండా నిర్మూలన చేసిన వార్త విన్నాము. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా ఎలుకలు, పందికొక్కుల నిర్మూలన కోసం ఒక సెమినార్ ను ఏర్పాటుచేసి వ్యవసాయ శాఖ తరపున సరియగు మార్గాలు కనిపెట్టి వాటి మీద యుద్ధం ప్రకటించే ఆలోచనా వున్నదా ?

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు — (అధ్యక్షా) గౌరవ సభ్యులు ఆందోళన వ్యక్తపరిచారు. కొన్ని జిల్లాలలో ఈ కార్యక్రమం చేపట్టాము. నేను యిందాక చెప్పినట్లు 'సేవ్ ది గ్రెయిన్' క్యాంపెయిన్ క్రింద గతంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం కార్యక్రమం ఒకటి వుండేది. వారు దాన్ని డిస్ కంటిన్యూ చేయగా, తిరిగి కంటిన్యూ చేయవలసిందిగా వ్రాసాము. మన రాష్ట్రంలో ఈ కార్యక్రమానికి నిధులు విడుదల చేయాలని జీవో కూడా ఇస్యూ చేశాము. నిర్మూలన కార్యక్రమంలో ఈ నిధులు చాలకపోతే యింకా విడుదల చేయడానికి పరిశీలన చేస్తాము. ఈ కార్యక్రమం జాగ్రత్తగా చేస్తాము.

నక్షత్రపు గుర్తులేని ప్రశ్నలు - వ్రాత పూర్వక సమాధానములు

THE ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

List Of Questions for Written Answers

101 —

3090 Q :— Sarvasri R. Changa Reddy and R. Srinivas Reddy: Will the Chief Minister pleased to state :

(a) Whether it is a fact that four persons died due to the collapse of the roof of the Laxmi Porcelin Factory Patancheru at the time of its construction : and

(b) Whether the Industrial Development Corporation has enquired into the matter and taken action?

Ans :-

(a) Two persons died on 25-2-1983 during the construction of factory roof of Lakshmi Porcelin Ltd.

(b) Compensation as directed by the Commissioner of Workmen's Compensation, Ranga Reddy District Zone has been disbursed to the dependents of the deceased workmen.

LOSS TO FARMERS DUE TO UNSEASONAL RAINS.

102—

4269 Q :— Sri N. Raghava Reddy, P. Ramaiah, P. Venkatathi and B. Venkateswara Rao : Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) The extent of loss suffered by the formers due to unseasonal rains in December, 1985 and January 1986 in different parts of the State, and

(b) The details of the steps taken to mitigate the hardship of the farmers ?

Ans :-

(a) Crops in an extent of 6,26,359 hectares were damaged.

(b) 50% subsidy on the cost of agricultural inputs and 50% cost subsidy subject to a maximum of Rs. 2.500 per hectare for reclamation of sand cast lands belonging to small and marginal farmers, was given as assistance

Collection of Non-Agricultural Tax at Sircilla Town.

103—

5023 Q — Saivasri D. China Mallaiah, M. Omkar, C. Vittal Reddy, and G Mallesh . Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that Non-Agricultural tax is being collected at Sircilla town, Karimnagar District on the lands where houses were constructed : and

(b) If so, the reasons therefor ?

Ans :—

(a) & (b) Yes, Sir In Sircilla town of Karimnagar District Non-Agricultural Land Assessment is being levied and collected on lands used for residential purpose strictly in accordance with the act and Rules made there its extents exceeded 100 sq. mts.

Rising Prices of Groundnut Oil

104—

5784 Q .— Sri V. Ramabhupal Chowdary, ; Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that there is a steep rise in the prices of groundnut oil in the State :

(b) Whether it is also a fact that large quantities of groundnut oil is being exported to other States un-authorisedly, and

(c) The steps taken to control further escalation of oil prices ?

Ans :—

(a) Yes, Sir.

(b) There are no restrictions on inter-State movement of groundnut oil. Hence the question of unauthorised export of groundnut oil to other States does not arise.

(c) Very strict instructions have been issued to the Vigilance cell and the Collectors to implement the provisions of Pulses, Edible oil seeds and Edible Oils (Storage Control) Order, 1977 and also the Andhra Pradesh Scheduled Commodities (Licensing and Distribution) Order, 1982 and to book cases against hoarders and blackmarketeers of edible oils. The Vigilance Cell has booked the following cases during 1986 and 1987 for violation of Control Orders relating to Edible Oils !

Year	No of cases booked	No. of persons arrested	Value of commodities seized (Rs. in lakhs)
1986	169	235	308 71
1987	195	250	530.38

Authorised Agents in R. T. O. Office, Hyderabad.

105—

6058 Q .- Sri Baddam Bal Reddy : Will the Chief Minister be pleased to state .

(a) Whether it is a fact that authorised agents (Brokers) have been appointed in the Office of Regional Transport Officer, Hyderabad?

(b) The number of persons appointed !

(c) Whether it is also a fact that bogus licences are found in the issue of Auto licences; and

(d) Whether an enquiry will be conducted in this regard ?

Ans :- (a) Yes, Sir.

(b) Forty-seven persons appointed.

(c) Yes, Sir, One of bogus licence in the category of autorickshow has come to light.

(d) A complaint has been lodged with the Police.

Illegal Selling of oil.

106—

6114 Q - Sarvasri Jakka Venkataiah, P. Venkatapathi, N. Raghava Reddy, and A. Chittaranjan : Will the Chief Minister be pleased to state ;

(a) Whether it is a fact that the workers of Democratic Youth Federation of India have caught redhanded some persons who indulged in selling oil illegally by the Nagulapalli Civil supplies Depot, Pithapuram taluk, East Godavari in June, 1986.

(b) Whether is also a fact that illegal transaction of essential commodities by the same depot were caught number of times in the past, and

(c) If so, the action taken against the persons responsible for the same ?

Ans :- (a) Yes, Sir,

(b) No, Sir.

(c) The dealer in questiu is Sri G. Chakrayya, Fair Price Shop dealer, Nagulapalli village. The stock has been seized and later confiscated to Government. and his authorisation has been cancelled.

Printing of Telugu Velugu.

107—

6351 Q :— Sarvasri N. Indrasena Reddy. R. Sreenivasa Reddy, Ch. Vidyasagar Rao, Baddam Bal Reddy and A. Narendra: Will the Chief Minister be pleased to state :

(a) Whether it is fact that Government publicising magazine Velugu Telugu is not printed in private Press?

(b) Whether the Government Central Press is not equipped with printing of magazine ?

(c) Whether it is fact that the cost of printing of each copy is estimated at Rs. 15,?

(d) Whether Tenders were called for before selecting a private printing press to print copies of Telugu Velugu;

(e) Whether a commission of 30 years paise per copy is being given to sales agents as against its sales price of 50 paise ?

(f) If so, the total expenditure incurred by Government on the printing of Telugu Velugu per annum and the sale proceeds respectively?

Ans .—

(a) It is fact that the Government (Information and Public Relations Department) has got published Telugu Velugu Magazine in private printing press M/s Suraj Printer and Packagers after observing all formalities.

(b) The Government Central Press is not equipped with latest printing technology like photo composing, scanning and four colour painting.

(c) It is not a fact that each copy is estimatted at Rs. 15. The average cost of the copy including cost of printing and cost of paper has been worked out to Rs. 5.00 only.

(d) Yes, Sir.

(e) No, Sir The commission allowed is only 12 1/2 paise per each copy.

		Rs.
(f)	Expenditure :	20,07,510
	Income of sale after deducting agency commission plus income on Advertisements	2,13 970

Compensation to Flood Affected Ryots.

108 —

6892 Q .— Sri Gummadi Narasaiah : Will the Chief Minister be pleased to state .

(a) The nature of compensation paid to the ryots, in whose lands, dues have been formed on account of floods that occured in August, 1986; an

(b) Whether the Government have used bulldosers for the purpose ?

Ans :-

(a) Subsidy at the rate of Rs. 1,000 per hectare, cash relief was paid to the affected small and marginal farmers.

(b) No, Sir.

Publishing of District Gazetteers.

109 —

8087 Q :- Sarvasri N. Raghava Reddy, P. Venkatapathi, A Lakshminarayana, and Jakka Venkaiah : Will the Chief Minister be pleased to state .

(a) Whether list of Gazetteers have been published for all the Districts : and

(b) If so, the names of the Districts for which they are published.

Ans :-

(a) & (b) : District Gazetters have been published for all the Districts except the newly formed districts of

Prakasam, Vizianagaram, Ranga Reddy and Hyderabad (Urban). Gazetteers for these 4 districts are also compiled and are ready for printing.

Repairs to Roads under R. & B.

110 —

8116 Q :- Sarvasri Y. Venkata Rao and U. Venkateswarlu: Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state

(a) Whether it is a fact that most of the roads belonging to Roads and Buildings Department have been damaged in the State :

(b) If so, the length of the roads damaged and its proportion to the total length of road under R & B;

(c) The action taken to restore damaged roads; and

(d) Whether there is any proposal to widen the roads in coastal districts which are damaged due to frequent cyclones and floods ?

Ans :

(a) No, Sir.

(b) and (c) Does not arise.

(d) Whenever the road surface is damaged, repairs are generally taken up under ordinary or Special Repairs programme to the extent of availability of founds. Every effort is being made by the Department to maintain the roads to the traffic worthy condition.

Widening of roads is taken up based on traffic intensity as per IRC guidelines and subject to availability of funds

Construction of Munsif Magistrate Court at Kota.

111 —

9189 Q :— Sri Nallapareddy Sreenivasul Reddy :— Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state .

(a) When was foundation stone laid for the construction of buildings for Munsif Magistrate Court and Magistrate's quarters at Kota (Model Mandal) in Nellore District.

(b) The reasons for the delay executing the said works

(c) When will the above works be completed ?

Ans :- I Foundation stones for both construction of Munsif Magistrate Court Buildings and Magistrate's quarters at Kota were laid on 16 4-1987

II (a) Work of constructing Munsif Magistrate Court Building at Kota has been entrusted to the contractor and the site was handed over to him on 1-3-1988 and the work has been started. It could not be proceeded because of High water table in foundation Now the work of foundation is in good progress :

(b) The work of constructing quarter for Munsif Magistrate Court at Kota has been entrusted to the Contractor and the site was handed over to him on 1-4-1988. The work has been started and work of foundation is in progress.

III (a) The construction work of Munsif Magistrate Court at Kota is likely to be completed by 30-11-1988.

(b) The construction work of Magistrate's quarters at Kota is likely to be completed by 31-8-88,

Construction of R&B Guest House at Cota·

112—

9278 Q .- Sri Nallapa Reddy Sreenivasul Reddi : Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state :

(a) Whether the roads and Buildings Department have accorded administrative approval for the construction of Guest House at Kota (Head-quarters of Model Mandal) in Nellore District, if so, when ;

(b) The estimated cost for the same, and when was Foundation Stone laid:

(c) The reasons for the delay in executing the said work; and

(d) When will the said work be completed ?

Ans :—

(a) Yes, Sir Government have accorded administrative sanction for Rs 8.0 lakhs fot construction of Inspection Bungalow at Kota vide G. O. Ms. No. 593/TR. & B, Dept., dated 23—9—1987.

(b) The detailed estimate for the said Inspection Bungalow at Kota has been sanctioned for Rs. 8.80 lakhs. The foundation Stone laid on 2-10-1987 by Sri N. Sreenivasul Reddy, the then Minister (Revenue).

(c) There is no delay in execution of work. The agreement has been concluded and site has been handed over to the Contractor on 28-4-1988.

(d) The said work is expected to be completed by the end of March, 1989.

Construction of approach Roads to Bridges in Nellore District

113—

9284 Q :- Sri Nallapareddy Sreenivasul Reddy : Will the Minister for roads and Buildings be pleased to state :

(a) Whether approach roads to the following bridges and causeways constructed by the Roads and Building Department in Nellore District have been formed.

1. Bridge on Challakalva in Siddavaram road.
2. Bridge on Challakalva near Zarugumalli.
3. Causeway on Swarnamukhi river near Gudali.
4. Cause on Swarnamukhi river between Balireddipalem and Ganganapalem.

(b) The reasons for the delay in the formation of approach roads to the above bridges and causeway ;

(c) When will all the above works be completed by ?

Ans :— (a) (1) The work of appryach on **Kota** side is nearing completion. Approach on Siddavaram side is partly done.

(2) Earth work for forming approaches is mostly eompleted. Collection of metal for W. B M is also taken up.

(3) Earth work formation is completed on both sides Collection of material for W. B. M. is in progress.

(4) Work has been completed.

(b) (1) The balance earth work could not be done as there is need to revise the estimate for the work. Now the revised estimate is under finalisation.

(2) There is need to prepare the overall revised estimate and it is under preparation

(3) There is delay is dealy as the main causeway work is not yet completed

(4) The work has already been completed.

(c) (1) The work is programmed to be completed by 31-12-1988.

(2) The work is programmed to be completed by 31-12-1988.

(3) The work is programmed to be eompleted by 31-7-1988

(4) The work has already been completed.

Transfer of Roads from P. R. Institntions.

114 —

9399 Q :— Sarvasri A. Mahipal Reddy and M Kasi

Reddy :— Will the Minister for Roads and Buildings be pleased to state :

(a) The length of the roads transferred from Panchayat Raj Institutions to road and Buildings Department so far :

(b) Whether it is a fact that the Roads and Buildings Department is neglecting the trasferred roads without allotting funds ·

(c) Whether there is any proposal for transfer some more roads from the Panchayati Raj Department to Roads and Buildings Department is pending finalisation ?

Ans ;- (a) Panchayat Raj Roads measuring a length of 10,490 kms have been taken to the control of Roads and Buildings Department so for ;

(b) No Sir, the improvements to these taken over roads are being taken up subject to availability of funds.

(c) Yes Sir ; the proposal is under consideration.

Law and order Machinery.

115—

7593 :— Sarvasri V. Rambhupal Chowdary and M. Adinarayana Reddy Will the Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

Whether the Law and Order Machinery in the District comes under jurisdiction of Zilla Praja Parishad for the purpose of review ?

Ans :—

No Sir.

The Law and Order Machinery in the District does not come under the jurisdiction of Zilla Praja Parishad for the purpose of review.

Bridge accross Konals Nala in Nizamabad District.

116 —

8855 Q .— Sri B. Pandari :
Will the Minister for Panchayat Raj be pleased to state :

(a) Whether there is any proposal to construct a bridge accross Konals Nala linking the bearder village ; "Sopoor" of Jukkal Mandal of Nizamabad to conuect Karnataka State ; and

(b) Whether it is also a fact that the roads are laid on both sides of the Nala by the Andhra Pradesh and Kareataka States upto two Kilometers on both sides if so, who will construct the bridge (Karnataka or Andhra Pradesh State) ?

Ans :- (a) No, Sir.

(b) The road is formed upto Sopoor (village) and 0.30 KM. length of road to be formed upto Kowlasnala in Andhra Praaesh side The Karnataka Government formed the road recently upto Kowlasnala and metalling was also taken up. The Kowlasnala is about 240 M. width adjacent to Sopoor (village) of Karnataka State There is no proposal with the Andhra Pradesh Government (Panchayati Raj Department) to construct a Bridge

Wells under DRDA Scheme

117 —

7993 Q — Sarvasri T Jayapal Baddam Bal Reddy, N. Indrasena Reddy and A. Narendra . Will the Minister for Agriculture be pleased to state .

(a) Whether it is a fact that at the meeting of the 33/11 KV Parkal Rangapur Chityal Sub-Stations Advisory Committee held on 7-10-1986 it was decided to prepare estimates under DR-DA Scheme for five harijan wells in Rangayyapalle village in a weeks's time and that the four wells missing under DRDA Scheme from Gudavalli village shall be taken up on priority basis; and

(b) If so, the action taken in the matter.

(a) Yes, Sir.

(b) All these wells have been completed and energised.

Sub-standard Insecticides.

118—

9115 Q :— Sarvasri N. Indrasena Reddy, Baddam Balreddy,, A Narender R. Srinivas Reddy; R. Ravindranath Reddy and T Jayapal : Will the Minister for Agriculture be pleased to state .

(a) Whether it is a fact that the ryotes have suffered loss of crops worth crores of Rupees due to the sale of substandard insecticides in Warangal District.

(b) If so, the action taken by the Government in the matter ?

Ans - (a) It is not a fact that sale of sub-standard pesticides have caused loss worth crores of rupees;

(b) The Department has taken steps to take severe action on the trade for Marketing/Sale of sub-standard pesticides The Vigilance and Enforcement Department has also been involved in this compaign. For Warangal District a target of 264 samples has been fixed for the year 1987-88 and 234 samples have been drawn. Out of these samples, 16 were found sub-standard. These products were those of the manufacturing units located outside the State 13 licences of dealers and distributors have been suspended One licence of a manufacturing unit of Warangal has been cancelled.

The quality Control Inspector, Warangal and Vigilance Inspector of Warangal visited the manufacturing unit on 6-11-1987 and drew two samples of BHC 10% from B. No. 68 and 39 and sent to the State Pesticides. Testing Laboratory for analysis. The Joint Director of Agriculture. Warangal also inspected the unit separately and drew samples from the same batch numbers. Apart from these, five more samples of the same company were drawn from retail outlets in Narsampet. Mahabubabad and Warangal and analysed at different laboratories. All the nine samples were found permissible.

Therefore, the allegation that farmers are being put to crores worth of loss is not correct and the Joint Director of Agriculture, Warangal has not received any such complaints either from the cultivators or from the Mandal Agricultural Officers;

Decrease in Cotton Yield

119 —

9163 Q — Sri U Venkateswarlu : Will the Minister for Agriculture and Legislative Affairs be pleased to state :

(a) Whether it is fact that there was considerable decrease in the yield of Cotton in Guntur District in 1987-88 and

(b) If so, the details thereof ?

Ans — (a) Yes, Sir.

(b) As against a normal production of 1323 Kgs. of Kapas per hectare the losses incurred in productivity in terms of percentage during 1987-88 are as follows :—

(a)	Due to drought	20%
(b)	Due to Whitefly	Nil
(c)	Due to Heliothis	30%
(d)	Due to Cyclonic rains	10%
(e)	Due to wilt	Nil
	Total	60%

Out of the total area of 1,62,570 hectares cultivated in Guntur District Cotton Crop in 1,24,570 hectare was lost to an extent of 25% to 30% and in 38,000 hectares the loss was ranging from 51-75%. The total loss is estimtaed at Rs. 64.26 crores.

Unused Vehicles at Veluru Project.

120—

8415 Q :- Sri Y. Ramakrishnudu : Will the Minister for Major and Medium Irrigation be pleased to state :

Ans :- (a) Whether it is a fact that hundreds of vehicles like Buldozer, Lorries, Trucks, were left un-used near Yeluru Reservoir Project since 1983 floods, and

* (b) If so, the action taken to put them to use ?

Ans - (a) No Sir.

(b) Does not arise.

Supplementation of Tank in Krishna District.

121 —

8909 Q , Sarvasri M. Balakrishna Rao, K. Venkata Rao, and P. Venkataratnam . Will the Minister for Major and Medium Irrigation be pleased to state .

Ans Whether there is any proposal to take up supplementation scheme to "Brahmaiah Lingam Tank" in Krishna District with NSLC water during, 1987-88

(b) Whether the Govt. consider to provide permanent source of water supply to the above tank ; and

(c) The time by which excavation of feeder channels are expected to be taken up ?

Ans .. (a) No Sir.

(b) No Sir.

(c) Does not arise.

Land Acquisition for Somasila Project.

122—

9183 -Z Q · Sri Nallapareddy Srinivasul Reddy : Will the Minister for Major & Medium Irrigation be pleased to state .

122—

(a) Whether it is a fact that an amount of about Rs. 25 Croses is amount of about Rs. 25 Crores is needed for land acquisition in submergeable area to reach the ultimate capacity of Somasila Reservoier to 78 TMC feet.

(b) Whether will the land acquisition work be completed and Soma sila Reservoir storage capacity raised to 78 TMC feet.

(c) Whether fisheries nursery and fish and prawns breedings are taken up in Somasila Project area and

(d) Whether Somasila Project area and Kandaleru Reservoir area are being developed as Tourism Centres ?

(z) Ans .

(a) Yes, Sir

(b) Yes, Sir.

(c) Yes, Sir.

(d) There is a proposal to develop the Kandaleru Reservoir areas as Tourism Centre

Rural Banks

123—

8972 Q - Sarvasri C Vittal Reddy, G. Yadagiri Reddy and V. Narayana Rao . Will the Minister of Co-operation be pleased to State ·

(a) The District wise number of Rural Banks in the State,

(b) The number of Banks that are in dormant stage

Ans — (a) There are 62 Rural Banks in the State. The District-wise particulars are as follows.

Sl No.	Name of the District	No. of Rural Banks
1.	Srikakulam	—
2.	Vizianagaram	—
3.	Visakhapatnam	—
4.	East Godavari	11
5.	West Godavari	16

Sl No.	Name of the District	No. of Rural Banks
6.	Krishna	5
7.	Guntur	2
8.	Prakasam	1
9.	Nellore	6
10.	Kurnool	—
11.	Cuddapah	2
12.	Ananthapur	6
13.	Chittoor	5
14.	Adilabad	—
15.	Karimnagar	2
16.	Warangal	—
17.	Khammam	3
18	Nalgonda	—
19.	Nizamabad	—
20.	Medak	3
21.	Mahaboobnagar	—
22.	R. R. District	—
23.	Hyderabad	—
		62

(b) NIL.

Bogus toddy Tappers Societies

124.—

578 Q :— Sri C. Vittal Reddy, and J. Chitta Ranjan Das. will the Minister for Excise be pleased to state .

(a) Whether it is a fact that Bogus Societies have been formed by enrolling wives, minor children and brothers from the same family as members, even though the number of toddy

tappers is less than the prescribed quota as per rules in Narayanapuram, Nasthipuram, Mucharla, Tharukhapeta, Natnayipalli, Nagaram, Kodappaka villages in Narsapur taluk Medak Ditrict

(b) If so, the action taken against the officials who registered bogus societies :

(c) Whether specific orders will be be issued to institute enquiry with higqer officials into the said societies immediately ; and

(d) Whethcer the particulars of the same will be placed on the table of house ?

Ans :- Yes Sir

(b) Disciplinary action has been taken against the officials responsible by awarding a punishment of stoppage of one annual grade increment without cumulative effect

(c) Licences of bogus societies which have come to adverse notice during the enquiry have already been cancelled.

(d) A list of 14 licences cancelled on being found bogus, is enclosed*

Drinking of Liquors in Brandy Shops.

125—

5531 Q :— Sarvasri . M. V. Mysoora Reddy, R. Chenga Reddy, and G. Prathapa Reddy Will the Minister for Excise be pleased to state.

(a) Whether there is any prohibition to consume liquors at Brandy shops ,

(b) Whether it it is also a fact that some Brandy Shops are running mini bars ; and

(c) If so, the steps taken to prevent the same ?

Ans :— (a) Yes.

---

*Printed as Appendix No-I at page No. 19.

(b) & (c) : No Sir, However, instructions have been issued issued to the enforcement staff to prevent such sales.

Manufacture of Arrack Bottles.

126—

9182 (D) Q :— Sri Nallapareddy Srinivasul Reddy Will the Mintster for Excise be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that State Government and A. P. Beverages Corporation have purchased old mechinery from outside the State for manufacturing of arrack bottles;

(b) How much has been spent on the repairs and replacement of the said old machinery : Whether bottles were manufactured and used for arrack bottling :

(c) How many arrack bottles (empty) were purchased by State Government and Beverages Corporation and the cost involved.

(d) Whether arrack is being supplied in Sachets ;

(e) Whether sachets manufacturing units were brought from outside the state ignoring the low prices offered by the local manufactures ?

Ans :— (a) No Sir.

(b) No Sir, — However, an expenditure of 3.48 lakhs has been incurred so far, for purchase of spares for normal wear and tear of the bottling lines.

(c) The Empty bottles as detailed below were puchased ·

Type	Qty.	Amount (Rs.)
	Nos.	(Basic & Excise duty)
375 Ml.	1 10 crores	Rs. 1.98 crores
100 Ml	2.70 crores	Rs 3 11 crores
	3.80 crores	Rs. 5.09 crores

(d) Yes Sir.

(e) At the inception of the scheme 40 sachet machines were purchased Out of these, 20 were from M/s Exxon Packing Systems Private Limited and 10 from M/s Vijaipac Enterprises both situated in Hyderabad 10 sachet machines were broght from M/s Samarpan Fabrications Limited, Bombay Subsequent purchases were made on performances of the machines supplied

Upgradation of Major Panchayats.

127 —

6554 Q :- Sarvasri A Narendra, V. Sreeramulu, V Jayapal and R. Sreenivas Reddy - Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state .

(a) Whether there is any proposal to upgrade Mahabubabad and Parkal Major Panchayats as Municipalities and

(b) If not, the reasons therefor ?

Ans - (a) No Sir, However, One representation dated 6-1-1987 from Sri Vannala Sreeramulu, M.L.A. was received for upgradation of Mahabubbad and Parkal Panchayats as Municipalities

(b) As per 1981 census, the population of Parkal and Mahabubabad Gram Panchayats is 15,242 and 23,154 respectively and as such they cannot be considered for upgradation as Municipalities. as the local area with a population of less than Twenty five thousands shall be continued as Cram Panchayat only.

Summer Storage Tank at Guntakal.

128—

9383 Q :- Sarvasri N Gaddilingappa and B. C Govindappa ;- Will the Minister for Municipal Administration be pleased to state :

(a) Whether construction of summer storage tank was sanctioned for Guntakal town, if so, the reasons for the delay in taking up the said work :

(b) Whether it is also a fact that the expenditure has gone up by Rs. 1.50 crores on account of the delay ; and

(c) The action taken so far to avoid the delay ?

Ans :- (a) Yes - The designs for the Summer Storage Tank are under finalisation. The central designs Organisation has called for analysis reports of as many as 182 number of soil samples from Ms. APERL which are under analysis As such the delay in taking up the work is due to technical reasons.

(b) No Sir.

(c) The entire process of finalisation of designs is a time consuming process and as such cannot be treated as delay.

Promotion of Social Forestry ,

129 -

9426 Q :- Sri K. Nageswara Rao :- Will the Minister for Forests be pleased to State :

(a) Whether it is a fact that the Government have invited Industrialists to enlist their support for promiting secial forestry activities ,

(b) If so, the response received in this regard ?

Ans .. (a) No Sir.

(b) Does not arise.

Modernisation of Central Jails.

130—

8039 (A) Q :- Sarvasri K. Yarran Naidu and G.S.S. Shivaji :- Whether, the Minister for Home be pleased to state :

(a) Whether there is any proposal for modernising the Central Jail in the State . and

(b) If so, the particulars thereof ?

(A) Ans .. (a) Yes.

(b) During 1987-88, two metal detectors, Ten walkie-Talkie sets, two cc 2 Fire Extinguishers, one Lighting Conductor and one Vehicle to each of the Central Prisons have been sanctioned. Some more proposals are under consideration.

Statue of Mahatma Gandhi.

131—

8511 Q: Sarvasri A Narendra, Baddam Bal Reddy N. Indrasena Reddy and R Srinivas Reddy .— Will the Minister for Home be pleased to state .

(a) Whether the Government have received any complaints or memoranda stating that certain unsocial elements have, broken the statue of Mahatma Gandhi in Reinbazar, Hyderabad area and prevented the construction of a compound wall around the Hanuman Temple in that area,

(b) If so the action taken thereon?

Ans | (a) & (b) No Sir The Sub-Inspector of Police Reinbazar Police Station who was on night duty rounds in the locality of Reinbazar on the intervening night of 8/9-1987 found the Mahatma Gandhi statue fallen down He immediately informed the Assistant Commissioner of Police, Mir Chowk and concerned Municipal authorities The Municipal authorities are reported to be taking necessary action to instal another statue Investigation disclosed that on account of rains the bottom of the statue got damaged on account of rust and the statue fallen down on account of weight.

Nobody prevented the construction of wall around the Hanuman Temple There is a dispute regarding a piece of land adjacent to Hanuman Temple between Mutavalli of Dargh-E-Chowran Shah and the local Hindus. There was tension between the two communities during "Balukamma" & "Dasara" festivals during 1987 However the festivals went off peacefully on account of Police bondobust. The Police of Reinbazar registered two Crimes vide Crime No 124/87 U/s 107 Cr. P. C. and Crime No 126/87 U/s. 145 Cr. P. C. against Hanumantha Rao and others, Mir Ahmed Ali and two others and they are

facing trial in the Court of Hon'ble Special Executive Magistrate, Nampally The situation is peaceful.

WIDENING PURVIEW OF PRISON ADVISORY BOARD.

132 —

9055 Q :- Sri K. Nageswara Rao – Will the Minister for Home and Film Development be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that State Government proposes to widen the purview of the existing State Level Prison Advisory Board, and

(b) If so, the reasons for the same ?

Ans :- (a) There is no State Level Prison Advisory Board as such. But there is one State Level Advisory Board for Correctional Administration and there are no proposals to widen the purview of the Board.

(b) Does not arise

RAMPAGE BY A. P. S. P CONSTABLES.

133—

9313 Q :— Sarvasri Ch. Vidyasagar Rao, A. Narendra, G. Butchaiah Chowdary, P Chandrasekhar, and B. Janardhan :- Will the Minister for Home and Film Development be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that about 15 constables of the VIII Battalion of the Andhra Predesh Special Police went on a rampage at Iddatnagar village near Ramachandrapuram on 8—3—1988 and beat up the villagers ; and

(b) If so, the action taken by the Government against the Andhra Pradesh Special Police Constables ?

133—

Ans :- (a) Yes, Srr

(b) On receipt of the complaint from residents of Iddat-

nagar Village, a case in Cr No 62/88 under sections 147, 148, 323, 341, 427 and 382 I P C was registered and investigated into. During the investigation. 20 persons injured in the incident were sent to Gandhi Hospital for treatment. Medical certificates were obtained and also the statements of witnesses were recorded. The accused persons who were identified, have been arrested and released on bail later The Commandant, VIII Battalion issued suspension orders in respect of the following Police Personel who were only identified during investigation :—

1	Kuppala Prakasa Rao	H C	473
2.	B Venkateswarlu	H. C.	541
3.	P. Brahmaiah	P C	469
4	A Erappa	P C.	1115
5	T. Venkataramana	P C.	1117

The case was charge sheeted on 18-4-1988 under sections 448, 427, 323 I. P. C in the Court of Munsiff Magistrate, West and South, Hyderabad and it is pending trail.

RECRUITMENT OF P Cs. IN GUNTUR DISTRICT.

134—

9368 Q — Sri Mohd Jani :— Will the Mintster for Home be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that recruitment of Police Constables was not done during the last four years in Guntur District :

(b) Whether it is also a faca that difficulties are being faced in the maintaiance of Law and Order due to this ?

Ans .— (a) No Sir. 50 candidates were appointed in Guntur District as Police Constables in the year 1987.

(b) No difficulty is being experienced in the maintance of Law and Order. As and when extra force is required the same is being made available to the Superintendent of Police.

INCREASING TRAFFIC IN GUNTUR TOWN.

135—

9370 Q :— Sri Mohd Jani :- Will the Minister for Home and Film Development be pleased to State :

(a) Whether it is a fact that the traffic is increasing day by day in Guntur town ; and

(b) If so, the steps taken to regulate the same ?

Ans (a) Yes, Sir.

(b) The following are some of the important steps taken to improve the traffic regulations in Guntur twon:

(i) Guntur District Police took initiative with the help of Guntur Municipal authorities and succeeded in shifting most of the mechanics work shops to Autonagar, which has been formed a decade back; this has been appreciated by the public of Guntur Town

(ii) ear marking places in the commercial arears for packing :

(iii) Banning movements of lorries in the peak in congested areas :

(iv) Getting road markings painted on the important roads, and

(v) Putting iron polls segregators at important junctions to prevent accidents at junctions.

In addition to the above mentioned steps number of other steps have also been taken to regulate the traffic in Guntur town.

Duty counceles in Police Stations and Jails.

136 —

9460 Q . - Sri Alapati Dharma Rao :- Will the Minister for Home and Film Development be pleased to state :

(a) Whether there is any proposal to appoint Duty Counsels in Police Stations and Jails as is done in Tamil Naidu State· and

(b) If not, whether the Government consider to introduce such a system ?

Ans :- (a) and (b) No Sir. There is no such proposals to appoint Duty Counsels in the Police Stations of this State.

Buildings for Police Stations.

137 |

9496 Q :— Sarvasri M. Kasi Reddy, G. Nagi Reddy, and M. Rajaiah, — Will the Minister for Home & Film Development be pleased to state .

(a) The number of new buildings proposed to be constructed for Police Stations in the financial year 1988-89. and

(b) The estimated expenditure therefor?

Ans :- (a) and (b) Proposals to construct 121 New Police Station Buildings at an estimated cost of Rs 242 lakas during the financial year 1988-89 are under way.

Goitre in Adilabad District

138—

3846 (c) Q - Sarvasri Ch Vidyasagar Rao, and S Venugopala Chari :- Will the Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that number of children and also adults affected by a disease called Goitre in the Otnoor block of Adilabad District ·

(b) If so, the preventive steps being taken by the Government to prevent the spread of the said disease ?

(c) Ans .— (a) Yes

(b) To undertake survey of Goitre in the tribal areas of East Godavari and West Godavari. Adilabad, Warangal and Khammam Districts two survey teams were consituted by the

Government under the supervision of the Profes' or the supervi' ion of the Professor SPM Biochemistry, Rangaraya Medical College, Kakinada and Kakatiya Medical College, Warangal and and the survey has been completed in the above districts A list of villages whose water content of Iodine is lower than the normal iodine content has been prepared 27 villages showed less than one microgram/1 litre. (Normal iodine content in terrestrial water is 50 Micrograms per litre terrestrial water). Action has been taken for distribution of iodised salt at subsidised rates among the tribal people for prevention of Goitre disease The sale of common salt is banned in Tribal areas of Visakhapatnam District. A note on National Goitre Programme is enclosed.*

139—

L. A C No. 5963 Q :— (UNSTARRED) . Sarvasri K Venkata Rao & P. Venkatratnam, Will the Honourabl Minister (Health and Medical) be pleased to state :-

(a) Whether there is any proposal before the Government to arrange frequent meetings of our Doctors with the Expert Doctors of advanced countries, like America, Russia and other European Countries, and

(b) If so, when they will be arranged.

Ans :- (a) Yes, this is a continuous process.

(1) Three training sessions called "Primary Health care Update" have been organised with the help of exports in various fields of medicine belonging to the Telugu Association of North America (TANA) at Hyderabad, Vijayawada and Tirupathi. such programmes are likely to be held every year.

(2) Experts like De. Sheila Shel-ck, Dr.. Joseph Salaks and Dr, Peter Westphal (Swedon) eave been invited to out state and delivered lectures and participated in training programmes.

(3) Our doctors are sent on World Hehlth Organisation and other fellowships for training in specialized areas almost every year.

(b) This is a continuing process. In addition, Non-Resident Indians in U. K. have agreed to support training of

our Doctors in that country. A batch of our young doctors will be deputed to U. k. shortly.

Model Health Distrcts

140—

7159 Q :- Sarvasri and G. S S Sivaji, K. Yerran Naidu, K Venkat Rao . Will the Minister foi Health and Medical be pleased to state ;

(a) Whether it is a fact that Krishna Distriet has been selected as a medel health District and

(b) Wqether there is any proposal to select Srikakulam District also as a model District ?

Ans ;- (a) & (b) No Sir There is no proposal.

Pay Scales to SpecialTeachers

141—

9409 Q :- Sri Q. S. Rajasekhara Reddy : Will the Minister for education be pleased to strute:

(a) Whether it is a fact that Special teachers are being paid Rs 398 per month as their salaries since I984

(b) Whether it is also a fact that the state Government has revised the Pay Scales of Teachers in general :

(c) If so, whether the revised Pay Scales are being applied to these Special teachers ; and

(d) If not, the reason therefor ?

Ans . (a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) No, Sir.

(d) The Special teachers have been appointed on consolidated pay of Rs. 398 per month under a Special Scheme in connection with the conversion of Single teacher schools tnto two teacher and they are governed by Special Rules;

*Printed as eppendix No. II at Pape 20

However, these teachers are being absorved into regular scale S. G B. T. posts sanctianed from time to time.

Functioning of D.I. Ts.

142 -

9469 Q :— Sri K. Nageswara Rao : Will the Minister for Education be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that D. I. E. Ts. would start functioning in certain districts from 1988-89 ,

(b) If so, the Districts in which they will start functiong: and

(c) The time by whic all the Districts will have these institutes ?

Ans :- (a) & (b) Yes, Sir. Action has been invited to start D. I E. Ts. from 1987-88 in the following 9 districts.

(1) Hyderabad (2) Ranga Reddy,
(3) Mahabubnagar (4) Nalgonda,
(5) Visakhapatnam (6) Krishna,
(6) Nellore (8) Cuddapah
(9) Chittoor

(c) By 1990 all district will be covered by District Industries of Education and Training (D I E Ts)

Converting Religion of Girijans.

143—

6040 Q :— Sri Baddam Bal Reddy : Will the Minister for Tribal Welfare pleased to state :

(a) Whether it is a fact that Indian Wipsy Works fellow ship Trust has engaged in converting the religion of the Girijans in Nalgonda District and

)b) If so, the action taken to prevent the conversions ?

Ans :— (a) No.

(b) Does not arise.

Idle Vehicles in Irrigation Department.

144—

7614 Q '— Sri K Adenna :— Will the Minister for Minor Irrigation be pleased to state .—

(a) Whether it is a fact that lage number of vehicles such as trucks, lorries etc., are lying idle in the Irrigation Department in Prakam District, and

(b) If so, the reasons therefor and the action taken for proper utilisation or disposal ?

Ans .— (a) and (b) · No Sir But a few vehicles are in need of repairs. The Superintiding Engineer Irrigation Circle, Guntur is aranging for their repairs.

Collusion of Engineers with Contractors.

145—

8756 Q — Sarvasri Ch, Vidyasagar Rao, N. Indrasena Reddy and A. Narendra, Baddam Bal Reddy, V. Jayapal : Will the Minister for Minor Irrigation be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that the concerned Engineering officials in collusion with the contractors have swallowed to the tune of Rs. 30 lakhs without excavating Upputeru from flood bank to 8th mile from 23rd mile to 25th mile and from 21st mile to 25th mile

(b) If so, the action taken threon.

Ans . (a) No. Sir.

(b) Does not arise.

Auditorium cum Training Hall at Kota.

146—

9288 Q .— Sri Nallapareddy, Sreenivasul Reddy : Will the Minister for Cultural Affairs be pleased to state :

(a) The estimated cost of the Auditorium-cum-training hall and the buildings for Sri N B. K. R. Government School of

Musdic and Dance at Kota (Headquarters of Model Mandal) in Nellore District; and

(b) When will the said works be started and completed ?

Ans :— (a) There are no proposals in this regard.

(b) Does not arise.

Chappal Manufacturing Centre in Nellore District.

147—

9273 Q - Sri Nallareddy Sreenivasul Reddy : Will the Minister for Small Scale Industries be pleased to state :

(a) Whether the Leather Industries Development Corporation of Andhra Pradesh, Ltd,, has started a Chappals Manufacturing Centre at Rettapalli in Chillakur Mandal of Nellore District, if so, when :

(b) The estimated cost of the building and the time by which the said building be constructed ?

147 -

Ans :- (a) Yes, Sir, A Chappal Production Centre was started in. December, 1975 and was closed on 19-7-1987

(b) Since inception till the date of its closure the centre fnnctioned only to a rented building at Rettapally. There was no proposal to construct a permanent building for the above Centre

Census of BCs., SCs & STs.

148—

8444 Q · Sri Y Ramakrishnudu : Will the Minister for Backward Classes Welfare and Tourism be pleased to state

(a) Whether there is any proposal with the State Government to recommend to Government of India to conduct "Backward Class Census" also along with Scheduled Castes and Scheduled Tribes : and

(b) If so, the details thereof ?

148—

8444 Ans .— (a) No, Sir

(b) Does not arise

Misuse of L T. C. by P A. to M. D , A P. D. D C F , Ltd.,

149—

8359 Q .— Sarvasri Ch Vidyasagar Rao, Baddam Bal Reddy, N Indrasena Reddy, Vanala Sreeramulu, anp V Jayapal: Will the Minister for Animal Husbandry and Fisheries be pleased to state ·

(a) Whether according to Log Book maintained for Jeep bearing registration No. APA 4233 of Chittor Dairy Products Factory, the Jeep left Chittoor on 5th August, 1987 and returned 10th August after journeying 90 km , in Tirumala-Tirupati on 680 km , in Madras ·

(b) Whether it was P A to Managing Director, Andhra Pradesh Dairy Development Co-operation, Federation Limited who utilised the jeep while he was on leave travel concession and

(c) If so, the action taken against him ?

Ans :- (a) (b) and (c) No Sir. Sri R. Ashok Babu, P A to Managing Director, Andhara Pradesh Dairy Development Co-operative Federation Limited had obtained the permission of the Managing Director on 2-5-1987 for Private use of Federation Vehicle on payment basis However, on receipt of a rerort in this regard, the Board Directors of Federation has taken note of the same Sri R Ashok Babu has been transferred from the post of P A to the Managing Director, Andhra Pradesh Dairi Development Co-opurative Federation, Limited and the disciplinary bction initiated against him He has been punished by awarding a "Censure" for certain lapses on his part in this affair;

Action Against D. D., A. P. D. C F Ltd.

150—

8817 Q · — Sarvasri Ch Vidyasagar Rao, N. Indrasen Reddy, A. Narendra, V. Sreeramulu and Baddam Bal Reddy

Will the Minister for Animal Husbandry and Fisheries be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that the Lokayuktha has framed some charges based on the allegations levelled against Mr. V. Nageswara Rao, Deputy Director of Dairy Development now working at Warangal about an year back :

(b) Whether it is also a fact that about 5 M. L. As. have given a petition on the above to the issue Chief Minister and concerned Dairy Development Minister, along with misappropriation in Grameena Kranthi Paatham at Mulug Taluk, Warangal District, and

(c) If so, the the action taken thereon ?

Ans :- (a) The Lokayutha has not framed any charges, but advised the Government to entrust the case to Managing Director, Andhra Pradesh Dairy Development Co-operative Federation for enquiry by the Vigilance Cell of the Federation.

(b) Yes, Sir.

(c) Enquiry report from the Managing Director, Andhra Pradesh Dairy Development Co-operative Federation Limited is awaited.

APPENDIX No. I

Vide :- Answer to Clause (d) of L. A.
Q :— No. 578 Printed at Page — 10

Licences Cancelled for Bogus T. C Ss./T. F. Ts.

1. T. F T. Rustumpet.	2 T. F. T. Doulatabad.
3. T F. T. Hatnoora.	4. T. F. T. Ibrahimabad.
5 T F T. Nowabpet.	6. T. F. T. Palapnoor.
7. T. F. T. Chandapur.	8. T. F. T. Turakala Khanapur
9. T. F. T. Devalpalli.	10. Kanchanpalli.

11. T. C. S. Timmapur. 12. T F. T. Chintalcheru.
13. T. C. S. Nathnaipally. 14. T. C. S. Kounampet.

APPENDIX No. II.

Vide : Answer to Clause (b) of L A. Q :- No 3846 (c) Printed at Page - 15.

Note on National Goitre Piogiamme.

In Andhra Pradesh the tribal blocks were chosern for study as an initial survey conducted revealed a high pravalance of goitre among the tribal of Visakhapatnam District. The results of survey in these districts indicate the following prevalance rates of goitre as given below : -

1.	Visakhapatnam.	25% to 52%
2.	Srikakulam.	12.6%
3.	Vizianagaram.	9 2%
4	East Godavari.	64.4%
5	West Godavari.	Not completed.
5	Khammam	42.1%
7.	Warangal	30%
8.	Adilabad.	52.5%

A spray type salt iodination plant was inagurated at Padeiu in Visakhapatnam District in January 1986 by the Her Excellancy Governor of Andhra Pradesh. This was set-up by the I. L T D. and has gone into production now. Its capacity is 6 M. T per hour an working one shift as they are doing now i e. 8 hours a day it is likely to preduce 1400. M. T. per month. It is proposed to estabablish a second plant at Machilipatnam Krishna District to cater the needs of the population in the remaining Districts Iodised salt is being sold

at Subsidised rates to all the tribal families in Visakhapatnam after banning the sale of common salt. This is being extended to the remaining District very shortly.

Iodine Monitoring Laboratory is functioning at Andhra Medical college, Visakhapatnam.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ప్రశ్నలు-సమాధానములు పూర్తి అయినవి.

సభా కార్యక్రమము

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి (ఖైరతాబాద్) :— అధ్యక్షా, నిజాం ప్యాలెస్ 400 ఎకరాల విస్తర్ణంలో వుంది. నిజాం నవాబు కుటుంబానికి ప్రభుత్వం అమ్మడానికి పర్మిషన్ యిచ్చినట్లు తెలిసింది. దాని విషయంలో రూల్ 304 క్రింద నోటీసు యిచ్చాము. ఇప్పటి దాకా రాలేదు.

అమ్మడానికి ప్రభుత్వం పర్మిషన్ యిచ్చిందా ? లేదా ?

మిస్టర్ డిప్యూటి స్పీకర్ :— అది తరువాత వస్తుంది.

శ్రీ పి. జనార్దనరెడ్డి :— అధ్యక్షా, 400 ఎకరాల స్థలం వుంది. అది చాలా యింపార్టెంట్ యిష్యూ. ప్రభుత్వం అమ్మడానికి పర్మిషన్ యిచ్చినట్లు మాకు సమాచారం వచ్చింది. పర్మిషన్ యిచ్చిరా, లేదా ?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— ఆ విషయం చూస్తాను. ఛాంబర్స్‌కు రండి, చెబుతాను.

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు :— అధ్యక్షా, సింగరేణి కాలరీస్ విషయంలో 304 క్రింద నోటీస్ యిచ్చాను. సింగరేణి కాలరీస్‌వారు రూ. 21 కోట్లు కాంట్రాక్టర్లకు నామినేషన్ బేసిస్ మీద యివ్వడమే కాకుండా, ఆపని ప్రారంభం కాక ముందే రూ. 6 కోట్లు ప్రభుత్వం ఖజానా నుండి ఆ కంపెనీకి ప్రొవైడ్ చేయడం జరిగింది. చాలా సీరియస్ యిష్యూ, 304 క్రింద ఒక లెటర్ కూడా స్పీకర్ గారికి వ్రాస్తూ యిచ్చాను. ఇంకా వెలుగులోకి రాలేదు. అడ్మిట్ చేయ వలసిందిగా కోరుతున్నాను

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— చూస్తాను.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ , — అధ్యక్షా, గత రెండురోజులుగాచాలా ప్రాముఖ్యం గల అంశాలను హౌస్‌లో డిస్కస్‌చేస్తున్నాము. ఎడ్యుకేషన్‌కు సంబంధించి,అతిముఖ్యమైన ఇరిగేషన్, పవర్‌కు సంబంధించి ఈనాడుడిస్కస్ చేస్తున్నాము. ఇంత ప్రధానమైన సమస్యల మీద సభ చర్చిస్తూ వుంటే, ముఖ్యమంత్రిగారు ఏ రాచకార్యాల కోసం ఢిల్లి వెళ్లారు ? వారు యిక్కడ వుండవలసిన అవసరం వుంది. ఇది ఏమి సాంప్రదాయం ? ఇది పార్లమెంటరీ సాంప్రదాయనకి విరుద్ధం.

ఇంటిరప్షన్స్

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— ముఖ్యమంత్రిగారు మాకు లెటర్ వ్రాసి, పర్మిషన్ తీసుకొని వెళ్లారు.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు .— అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు పర్మిషన్ తీసుకొని వెళ్లారు. సరే. శాసనసభ సమావేశం కావడానికి ముందే ఆయనకు ప్రోగ్రాం ఫిక్సు అయింది. జానీ గారికి ఒక విషయం మనవి చేస్తున్నాను. పార్లమెంటు ఉభయ సభల చర్చల సందర్భంలో భారత ప్రధాని విదేశాలకు వెళ్లారనే విషయం వారు గుర్తువుంచుకోవాలి.

ఇంటరప్షన్స్

శ్రీ జే.సి. దివాకరరెడ్డి (తాడిపత్రి) :— అధ్యక్షా, అసెంబ్లిలో పార్లమెంట్ విషయం చెప్పకూడదు.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : — జానీ గారూ, నేను రూలింగ్ చెప్పిన తరువాత, మీరు ఆపు చేయాలి.

శ్రీ మహమ్మద్ జానీ .— అధ్యక్షా సభాపతి పర్మిషన్ తీసుకొని ముఖ్యమంత్రి ఢిల్లికి వెడితే మాకు అభ్యంతరంలేదు. సభకు తెలియజేయ వలసిన బాధ్యత మీది. అ సాంప్రదాయం ఈ హౌసులో వున్నదా ? లేదా ? ఈ విషయం హౌసులో ఎనౌన్స్ చేయాలి కదా.

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :— అధ్యక్షా, ప్రతి విషయంలో, పార్లమెంటును, ప్రధాన మంత్రిని సభకు తీసుకొస్తున్నారు. ఇది సరి అయిన సాంప్రదాయకాదు. అసెంబ్లి విషయాలు, ముఖ్యమంత్రి విషయాలు, మంత్రుల విషయాలు తప్ప ఎక్కడో వున్న ప్రధాన మంత్రి విషయం యిక్కడ తీసుకు రాకూడదు

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు పర్మిషన్ తీసుకునే వెళారు. ఆ విషయం నేను సందర్భం వచ్చింది కనుక చెప్పాను. అంతే.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— ఈ రోజు నాన్ ఆఫిషియల్ డే. సమయం విలువ గుర్తించండి. కాల్ అటెన్షన్స్ అన్నీ పోస్ట్‌పోన్ చేసుకుంటూ పోతే ఏలా ?

శ్రీ ఎ. ధర్మారావు :— అధ్యక్షా నిన్న సాయంత్రం హైహ్యాండెడ్‌గా రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ (ఐ) పార్టీ జాయింట్ సెంక్రటరీని పోలీసులు అరెస్టు చేశారు. 600 మంది కాంగ్రెస్ కార్యకర్తలను కూడా పోలీస్ వారు అరెస్టు చేశారు. ప్రభుత్వం ఎందుకు వీరిని నిర్బంధం చేయవలసిందిగా ఆదేశాలు యిచ్చింది ? నక్సలైట్లు వెంట పడితే ఈ పోలీసులు, లాగూలు, చొక్కాలు కూడా వదలి పోతున్నారు. కాంగ్రెస్ వారి మీద దురుసుగా, అక్రమం ప్రవర్తించి అరెస్టు చేయడం ఏమి న్యాయం ? వారు ముఖ్యమంత్రి గారికి గోదావరి జిల్లాలో వరదలను, బాధలను గురించి ముఖ్యమంత్రికి గారికి చెప్పుకోవడం కోసం, వారి దగ్గరకు వెళాలనుకుంటే, హైహ్యాండెడ్‌గా, అక్రమంగా జాయింట్ సెక్రటరీ (రాష్ట్రకాంగ్రెస్)ని నిర్బంధంలో పెట్టారు. గోదావరి ముంపు ప్రాంతాలను, పర్యటిస్తానని చెప్పి, పట్టించుకోకుండా, ప్రభుత్వ కార్యక్రమాలకోసం కాకుండా, పార్టీ కార్యక్రమాల కోసం అంతర్ రాష్ట్ర రాజకీయాలలో పార్టీ కార్యకలాపాల కోసం ఆయన వెళ్ళడం సమంజసం కాదు. గోదావరి వరదలను నిర్లక్ష్యం చేయడం, రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ జాయింట్ సెక్రటరిని నిర్బంధం చేయుటం అన్యాయం.

మిష్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో హెలికాఫ్టర్ మీద ముఖ్యమంత్రిగారు ఉపరాష్ట్రపతితో కలిసి పర్యటించడం జరిగింది. ఆ రోజు నేను అక్కడే వున్నాను.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరావు — రేపు, ఎల్లుండి వరద ప్రాంతాలలో పర్యటించే దానికి గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు మంత్రులతో రెండు టీమ్స్ ఫారమ్ చేయడం
॥ 11-00 జరిగింది నేను, గౌరవ ఇరిగేషన్ శాఖామాత్యులు కె. ఇ. కృష్ణమూర్తిగారు, గౌరవ స్మాల్ స్కేల్ ఇండస్ట్రీస్ రామచంద్ర రాజుగారు కలిసి తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాలో పర్యటిస్తాము. అట్లాగే ఆర్ అండ్ బి మిష్టర్ గారు. కోపరేషన్ మినిష్టర్‌గారు, మైనర్ ఇరిగేషన్ మినిష్టగారు కలిసి అదిలాబాదు,
స్వల్ప వ్యవధి ప్రశ్నలు-వ్రాతపూర్వ సమాధానములు 5, ఆగష్టు 1988 671
వరంగల్లు, ఖమ్మం జిల్లాలలో పర్యటిస్తారు రేపు ఎల్లుండి వరద దెబ్బతిన్న

ప్రాంతాలలో పర్యటనలు చేసి అక్కడ పరిస్థితి రెవ్యూ చేసి వస్తామని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు (వర్ధన్నపేట) :— నిన్న జరిగిన విషయం బహుళ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం గుర్తించే ఉటుంది. ఈ హైదరాబాదు. సికింద్రబాదు నగరాలలో వస్త్ర పావ్యారస్థులు ఎంట్రీ టాక్సుకి సంబంధించి చేస్తున్న వేదింపు చర్యలకు నిరసనగా బంద్ పెట్టారు. మొత్తం రాష్ట్రంలోని వ్యాపారస్థులుకూడా బంద్ నిరవహించాలని ఆలో చిస్తున్నారన్న వార్త పత్రికల దావిరా ప్రకటించారు. ఇది చాలా సీరియస్ విషయం గత అసెంబ్లీలో కూడా చెప్పాము, 304గా కూడా ఇచ్చాము. ఈ విషయంలో ప్రభుతవం ఏమి చర్యలు తీసుకుంటోందో చర్చించడానికి అవకాశం ఇవ్వలని కోరుతున్నాను. ధర్మారి దగ్గర అక్రమంగా అడవులనుంచి కలప తెచ్చి, లక్షల. కోట్లాది రూపాయల కలపను వరి ఊకలో దాచి ఈ విదంగా ఇల్లీగల్ టాన్స్ పోర్ట్ చేస్తున్నారు. ఇది మంత్రుల దృష్టికి తెచ్చాము? క్వశ్చన్ వేశాము. దీనిని చర్చించడానికి అనుమతి ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. ఒక పైప్ర చెట్లునాటాలని అంటూ ఉంటే ఇలా కలప అక్రమ రవాణా జరుగుతోంది అధికారుల కుమ్మక్కుతో ఇలా చేయడం జరుగుతోంది. ఈ నోటీసును ఎలా చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ : చూస్తాను.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు : ఇది పరి శుభ్రమునకు సంబంధించిన వెంటనే చర్య తీసుకోకపోతే జంటనగరాలలో అంటు వ్యాధులు ప్రబలే అవకాశం విషయం ఉంది. మార్కెటింగ్ మంత్రిగారు మునిసిపల్ కార్పొరేషన్ అథారిటీస్ కలిసి దీనిని క్లీన్ చేయించే ఏర్పాటుచేయాలని, మీరు డైరెక్షన్ ఇవ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను.

Dr VIZARAT RASOOL KHAN (Asifnagar) : Kindly get it cleaned This is a very crucial matter and it has to be expedited We can discus about it latter, but immediate instructions should be given for getting it cleaned.

SRI VASANTHA NAGESWARA RAO : We will take necessary action.

శ్రీ కే. వి. నారాయణరావు (సిరిపూర్) :— అధ్యక్షా ఏమిటి ఇది ? రూల్సులో 304 ఉండగా మళ్లా జీరో అవర్ పేరిట డిస్కషన్స్ ఏమిటి ? ఇదయినా తీసేయండి, 304 అయినా తీసేయండి.

Dr VIZARAT RASOOL KHAN : From m y constitu ency, one girl has expired in the Neilofur Hospital. Gastro-enteritis has efgected number of people, Please take immediates steps. This is a crucial matter of public importancc.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— ఇది ప్రజల ప్రాణాలకు సంబంధించిన విషయం అడ్మిట్ చేసిన తరువాత డిస్కషన్‌కి వస్తుంది అది సరే. ఈ లోగా ఆ మురికిని తొలగించి అక్కడి వారికి కలరా వేక్సిన్, మందులు అందించే కార్యక్రమాలు తీసుకో మని చెప్పండి,

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— అగ్రికల్చర్ మినిస్టర్ గారు చెప్తారు.

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరావు :— గౌరవ సభ్యులు తీసుకువచ్చిన విషయానికి సంబంధించి వెంటనే వివిధ శాఖల అధికారులకు ఏక్షన్ తీసుకోమని ఇప్పుడే ఆదేశాలు ఇస్తాము.

శ్రీ కి బాల్‌రెడ్డి :— ఇది వారం రోజుల క్రితం నుంచి చెబుతున్నాము. మీరాలమండి మస్కటిగారి కానిస్టిట్యుయన్సీలో ఉంది, సబ్జిమండి నా కానిస్టిట్యు యన్సీలోఉంది జంటనగరాలలో ఈ రెండు పెద్ద వెజిటబుల్ మార్కెట్స్, అక్కడ మార్కెటింగ్ కమిటీ వారు చెత్తను తీయడం లేదు. దీనివల్ల కలరా, అతిసారవ్యాధి వచ్చే ప్రమాదం ఉంది. అమ్మవారి జాతర సందర్భములో ఇదివరలో కంటోన్మెంట్‌లో కొందరు చనిపోవడం జరిగింది. సబ్జిమండీలో ఆదివారం అమ్మ వారి జాతర. అక్కడ నెల రోజుల నుంచి క్లీన్ చేయడం లేదు. ఈ వేళ సిలో ఫర్‌లో ఒకరు చనిపోవడం జరిగింది. ఈ జాతర సందర్భములో క్లీన్ చేయమని చెప్పండి.

Minister for Welfare of Backward Classes of Tourism (Dr. ALLADI P. RAJKUMAR) :— What is the Municipal Corpotation doing ?

శ్రీ బి. బాల్‌రెడ్డి :— కార్పొరేషన్‌వారు పట్టించుకోవడంలేదు. మార్కె టింగ్ శాఖవారు పట్టించుకోవడం లేదు.

కార్పొరేషన్ అధికారులకు,

శ్రీ వసంత నాగేశ్వరరావు :— వివిధ శాఖల అధికారులకు ప్రభుత్వం

తరపున ఆదేశాలు ఇస్తాము. వాస్తవంగా కార్పొరేషన్ చేయవలసింది. అయినా మేము ఆదేశాలు ఇస్తాము.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :— ఒకే విషయం గురించి ఏమిటండి ఇది ?

డాక్టర్ అల్లాడి వి. రాజకుమార్ :— కమిషనరుగారితో నేను ఆల్ రెడీ డిస్కస్ చేశాను.

ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకు వచ్చిన అత్యవసర ప్రజా ప్రాముఖ్యం గల విషయములు :

(1) కరీంనగర్ జిల్లా ధర్మపూడి గ్రామంలో కాలి వంతెన కూలిపోవుట వల్ల ముగ్గురు వ్యక్తులు మునిగిపోవుటను గూర్చి :—

భారీ మధ్య తరహా సాగునీటి శాఖ మంత్రి :— శ్రీ కె.ఇ. కృష్ణమూర్తి :-

అధ్యక్షా, కరీంనగరు జిల్లా, ధర్మపూడి గ్రామంలోకి గోదావరి నీరు చొచ్చుకొని పోకుండా ఏర్పాటు చూసే నిమిత్తం, ధర్మపూడి గ్రామం, మండలం వద్ద గోదావరి నది పశ్చిమ తరంగంలో 1982–83 సంవత్సరంలో రూ. 5–80 లక్షల వ్యయంతో వరద రక్షిత పనిని ఇంజనీర్–ఇన్–చీఫ్ పరిపాలన పరమైన మంజూరు చేశారు.

(2) ఆర్.సి.సి. ఫుట్–బ్రిడ్జి–అవుట్ ఫాల్ (60 మీటర్లు) పని ఈ పథకంలో ఒక భాగం. ఈ పథకం 1985 మేనెలలో ఆరంభమై 1988 ఏప్రిల్ నెలనాటికి పూర్తయింది. కూలిపోయిన బ్రిడ్జిని రెండు రూ. 2 లక్షల అంచనా వేయడమయింది.

(3) ధర్మపూడి వద్ద "ఉచిరికవాగు" పైపు ఉన్న హనుమాన్‌గడ్డె పుట్‌బిడ్జి కూలిపోయిన సందర్భంలో ప్రాథమిక విచారణను చేసేందుకు ప్రభుత్వ సలహాపై ఇండ్లు భవనాల శాఖ ఇంజనీర్–ఇన్–చీఫ్ ప్రాథమిక నివేదికనుబట్టి ఈ క్రింది తెలియజేసిన కారణాల మూలంగా 18–7–88వ తేదీన ఆ ఫుట్‌బ్రిడ్జి కూలిపోయింది

I వాగులో అధికంగా ఉన్న నీటిని వదలివేసే నిమిత్తం ఏర్పాటు చేసిన తూము తలుపులు, గోదావరి నదిలో నీటి మట్టం పెరిగి పోయిన కారణంగా పనిచేయలేదు.

II అవుట్ ఫాల్ స్లూయిస్ ఏగువ నీటి మట్టం వద్ద ఉన్న తలుపులను వర్క్ ఇన్ చార్జి అయిన విభాగ అధికారి తెరువలేదు.

III స్థానిక ప్రజలు, అంతేకాకుండా వాస్తవంగా అక్కడి ప్రమాదానికి బయటపడ్డ ఒక వ్యక్తి తెలియ జేసిందేమిటంటే, వాగు గోడపైనుండి పారేడ నీటిని చూడడానికి ఆరుగురు వ్యక్తులు ఫుట్ బ్రిడ్జిమీద నిలబడి ఉండగా వారి గోడ కూలిపోగా ఆరుగురు ప్రవాహంలో పడి చనిపోయారు. వారిలో ముగ్గురు మునిగి పోయినట్లు ఒకే ఒక మృతదేహం దొరికినట్లు తెలిసింది. మిగిలిన ఇద్దరు వ్యక్తులు కనిపించలేదు, వారుకూడ చనిపోయివుంటారని అనుకుంటున్నాము.

4. రోడ్లు భవనాల శాఖ ఇంజనీర్-ఇన్-చీఫ్ తెలియజేసిన విషయాలనుబట్టి ఫుట్ బ్రిడ్జి అవుట్ ఫాల్ స్లూయిస్ డిజైను, వైజ్ఞానిక శాస్త్ర ప్రాతిపదిక మీద జరుగ లేదు. డిజైను లోపభూయిష్టంగా ఉన్నప్పటికిని వర్క్ ఇన్ చార్జి అయిన విభాగ అధికారి అవుట్ ఫాల్ స్లూయిస్ తలుపులను తెరవడంలో చర్య తీసుకొనిఉంటే బ్రిడ్జి కూలి పోకుండ నివారణ జరిగి ఉండేదని ఆయన పరిశీలనలో తేలింది.

5. నీటి పారుదల శాఖ ఇంజనీర్-చీఫ్ విచారణాధికారిని నియమించాల్సిందని 27-7-88 తేదీన ప్రభుత్వానికి ఒక ప్రతిపాదన పంపారు. ఈ విషయం ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది. ఈ విషయంలో ఉత్తరువులను త్వరలో జారీచేయడమవుతుంది.

6. కరీంనగరులోని నీటిపారుదల బ్రాంచి డివిజను క్రింద వర్క్ ఇన్ చార్జి అయిన విభాగ అధికారిని శాఖీయ విచారణ జరిగేంత వరకూ సస్పెన్షన్ లో ఉంచాలని 28-7-88 తేదీన ప్రభుత్వం ఉత్తర్వులను కూడా జారీచేయడం జరిగింది. సరియైన విచారణ పూర్తయ్యేవరకూ, కాంట్రాక్టరుకు తదుపరి చెల్లింపును విడుదల చేయ వద్దని భారీ సాగునీటి శాఖ చీఫ్ ఇంజనీరుకూడా ఆదేశించడమయింది.

7. ప్రవాహంలో మునిగిపోయిన ముగ్గురిలో ఉద్దరికి రూ. 5000/- ల చొప్పున ఉదార సహాయాన్ని మంజూరు చేసినట్లు కరీంనగరు జిల్లా కలెక్టరు తెలియ జేశారు. మూడవ వ్యక్తి విషయంలో, ముఖ్యమంత్రి సహాయనిధి నుండి సహా యాన్ని మంజూరు చేసే నిమిత్తం అవసరమైన ప్రతిపాదనలను కలెక్టరు పంపు తున్నారు.

1130 11-00 శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :- అధ్యక్షా, మంత్రిగారు చీఫ్ ఇంజనీరుగారు యిచ్చిన

రిపోర్టును చెప్పడం జరిగింది నేను రెండు, మూడు వాస్తవాలను తెలుపవలసిందిగా కోరుతున్నాను. [1] ఈ బ్రిడ్జిని 1983లో నిర్మించడానికి పూనుకున్న మాట వాస్తవమా ? 1986 లో గోదావరి వరదలు వచ్చినప్పుడు ఇది కూలిపోవడం జరిగింది. [2] ఇప్పుడు కంటాక్టర్లు ఎవరు అయితే వున్నారో ఆ యొక్క కంటాక్టర్లను మార్చకుండా, నలుగురి పేరుతో కాంట్రాక్టు వుంది - నలుగురి పేరుతో వున్న కంట్రాక్టుకు ఒకే కంట్రాక్టరు తీసుకొని 1986 లో ఈ బ్రిడ్జి నిర్మాణం చేయడం అనేది వాస్తవమా ? తిరిగే అదే కాంట్రాక్టరుకు యివ్వబడిందనే వాస్తవమా, కాదా? ఈ విషయం స్పష్టంగా చెప్పవలసిన అవసరం వుంది. పర్లాల కారణంగా గోదావరి పొంగిపోతూ వుంటే చూడడం కోసం బ్రిడ్జిమీద నిలబడ్డ వ్యక్తులు కొట్టుకుపోవడం జరిగింది. పునాది అనేది లేకుండా గోదావరి నదిలో వున్న గుట్టల మీది నుండి బ్రిడ్జి కన్‌స్ట్రక్షన్ ప్రారంభించిన విషయం వాలే ఒప్పుకున్నారు. లోప భూయిష్టంగా నిర్మాణంపున్నట్లు వారే ఒప్పుకున్నారు. 3] ఆ కాంట్రాక్టర్‌మీద యిప్పటి వరకు ఏదయినా చర్య తీసుకున్నారా ? ఆ బ్రిడ్జి 1987 లో పూర్తి అయిందని చెబుతున్నారు. 1987 మార్చిలో పూర్తయితే, యిప్పుడు 1988 అగస్టులో వున్నాము. సంవత్సరన్నరపాటు బిల్ ఆపివేసినట్లు రిపోర్టులో చెప్పారు. బ్రిడ్జి కూలిపోవడానికి కారకుడైన కాంట్రాక్టరుకు. మరలా కాంట్రాక్టు ఎందుకు యిచ్చారు? బ్రిడ్జి ఎందుకు కూలి పోయిందనేది ఎంక్వయిరీ చేయకుండా, అదే కాంట్రాక్టరుకు బ్రిడ్జి నిర్మాణం పని ఎందుకు యిచ్చారు ?

శ్రీ జె. ఇ కృష్ణమూర్తి :— అధ్యక్షా, రూ 5 లక్షల 80 వేల అడ్మినిస్ట్రేషన్ శాంక్షన్‌తో వర్క్సు చేపట్టడం కోసం శాంక్షన్ యివ్వడం జరిగింది అక్కడ కొన్ని ప్రాంతాలలో ప్రొటెక్టెడ్ వాల్స్ ఎరోజన్ జరుగుతోందనీ, గ్రామంలోకి నీరు చొచ్చుకు వస్తూ వుంటే, అక్కడక్కడ ప్రొటెక్షన్ వాల్స్ కట్టడానికి, అదే విధంగా హనుమాన్ గడ్డకు కావలసిన ఫుట్ బ్రిడ్జి కట్టడానికి, ఔట్‌ఫాల్ స్లూయిస్ కట్టడానికి, వీటన్నింటికి కలిపి రూ. 5.80 లక్షల అడ్మినిస్ట్రేటివ్ శాంక్షన్ యివ్వడం జరిగింది. అడిషనల్‌గాఫుట్ బ్రిడ్జి అనేది 1985లో చేపట్టారు. ఫుట్ బ్రిడ్జి వ్యాల్యూ రూ 2 లక్షలు వుంటుందని తెలియ జేస్తున్నాను. 1985 లో కార్యక్రమం మొదలు పెట్టి 1988లో పూర్తిచేయడం జరిగింది. ముఖ్యంగా చీఫ్ ఇంజనీర్‌గారి రిపోర్టు ప్రకారం ఫౌండేషన్ దగ్గర టెన్షన్ డెవలప్ కావడం, ఫౌండేషన్ లెవల్ యినాడిక్వేట్‌గా వుండడం, వాల్ యొక్క మేసనరీ సెక్షన్ యినాడిక్వేట్‌గా వుండడం, ఇవన్నీ జరగడంవల్ల వంతెన కూలి పోయినట్లు వుంది. ఇది చాలా చిన్న కాంట్రాక్టు. ఆ కాంట్రా

క్టరును బ్లాక్ లిస్టు చేయడానికి డిపార్టుమెంట్‌కు ఆదేశాలు యిచ్చాము; డిపార్ట్‌మెంటల్ కొరకు ఆఫీసర్‌ను వేస్తున్నాము. పూర్తి రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత దీని పైన సరియగు చర్య తీసుకొని అపరాధులను శిక్షించడం జరుగుతుంది. వారు ఎస్కేప్ కాలేరు. తప్పక పనిష్‌చేస్తాము. డిఫెన్స్ ఫార్ములా ప్రకారం ఇంజనీరింగ్ విభాగం వారు డిజైన్ చేయలేదని రిపోర్టు అందింది. అందువల్ల పూర్తి రిపోర్టు అందగానే తగు చర్యలు తీసుకుంటామని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. నరేంద్ర :— అధ్యక్షా, వారు ఒకటి ఒప్పుకున్నారు. వాస్తవాలు చెప్పారు. ఆ వంతెనకు గేట్స్ సకాలంలో తెరవడం జరగలేదు. సకాలంలో కనుక గేట్స్ తెరచివుంటే వాటర్ వెళ్లిపోయి ప్రమాదం తప్పిపోయి వుండేదని రిపోర్టులో వచ్చింది. రిజర్వాయర్ ఏది లేనప్పుడు వంతెనకు గేట్స్ పెట్టవలసిన అవసరం ఏమి వచ్చింది? ఆ విషయం తెలవిస్తారా? వంతెన కూలి ముగ్గురు యువకులు చనిపోయారు. ఎవరూ దొరకలేదు. వారిలో ఒక వ్యక్తి బి. ఏ., సెకండ్ యియర్, యింకొక వ్యక్తి స్పోర్ట్స్‌లో రాష్ట్రానికి ప్రాతినిధ్యం వహించిన వ్యక్తి, మరొక వ్యక్తి బస్ కండక్టర్ వున్నారు. ఈ ముగ్గురి ప్రాణాలు పోయాయనేది పత్రికల్లో ఫోటోలతోసహా వచ్చింది. ఈ ముగ్గురు వ్యక్తుల యొక్క కుటుంబాలకు డిపార్ట్‌మెంట్ తరపున ఏమయినా చెల్లించే విషయం ఆలోచించారా. వారిని కలసి పరామర్శించారా? విచిత్రం ఏమిటంటే ఆ జిల్లాలోనేవున్న మంత్రిగారు "కాడా" మీటింగ్ కోసం జగిత్యాల వరకు పోయారు. కాని ధర్మపురిలో ఘోర సంఘటన జరిగి 7 మంది కొట్టుకుపోయారని, ముగ్గురి ప్రాణాలు పోయాయని తెలిసి మంత్రిగారు అక్కడకు వెళ్లడం జరుగలేదు. ఈ విషయం వాస్తవమా?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :- అధ్యక్షా, ఈ వంతెనకు రెండు రకాల షెటర్సు అమర్చడం జరిగింది పైన వున్న షట్టర్ ఫ్లాట్ షట్టర్సు, మేన్ షట్టర్స్ ఆపరేషన్ చేసేవి. క్రింద షట్టర్స్‌మాత్రం గోదావరి వరద నీరు వాగులో కలవకుండా నిరోధించడానికి ఆటోమేటిక్‌గా పని చేసేవి. అయినప్పటికి గోదావరి నీరు ఎక్కువయినప్పుడు మేన్ ఆపరేషన్‌తే గేట్స్ తెరచి వరద నీటిని వాగు నీటికి గోదావరి లోనికి పంపడానికి ఏర్పాటు జరుగుతుంది. ఇక్కడ ఏమి జరిగిందంటే; షట్టర్స్, గోదావరి నీరు ఎక్కువయినందున పని చేయలేదు. పైన వున్న షట్టరున్ను సూపర్‌వైజర్ తెరువలేదు పైనవున్న షట్టర్స్‌ను సూపర్‌వైజర్ కనుక సకాలంలో తెరచివుంచే, కొంత నివారణ జరిగి యింత పెద్ద ప్రమాదం జరగకుండా ఆపగలిగేవాడు. అతన్ని సస్పెండ్ చేశాము. కరీంనగర్ జిల్లా మంత్రిగారు వెళ్ళి పలుకరించిరి. తెలిసి నాకు

తెలియదు. జిల్లా కలెక్టరు గారికి యిమ్మీడియేట్‌గా ఆర్డరు యిచ్చి, ఆ యొక్క ఫ్యామిలీస్‌కు ఎక్స్‌గ్రేషియా మంజూరు చేసి, ఫైనలైజ్ అయ్యేంతవరకు కన్‌సేల్ చేయవలసిందిగా చెప్పాము. ఒక్కొక్క కుటుంబానికి రూ. 5,000 యిన్నాము.

శ్రీ వి. శ్రీరాములు :— అధ్యక్షా, వేరేచోట్ల రూ. 10 వేల చొప్పున యిచ్చారు.

శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు :— అధ్యక్షా, టెక్నికల్ యాస్పెక్ట్‌లో సమాధానం ఇచ్చారు. బ్రిడ్జి కట్టడానికి రు 2 లక్షలయింది. అయినా కూడా ముగ్గురు చని పోయారు. ఇద్దరు కనపడలేదు. యాక్సిడెంట్ అని ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చింది, సి. ఎం. రిలీఫ్ ఫండ్ నుంచీ కాంపెన్సేషన్ ఇస్తామన్నారు. ఇన్సిడెంట్ జరిగిన రోజు ఏదో కలెక్టరు గారితో చెప్పి కాంపెన్సేషన్ ఇప్పించారు. ఆలస్యం కావడం మంచిది కాదు కనుక ముందు వారికి సహాయం చేసి తరువాత రీఇంబర్స్ చేసుకో వచ్చు కనుక సి. ఎం. ఫండ్ నుంచీ కాంపెన్సేషన్ వెంటనే ఇవ్వడానికి వీలు కాకపోతే పైన చెప్పిన విధంగా చేయడానికి చర్య తీసుకొంటారా ? వరదలు వస్తున్నాయని చూడడానికి నిలబడినారు కాబట్టి ఒనుగురికి నష్టం జరిగింది. కంట్రాక్టర్ లోపమయి ఉండవచ్చు. టెక్నికల్ లోపం అయి ఉండవచ్చు. చనిపోయిన వారి కుటుంబాలలో ఎవరయినా మేజర్స్ ఉండే వారికి ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటులో ఉద్యోగాలిచ్చి వారిని ఆదుకొంటారా : కనీసం లస్కర్‌గా ఉద్యోగం ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :— ఇప్పటికే ఇద్దరికి ఎక్స్-గ్రేషియా ఇవ్వడం జరిగింది. మూడవ వ్యక్తి రు. 6000 క్రింది ఆదాయం లోపల రాదు కాబట్టి సి. ఎం. ఫండ్ నుంచీ ఎక్స్‌గ్రేషియా ఇవ్వాలనీ కలెక్టరుగారు వ్రాసారు. వారి పిల్లలెవరయినా చదువుకొన్న వాళ్లుంటే ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటులో ఉద్యోగం ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు : మంత్రిగారే ఎక్స్‌గ్రేసియా ఇచ్చామన్నారు. ఒక బ్రిడ్జి అక్కడ ఉండేదన్న అనవాలే లేకుండా పోయింది.

మిస్టర్ డెప్యూటీ స్పీకర్ :- మంత్రిగారు చాలా క్రిస్టల్ క్లియర్‌గా చెప్పారు

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు :— ఎక్స్‌గ్రేషియా గురించి ఇంకా చెప్ప లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారి నిధినుంచీ ఫండ్ ఇవ్వాలని మేము ముఖ్యమంత్రిగారికి

ఒక మెమోరాండం ఇచ్చాము. ఇద్దరికి మాత్రం రు. 5,000 లు చొప్పున ఇచ్చారు. కనీసం రు. 10,000 లు ఇవ్వాలని మా కోరిక. పి. ఎం. ఫండ్ నుండి రిలీజ్ చేస్తామన్నారు. వెంటనే చేయండి. చనిపోయిన వారితో ఒకతను కండక్టరుగా పని చేసాడు. పని చేస్తూ చనిపోయాడు కాబట్టి ఆర్. టి. సి. లో వారి భార్యకు ఉద్యోగం ఇప్పించగలమని మంత్రిగారు హామీ ఇవ్వాలి.

శ్రీ యస్ విశ్వనాథ్ (బుగ్గారం) :— అధ్యక్షా కొందరు యువకులు కలిసి గోదావరి వస్తున్నదని చూడడానికి వెళ్లడం జరిగింది. సరయిన బ్రిడ్జికాదు. కండక్టర్ అవకతవకలు చేసారు. దానిలో అధికారులు కూడా ఇన్వాల్వ్ అయి ఉన్నారు. కాబట్టి ముగ్గురి ప్రాణాలు పోయాయి. ముగ్గురూ కూడా యువకులు. ఒక వ్యక్తికి చిన్నపాప ఉంది. ఇంకొక వ్యక్తి భార్య గర్భవతి, ఇద్దరికి వాళ్ళ కుటుంబాలను పోషించే ఆధారం లేదు. కాబట్టి ఇరిగేషన్ డిపార్టుమెంటులో ఏదో ఒక ఉద్యోగం ఇస్తే వారి కుటుంబం నడుస్తుంది. తలుపులు సరిగా లేవని అక్కడున్న సర్పంచ్‌కు చెప్పినా కూడా పట్టించుకోలేదు. వరదలు వచ్చినప్పుడు తీస్తామన్నారు. అప్పుడు తీయలేదు. ఆ సర్పంచ్ పైన, కంట్రాక్టర్ పైన ఏ విధమైన చర్య తీసుకొంటారు ?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :— చనిపోయిన కుటుంబాల గురించి ఈ ప్రభుత్వం చాలా సానుభూతితో ఉంది. సభ్యులు చేసిన సూచనలను నేను కూడా ముఖ్యమంత్రిగారి ద్వారా ప్రయత్నం చేసి ఎక్స్‌గ్రేషియా పెంచడానికి చర్య తీసుకొంటాను. ఉద్యోగం చేస్తూ చనిపోయినవారి కుటుంబంలో ఒకరికి ఉద్యోగం ఇవ్వడానికి హామీ ఇస్తున్నాను సర్పంచ్. కంట్రాక్టర్ల నిర్లక్ష్యంవల్ల జరిగింది అన్నారు. కంట్రాక్టర్‌ని బ్లాక్ లిస్టులో పెట్టమని ఆదేశాలు ఇచ్చాము. ప్రత్యేకంగా వేరే యాక్షన్ తీసుకోవడానికి అతను డైరెక్టుగా రెస్పాన్‌సిబిలిటీ కాదు. ఎవరెవరు గిల్టీగా ఉన్నారో వారిని తప్పనిసరిగా పనిష్ చేస్తాము.

శ్రీ బి, బాల్‌రెడ్డి :— అధ్యక్షా, జరుగుతున్నది మీ తప్పుకాదు. మా మా తప్పుకాదు. మనకున్న రూల్స్‌తో అభ్యంతరం ఉంది. కాల్ అటెన్షన్‌లో ఐదుగురు పేర్లు రావాలి. బి జె. పి_2, టి డి. పి. పి_2 వచ్చాయి. అయిదుగురికి మాత్రమే అవకాశం వస్తుంది కాబట్టి ఎక్కువ ఏమీ అడగడానికి లేదు. నరేంద్ర గారు అడిగినట్లు 1983 లో బ్రిడ్జి కన్‌స్ట్రక్షన్ అయిన మాట వాస్తవమా ? ఒకసారి

1986 లో వరదలలో కూలిపోయిన మాట వాస్తవమా? మొదట కట్టింది, రెండవసారి కట్టింది కంట్రాక్టరు ఒక్కడే. లోపభూయిష్టంగా కట్టాడు. అతనుకూడా బ్లాక్‌లిస్టులో ఉన్నాడు. అధికారులు కూడా కుమ్మక్కయి నాలుగు కంట్రాక్టులు నాలుగు చోట్ల అతనికి ఇచ్చారు. ఇది పెద్ద బ్రిడ్జికూడా కాదు. బల్లి సిమెంటుతో కట్టారన్నది వాస్తవం. స్థానిక ఎం. ఎల్. ఏ. గారు కూడా చెప్పారు. అధికారులు కూడా ఏకమయ్యారు. పునాది లేకుండా కట్టిన బ్రిడ్జి ఈ గుట్టనుంచీ ఆ గుట్టకు కట్టారు. వాల్ కూడా సరిగా లేదు. ఒకసారి కూలిపోయింది. అధికారుల నిర్లక్ష్యంతో మరలా అప్పుడు కట్టిన తనికే కంట్రాక్టు ఇచ్చారు. కట్టి మూడు నెలలయింది. ప్రారంభోత్సవం కాకుండానే కూలిపోయింది. బల్లి సిమెంటుతో కట్టినందువల్ల బ్రిడ్జి ఎక్కడ కట్టారో కూడా తెలియకుండా పోయింది. 1983 నుంచీ ఇప్పటివరకూ జరిగిన కట్టడాలు ఇవి. ఏమి చర్య తీసుకొంటారు?

శ్రీ కె. ఇ. కృష్ణమూర్తి :— 1983 నుంచీ బ్రిడ్జి కట్టినట్లు మా దగ్గర రికార్డ్సు లేవు. 1985 లో ప్రారంభోత్సవం చేసారు. టెక్నికల్‌గా రిపోర్టు అందిన తరువాత గిల్టీ విల్ బి పనిష్డ్.

(2) "భూమి కేటాయింపు కమిటీలకు సభ్యులను నామ నిర్దేశము చేయుటను గూర్చి".

ముఖ్యమంత్రిగారు తరపున ఆర్థిక శాఖ మంత్రి :- శ్రీ సి. మహేంద్రనాథ్ :-

రెవిన్యూ (బి-1) శాఖ

మునుపటి తాలూకాల స్థానే 25-5-1985 తేదీ నుండి మాండలిక విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టిన దృష్ట్యా, తాలూకా భూమి కేటాయింపు సమీక్షా సంఘాలు రద్దయ్యాయి. అందువల్ల భూగరిష్ఠ పరిమితి చట్టం క్రింద ప్రభుత్వానికి సంక్రమించిన మిగులు భూములను పంపిణీ చేయడానికి, ప్రత్యేక ముమ్మర కార్యక్రమం క్రింద ప్రభుత్వ బంజరు భూములను కేటాయించడానికిగాను ప్రభుత్వం అన్ని మండలాల స్థాయిలో ఈ క్రింది వారితో భూమి కేటాయింపు సమీక్షా సంఘాలను ఏర్పాటు చేయాలని నిర్ణయించింది. ఆ సభ్యులెవరంటే -

ఎ) రెవిన్యూ డివిజను అధికారి లేదా సబ్-కలెక్టరు ... చైర్మను

బి) మండలం చేరివున్న నియోజకవర్గానికి ప్రాతినిధ్యం వహించే శాసన సభ్యుడు ... సభ్యుడు

సి)	మండలంలో ప్రభుత్వం నామినేటు చేసిన ఇద్దరు సంఘ సేవకులు	... సభ్యులు
డి)	ప్రభుత్వం నామినేటు చేసిన షెడ్యూల్డు కులాల సభ్యులొకరు; షెడ్యూలు తెగల సభ్యులొకరు. (మండలంలో షెడ్యూల్డు తెగలవారులేనప్పుడు, ఆ స్థానంలో ఒక మహిళా సభ్యురాలినిగాని, షెడ్యూల్డు కులాలలో రెండవ సభ్యునిగాగాని, వెనుకబడిన తరగతులకి చెందిన సభ్యునిగాగాని నామినేటు చేయాలి.)	... సభ్యులు
ఇ)	మండల ప్రజా పరిషత్తు అధ్యక్షుడు	... సభ్యుడు
ఎఫ్)	సంబంధిత మండల రెవిన్యూ అధికారి	... సభ్య కార్యదర్శి

ఆ సంఘానికి ఛైర్మను అయిన రెవిన్యూ డివిజనలు అధికారి లేదా సబ్-కలెక్టరు, సమావేశాలు జరిగే తేదీలను నిర్ణయిస్తారు. ఆ సంఘం, శాసనసభలో సమావేశాలు లేనప్పుడు కనీసం మూడు నెలలొకసారి సమావేశం కావాలి. సమావేశానికి కోరం ఉండనవసరం లేదు.

పై [సి], [డి] అంశాలలో వివరించిన విధంగా, సంఘ సేవకులను, షెడ్యూల్డు కులాలు షెడ్యూల్డు తెగల సభ్యులను ప్రభుత్వం నామినేటు చేస్తుంది. మండల స్థాయి భూమి కేటాయింపు సమీక్షా సంఘం పై ప్రమాణాల మేరకు అధికారులు అనధికారులతో ఏర్పాటు అవుతుంది కాని పార్టీ ప్రాతిపదిక మీద కాదు. ఈ సంఘాల పనితీరు గురించి ఏ మండలి నుండి కూడా ఫిర్యాదులు అందలేదు.

శ్రీ జె పి. దివాకర్ రెడ్డి :— అధ్యక్షా, పూర్వం సమీక్షా సంఘాలు వున్నాయని మంత్రిగారు చెప్పారు. ల్యాండ్ అసైనింగ్ కమిటీలు వున్నాయా ? ఈ వాళ భూ సంస్కరణల క్రింద భూములు లేవు అందువలన కమిటీలు రద్దు చేశాము. బంజరు భూములు మాత్రమే పంపేది వున్నది. వాటిని సమీక్ష చేయడానికి, వాటిని యివ్వడానికి ఈ కమిటీలు పెట్టామని ఎవరెవరు వుండేది పేర్లు చెప్పారు. ఇక్కడ ఎం.ఆర్.ఓ, ఆర్ డి ఓ. ఎం.ఎల్.ఒ. అంత వరకు బాగానే వుంది. ఎవరికీ అభ్యంతరం లేదు. కానీ ఇక్కడ చెబుతున్నట్లు ఇద్దరు సంఘ సేవకులు. ఒకరు ఎస్. సి., ఒకరు ఎస్. టి లేక బి సి. లేక ఎవరయినా సరే అనేది ఏమిటో మాకు అర్థం గావడం లేదు. వీళ్లను నిజంగానే సంఘ సేవపైన తీసుకొంటున్నారా ? లేకపోతే పార్టీ ప్రాతిపదికగా తీసుకొంటున్నారా, లేకపోతే వస్తు చౌకాగ్ర వుండని తీసుకొంటు

న్నారా, ఇది ఏ ప్రాతిపదిక వుందని తీసుకొంటున్నారో నాకు అర్థం గావడం లేదు. నాకు తెలిసినంతవరకు నేను ఎక్కడ విచారించినా, ప్రతి ఒక్కరు చెబుతున్నది ప్రతి మండలంలోను తెలుగుదేశం వాళ్లను మాత్రమే కమిటీలలో నింపారు. తెలుగు దేశం వాళ్లు చేస్తున్న దురాక్రమాలు అంతా, ఇంతా కాదు. తెలుగుదేశం వాళ్ళకే ఈ బంజరు భూములు పంచి ఇచ్చే దానికే ఈ కమిటీలు పెట్టారు తప్ప సామాన్య మానవునికి న్యాయం జరగాలనే వుద్దేశ్యంతో పెట్టలేదు. అంతే కాదు. ఈ వాళ ఈ సంఘాల ద్వారా తెలుగుదేశం మంత్రులు, తెలుగుదేశం శాసన సభ్యుల, వాళ్ల బంధువులు ఈ భూములు పంచుకొంటున్నారు. మరి ఆ అక్రమాలు నిరోధించాలంటే అన్ని పార్టీలవారు ప్రాతినిధ్యం వహించాలి. ఉదాహరణ చెప్పాలంటే నాకు ఎలాంటి అభ్యంతరం లేదు. నా దగ్గర అన్నీ సిద్ధంగా వున్నవి. మరి ఈ పరాగతాలను మానిపించాలంటే ఇవాళ ప్రతిపార్టీకి సంబంధించిన వాళ్లను (వాళ్లు ఏ రకంగా ఫుడ్ గ్రెయిన్ కమిటీలో ప్రతి పార్టీకి సంబంధించిన సభ్యులను వేస్తున్నారో అదే విధంగా) ఆ జిల్లా జిల్లా యూనిట్లకు అధికారాలు ఇచ్చి ఆ పార్టీ వారు నామినేట్ చేసే అభ్యర్థిని ఆ కమిటీలో వుండేటట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇది ప్రత్యేకంగా ఈ రాష్ట్రంలోనే కాదు. ప్రక్కన వున్న కర్ణాటకలో, మద్రాసులో ఇదే పద్ధతి వున్నది. ప్రతి రాష్ట్రంలోను ఇదే పద్ధతి వున్నది. కాబట్టి దయచేసి పూర్వ కమిటీలను మళ్ళీ మూడు పార్టీ ప్రాతిపదికగా పునరుద్ధరించవలసిన అవసరం వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ పి. వెంకటపతి :— అధ్యక్షా, ఈ కమిటీలు, సరిగ్గా పని చేయడం లేదు. ఈ కమిటీల దృష్టికి ఏ సమస్యలు రానివ్వడం లేదు. అంతకు ముందే భూముల పంపిణీ, కేటాయింపుల పట్టాలు యివ్వడం అయిపోయిన తరువాత రెండు నెలలకో, మూడు నెలలకో, ఆరు నెలలకో. లేక నా అనుభవంలో అయితే సంవత్సరానికో, రెండు సంవత్సరాలకో ఒకసారి అంతకు ముందే వున్న అధికారుల లేక అనధికారుల ప్రాబల్యం వుంటే వుండేమో కానీ వారు పంపిణీ చేసిన వాటిని రాటిఫై చేయడానికి మాత్రం ఈ సమావేశం ముందు వుంచుతున్నారా ? ఇది అసలు మనం ప్రకటిస్తున్న వాటికి అపహాస్యంగా వుంటుదనేది ప్రభుత్వానికి ఏమి అర్థం అవుతున్నట్లు లేదు. ఒక వేళ అర్థం అయి, అర్థకానట్లు వుంటున్నారేమో నాకు తెలియదు, అప్రైజ్‌మెంటు కమిటీ అని దానికి పేరు పెట్టే బదులు రాటిఫికేషన్ కమిటీ అని పేరు పెడితే సరిపోతుంది. 100 కి 99 కేసులలో రాటిఫికేషన్ తప్ప అప్రైజ్‌మెంటు కమిటీగా ఈ కమిటీలు వ్యవహరించడం లేదు ఇది సమీక్షా కమిటీలప్పుడు

అంతే ఇప్పుడూ అంతే. అసలు ఈ కమిటీల సమావేశమే జరగడం లేదు. మంత్రిగారు ఒక విషయం చెప్పారు. మనం అర్థం చేసుకోవలసిందేమంటే ఈ కమిటీ సమావేశానికి కోరం అక్కరలేదు. అందరికీ నోటీసులు అందినా, అందక పోయినా కూడా అందుబాటులో వున్న ఏ ఇద్దరో కూర్చొని సంతకాలు పెట్టితే సరిపోతుంది. ఈ పని అయితే ఆర్. డి. ఓ. ఒక్క సంతకం పెట్టవచ్చు. ఇది అసలు అన్‌డెమోక్రటిక్ ఇది అసలు ఏర్పాటు చేసే కమిటీ. ఈ కమిటీలో ప్రాతినిధ్యం విషయం వచ్చేసరికల్లా తప్పనిసరి సంఘ సేవకులు అని చెప్పి, అంతే దానికి ఎక్కడన్నా గైడ్‌లైన్స్ ఏమైనా వున్నాయా? వీరు సంఘ సేవలేనా ఏ సంఘానికి సేవ చేసే సంఘ సేవ క్రిందకు వస్తుంది. అసలు ఈ సంఘ సేవకులనే పదం ఎంత విశాలంగా వున్నది. ఈ సంఘ సేవలో గూండాలు, రౌడీలు, కన్నాలు వేసేవాళ్లు, ఇలా రకరకాల వాళ్లను పెట్టి ఎందుకు అపహాస్యం చేస్తున్నారో నాకు అర్థం కావడం లేదు. ఈ సంఘ సేవకులని ఎస్. సి., ఎస్. టి. లని ఇవన్నీ అర్థం లేని విషయాలు తప్ప, అపహాస్యం పాలుగావడం తప్ప వేరే లేదు. ఎందుకు ఈ ప్రాతిపదిక ప్రయోజనం కల్పించడం లేదు.? అందుకని నేను గట్టిగా కోరు తున్నదేమంటే వివిధ రాజకీయ పార్టీలకు, గుర్తించబడిన రాజకీయ పక్షాలన్నిటికి ఇందులో స్థానం కల్పిస్తామని ఈ సభలో గత సంవత్సరం బడ్జెట్ సమావేశంలో ముఖ్యమంత్రిగారు స్పష్టముగా చెప్పారు మరి ఆ మాట నిజమా, కాదా? అలా చెప్పినట్లయితే దానిని ఎందుకు అమలు జరపడంలేదు ? ఆ తరువాత రెండు, మూడు సందర్భాలలో రైజ్ చేశాము. దానికి సమాధానం చెప్పలేదు? 'ఏపూట కాపూట ఏ ముద్ద కాముద్ద బిస్మిల్లా' అయితే ఎలా. అంతకు ముందు జరిగిన దాని గురించి రివ్యూ చేసే పని లేకపోయినట్లయితే ఇది క్రొత్త. క్రొత్త నిర్ణయాలు తీసుకొన్నందువలన జరిగేదేముంది? అందుకని నేను మాటిగా కోరుతున్నదేమంటే ఈ కమిటీలో గుర్తించబడిన అన్ని రాజకీయ పక్షాల ప్రాతినిధ్యం వుండాలి. ఈ కమిటీల సమావేశాలకు ముందే అధికారాలు నిర్ణయాలు చేసే అసైన్ చేసే దానిని రాటిఫై చేసే కమిటీలుగా ప్రాక్టికల్‌గా మారే పద్ధతి నిలుపుదల చేయాలి. ఈ కమిటీల ముందు పెట్టకుండా అసైన్‌మెంట్ లేకుండా చూడాలి. వీటికి ఒకవేళ అడ్వయిజరీనేచర్ అయినప్పటికి కూడ అధికారం లేకపోయినప్పుడు ఇది వేసారు గనుక వీళ్లముందు అభిప్రాయాలు తీసుకొని నిర్ణయాలు చేయాలి. ఈ రకమైన చర్యలు తీసుకోక పోతే దీనివల్ల వచ్చే పంపిణీ లేదు, భూ సంస్కరణల్లో ఇప్పుడు అంతా అయిపోయినందువల్ల బంజరు కమిటీలు వేశామన్నారు. అది ఎలా

అయిపోయిందో ఇది కూడా అలా అయిపోతుంది. న్యాయమేదో చేస్తున్నారని వారిలో వారు అనుకోవడం కాదు. న్యాయం చేస్తున్నట్లు అందరికి అర్థకావాలి. న్యాయంగా ఈ కమిటీల ఏర్పాటుకాని, కమిటీల సమావేశాలకు కానీ, కమిటీల బాధ్యత కాని, ఆ విధంగా లేదని గట్టిగా చెబుతున్నాను. ఈ మూడు అంశాల మీద సరైన సమాధానం యివ్వాలని డిమాండ్ చేస్తున్నాను.

(శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు అధ్యక్ష స్థానంలో వున్నారు)

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— అధ్యక్షా, ఈ విషయంలో మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకురావలసిన ముఖ్యాంశం ఒకటి వుంది. బంజరుభూములు ఇంకా వున్నాయా, సీలింగ్ భూములు అయ్యాయా అన్న విషయాలతో పాటు ఇదివరకు పంచిన వాటిని రాటిఫై చేసే కార్యక్రమము ఎసైన్‌మెంట్‌కు సంబంధించిన ఏ కార్యక్రమం మిగిలి వున్నా దానిని పూర్తిచేసే బాధ్యత ఎసైన్‌మెంట్ కమిటీపై వుంది. అందులో ఇద్దరు సంఘ సేవకులు వుంటారన్నారు. ఒక ఎస్. సి, ఒక ఎస్. టి, వుంటార న్నారు. ఎస్.సి. లేకపోతే ఎస్.టి. కాని బి.సి. కాని మహిళగాని వుంటారన్నారు. ఈ నాలుగు స్థానాలలో కేవలం తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన స్థానిక కార్యకర్తలనే వేయడం జరుగుతున్నది. మిగిలిన ఇతర జాతీయ పార్టీలకు చెందినవారినిగాని, పేరు గల ప్రముఖులను గాని వేయడం జరగడం లేదు. నేను ఎవరి గురించి తప్పు పట్టడం కాదు కాని యువకులను, ఎవరికీ పరిచయం లేని వారిని, సంఘ సేవకులు అని చెప్పుకోటానికి వీలులేని వారిని వేయడం జరుగుతున్నది మీరు చెబితే కరెక్టరు చేస్తున్నారు. ఈ పద్ధతి ప్రజాస్వామ్యంగా లేదు. ఇతర సందర్భాలలో చెప్పినట్లుగా ఈ విషయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు హామీ ఇచ్చినట్లుగా గుర్తింపు పొందిన రాజకీయ పక్షాలలో సంప్రదించి సంఘసేవకులుగా ఎవరు వున్నారో అడిగి అటువంటివారిని వేయండి. ఉ॥ 11 4

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :— ఏ వుద్దేశ్యంతో ఈ కమిటీలను వేయడం జరిగిందో ఆ ఉద్దేశ్యం సమూలంగా నాశనం అయ్యే పరిస్థితి, వచ్చినందువల్ల చేసిన పొరబాటును ఇప్పటికైనా దిద్దుకొని అన్ని పార్టీలకు ఆ కమిటీలో ప్రాతినిధ్యం ఇస్తూ అర్హత కలవారిని వేస్తే బాగుంటుంది. కనుక అన్ని పార్టీలు వారికి ప్రాతినిధ్యం ఇస్తూ కమిటీలను వేసి వాటికి పునర్విచారణ చేసే అధికారం ఇస్తూ తగిన ఆదేశాలు జారీచేయవలసిన అవసరం వుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— పార్టీలను చూడలేదు, సంఘ సేవకులను వేశామని మంత్రిగారు అన్నారు. సంఘ సేవకులు అంటే వారిని గుర్తించటానికి వున్న గీటురాయి ఏమిటి? మీకు తోచిన వారు మీకు నచ్చినవారు సంఘ సేవకులా? సంఘ సేవకులుగా పేరు పడ్డవారిని వేయండి ఆలిండియాలో గుర్తింపు పొందిన పార్టీలను సంప్రదించండి. సర్వ చోట్ల వున్నారు, పార్టీ పరంగా వుంటే మీరు మూడింటిని పెట్టుకొని ఒక్కటైనా మాకు ఇవ్వండి. అలాకాకుండా ఎవరికీ చాన్సు లేదనే పద్ధతి సరైనది కాదు. ఒక పార్టీ వారు తప్పుచేసినా ఇంకొకరు చెప్పేందుకు టానికి అవకాశం వుంటుంది? కనుక ఇప్పటికైనా వారు పద్ధతి మార్చుకొని ఈ సలహాను పాటించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ బి. బాలిరెడ్డి :— తెలుగుదేశం పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చిన తరువాత ఏ కమిటీలు వేసినా తెలుగుదేశం పార్టీకి చెందిన వారినే వేయాలనుకోవడం మంచిది కాదు. మీరు సంఘ సేవకులు అంటున్నారుకాని అందులో సంఘ విద్రోహులు వుంటున్నారు, భూదురాక్రమణదారులు వుంటున్నారు. సరిగా జరుగుతున్నా లేదా అనేది చూడటానికి, చెక్ వుండటానికి ప్రతిపక్షాలకు చెందిన వారిని వేయడం. జిల్లా స్థాయిలో డి. ఆర్. ఓ. ల., ఎమ్. ఆర్. ఓ. ల అధ్వర్యం క్రింద కమిటీలు పని చేయడం లేదు. నల్గొండ జిల్లాలో, సభ్యులు మాధవరెడ్డిగారి ప్రాంతంలో రేపో మాపో ముఖ్యమంత్రిగారు తమ స్వహస్తాలతో పంచే భూముల విషయంలో ఎన్నో అవకతవకలు వున్నాయి. తెలుగుదేశంపార్టీకి చెందిన వారికే అధికభాగం ఇస్తున్నారనే విషయం మీ దృష్టికి తీసుకువస్తున్నాను. దాని గురించి విచారించాలని కోరుతున్నారు.

శ్రీ పి. నర్సిరెడ్డి :— అధ్యక్షా. ఎస్సైన్‌మెంటు కమిటీలు వేయడం జరిగింది వారిలో ప్రభుత్వం చాలా పక్షపాత వైఖరి అవలంభించిందని మనవి చేస్తున్నాను సభ్యులను వేసేటప్పుడు చాలా జాగ్రత్తగా పరిశీలించవలసివుంది. తెలుగుదేశం పార్టీ కార్యకర్తలకు పంచిపెట్టాలనే ఉద్దేశ్యంతో కమిటీ వేశారనే అనుమానం ఉత్పన్నం అవుతున్నది.

11-50 ఆ విధంగా కాకుండా, న్యాయం చేయాలని అనుకుంటే, భూములను వారికే యివ్వాలని అనుకుంటే, అది ఏ పార్టీవారయినా కానివ్వండి. సాధారణంగా ఈ భూములను పంచిపెట్టేటప్పుడు, ఈ పద్ధతిని, ఈ విధానాన్ని విడనాడి అన్ని పార్టీలకు సంబంధించిన కార్యకర్తలు ఎవరయినా వుంటే వారికి కానీ, లేకపోతే అక్కడ

ఉండేటటువంటి పార్టీలో వుండి బాధ్యత వహించే నాయకులను కనివ్వండి సంప్రదించి ఎసైన్‌మెంట్ కమిటీలో వేస్తే అన్యాయం జరగకుండా, అన్నిపార్టీల వారు కూర్చుని న్యాయం గురించి ఆలోచించే అవకాశం వుంటుండే. కాని ఆ విధంగా కాకుండా ఏక పార్టీకి సంబంధించిన వారు మెజారిటీలో వుంటే, వారు చెప్పింది నిర్ణయమైతే న్యాయం జరిగే అవకాశం లేదు, కనుక ఈ నిర్ణయాన్ని మార్చుకొని యిప్పటికయినా కమిటీలు అన్నింటిని రద్దుచేసి, అన్ని పార్టీలకు ప్రాధాన్యత లభించే విధంగా కమిటీలను చేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీమతి యం. ఇందిర (హైదర్‌నగర్) :— అధ్యక్షా, ఈ యొక్క ఎసైన్‌మెంట్ కమిటీ విషయానికి వచ్చినప్పుడు మా నియోజకవర్గంలో చాలా అవకతవకలు జరుగుతున్నందున, సభ దృష్టికి తీసుకరావాలని అభిప్రాయపడుతున్నాను. ఇంతవరకు మాట్లాడిన మన సభ్యులు తెలుగుదేశం పార్టీ కార్యకర్తలందరూ కలిసి కమిటీలో వుండి. భూములను పంచుకొని తింటున్నారని అన్నారు. ఇది సరియైనదికాదు. అక్కడ వున్నటువంటి మండల రెవిన్యూ అధికారి, ఆర్. డి. వో లో కలిసి, సభ్యులయొక్క పేర్లను మొదటే ఎంపి చేసుకొని నామమాత్రంగా ఎసైన్‌మెంట్ కమిటీలో పెట్టడం జరుగుతోంది. ఇది వాస్తవ విషయం. నాయొక్క నియోజకవర్గంలో వున్న ఎం.ఆర్.వోకు, ఆర్.డి.వోకు. అజెండను 15 రోజులు ముందుగానే పంపించండని నేను చెప్పడం కూడా జరిగింది. కానీ వారు లెక్కచేయడం లేదు. నా నియోజకవర్గంలోని కొత్తూరు మండలంలో ఎంత విలువయిన భూమి వుంది. ఒక్కొక్క ఎకరం లక్ష రూపాయల కంటే ఎక్కువ విలువ చేస్తుంది. కొత్తూరు మండలం యం.ఆర్ వో గారు ఎజెండాను 15 రోజుల ముందుగా సభ్యులకు అందించే విషయంలో, ఏ మాత్రం ఆ విధంగా చేయడం లేదు. ఈ విధంగా అధికార దుర్వినియోగం జరుగుతూవుంది. ఈ సందర్భంగా ఈ విషయాలన్నీ సభ ముందుకు తీసుకువస్తున్నాను. పేద ప్రజలకు సహాయం అందించాలనేది మనందరియొక్క ఉద్దేశం కనుక ఈ విషయం పరిశీలించవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మరొక విషయం ఏమంటే, షాద్‌నగర్ మండలంలోని శ్రీరంగాపూర్ విలేజ్‌లో 150 ఎకరాల పొలం వున్న భూస్వామిని ఎసైన్‌మెంట్ కమిటీలో పెట్టడం జరిగింది. ఇవన్నీ సభ దృష్టికి తీసుకువస్తూ, పరిశీలించవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— అధ్యక్షా, నిజాన్ని నిజంగానే చూడాలి. అంగీకరించాలి. ఒకనాటి కాలంలో కాంగ్రెస్‌వారు అచ్చం తమవారిని నింపుకున్న మాట

నిజమే. కాని చెన్నారెడ్డి ప్రభుత్వం వచ్చాక ప్రతిపక్షాల వారికి, అన్ని పార్టీలవారికి ప్రాతినిధ్యం యిచ్చారు, అవి తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం రద్దుచేసే దాకా వున్నాయి. ఇప్పుడు సమస్య ఏమిటంటే, మీరు కేవలం రాజకీయ పక్షపాత ధోరణిలో, ఏవయితే కాంగ్రెస్ వారు పనికిరావని, అన్ని విసుర్ల తరువాత వదలిపెట్టుకున్నారో, వారు వదలిపెట్టిన దానిని మీరు పట్టుకున్నారు. ఇది చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. దయచేసి యిప్పటికయినా అన్ని రాజకీయ పార్టీలకు ప్రాధాన్యత యివ్వాలి. ప్రాతినిధ్యం యివ్వాలి. రెండవది, తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వారు, తమ వారితో నింపుకున్న కమిటీలు పని చేస్తున్న తీరు ఎలా వుందంటే, గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లుగా రహస్యంగా లంచాలు తీసుకొని, వారి యిష్టం వచ్చిన వారికి వ్రాయించుకొని, ఇస్తుంటారా ? లేదా, అని మీముందు పెడుతున్నారు. ఒప్పుకున్నా, ఏమి కోల్పోయినా చేసేది ఏమీ లేదు. అడిగే దిక్కు లేదు. నేను కోరేది ఏమిటంటే, కమిటీలలో అన్ని రాజకీయ పార్టీలవారిని ప్రతినిధులుగా వుంచడమే కాకుండా, ఇవి సలహా సంఘాలే అయినప్పటికీ, దీనికి కొన్ని పరిమిత అధికారాలు యివ్వవలసి వుంటుంది. అవి ఏమిటంటే (1) ఎవరయినా, ఏదయినా తీవ్రంగా ఆక్షేపణ చెప్పినప్పుడు, అసైన్‌మెంట్ కమిటీ ప్రొసీడింగ్స్‌ను ఆపు చేసి, మరలా సమిష్టిగా విచారణ జరిపి, పునరాలోచన జరిపిన తరువాతనే దీన్ని చేయవలసి వుంటుంది. (2) మండల్, డివిజన్ లెవెల్స్‌లో అసైన్‌మెంట్ కమిటీలు పెట్టారు. మండల్ లెవెల్‌లో పరిష్కారం కానప్పుడు, కలెక్టరు స్థాయికి తీసుకుపోవడానికి అవకాశం వుండాలే తప్ప, లేని ఎడల డబ్బు ప్రధాన పాత్ర వహించి, అసలు సూత్రం వెనక్కి పోతుంది, (3) సీలింగ్ భూములు రెండు రకాలు వున్నాయి. ఒకటి, సరెండర్ చేసిన భూమిని తీసుకొని పంచే దిక్కు లేదు సీలింగ్‌పై బడ్డ భూములను దొంగపద్ధతుల ద్వారా కప్పిపెట్టారు. అలాంటి భూములు ఫలానాచోట వున్నాయని చెబితే, చెప్పిన సలహా ప్రకారం పోయి విచారించడానికి వీరు పూనుకోవాలి. ఆర్.డి.వో. కలెక్టరు వీరిద్దరూ పూనుకొనేటట్లుగా, వీటి అధికార పరిమితిని సవరించి, విస్తృత పరచవలసిన అవసరం వున్నది. అన్ని రాజకీయ పార్టీలను పెట్టుకోండి. అధికార పార్టీవారిని యింకా ఎక్కువ మందిని పెట్టుకోవాలనేది అర్థంలేని వాదం. అందరి అభిప్రాయం తీసుకొని చేయవలసింది కనుక అందరికి ప్రాధాన్యత వుండాలి.

ఆర్థిక శాఖ మంత్రి : శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— అధ్యక్షా, గౌరవ సభ్యులు కొన్ని మంచి సలహాలు యిచ్చారు. అవి ప్రభుత్వ పరంగా పరిశీలన చేయడం జరుగుతుంది మండలిక వ్యవస్థ వచ్చిన తరువాత, మండల ప్రజాపరిషద్

అధ్యక్షులకు, మండల్ రెవిన్యూ ఆఫీసర్‌కు అదనంగా అందులో అవకాశం కల్పించబడిందే తప్ప, మిగతా వ్యవస్థ అంతా గత 30 సంవత్సరాలు నుండివున్నదే, అయినప్పటికి గౌరవ సభ్యులలో అధిక సంఖ్యాకులు ఏదో ఒక పార్టీపరంగా వుండరాదని చెప్పారు. ఈ విషయంతో శాసన సభ్యులు ఏ పార్టీవారు అయినా సరే, ఆ ప్రాంతానికి సంబంధించిన వారు అందులో వుంటున్నారు. మండల ప్రజా పరిషత్ అధ్యక్షులు ఏ పార్టీ వారయినా సరే అందులో వుంటున్నారు. పబ్లిక్ చేత ఎన్నుకోబడ్డ నాయకులు కనుక మిగతా వారు సంఘ సేవకులు కానివ్వండి. యస్.సి., యస్.టి. రిప్రజెంటేటివ్స్ కానివ్వండి. వీరి నాయకత్వాన్ని నుంచి వారు ఏదో చెబుతారని అనుకోవడం లేదు. 30 సంవత్సరాల నుండి వరుసగా వస్తున్న విధానాన్ని పూర్తిగా మార్చలేము. నేను యిందాకే మనవి చేసినట్లు, మండల్ రెవిన్యూ ఆఫీసర్‌ను మాత్రమే అందులో అదనంగా వేయడం జరిగింది. గౌరవ సభ్యులు అనుభవ రీత్యా చెప్పిన అభిప్రాయాలను పరిశీలించడం జరుగుతుంది నేను యిటీవల బడ్జెట్ సమావేశంలో మనవి చేసినట్లుగా భూసంస్కరణల విషయంలో అఖిలపక్ష సమావేశాన్ని జరపాలనీ, అందులో వారితో సంప్రదించిన తరువాత కొన్ని నిర్ణయాలను తీసుకోవాలని వుంది ఆ కమిటీలో ఈ విషయంకూడా చర్చించి ఏమయినా మార్పులు రావలని వస్తే చేసుకోవచ్చు ఇప్పటికి 1039 మండలాలకు కమిటీలు ఏర్పడ్డాయి. ఒక్క కడప జిల్లా తప్ప దాదాపు రాష్ట్రం అంతా అయిపోయింది. అయితే మిగులు భూమి పరి పంపిణీ విషయంలో 13-3-1983 వరకు వున్న మిగులు భూమిని ..

[ఇంటరప్షన్]

శ్రీ యం. ఓంకార్ :— అధ్యక్షా, మాకు కావలసింది ఎకరాల లెక్క కాదు సర్. ఎన్ని ఎకరాలు పంచారనేది కాదు. కమిటీలో ప్రాతినిధ్యం విషయం అడుగుతున్నాము.

[ఇంటరప్షన్]

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :— అధ్యక్షా, కమిటీలను సరిగా కాన్‌స్టిట్యూట్ చేయలేదు. సరిగా చేయడం లేదని చెప్పడానికి విచారిస్తున్నాను.

శ్రీ యస్. రాఘవరెడ్డి :— అధ్యక్షా. ఇందులో ఆల్ పార్టీస్ వుండడం తప్పులేదు. ఇప్పటికైనా గమనించడం మంచిది. భూసంస్కరణల విషయం

తరువాత చెప్పవచ్చు. ఈ కమిటీ వారికి ఏమైనా అధికారాలున్నాయా అంటే అది లేదు. అక్కడ మీరు యిస్తున్నవారు అర్హులా, అనేది చూడడం వరకే. లోకల్‌వారికి బాగా అర్హులా, తెలిసి వుంటుంది కనుక స్థానికులకు కూడా అవకాశం వుండాలంటున్నాము. మంత్రిగారు తటపటాయించ వలసిన అవసరం లేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు యింతకు ముందే ఒప్పుకొని వున్నారు. ఇప్పటికైనా ఇ విషయం గుర్తించడం మంచిదని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను.

(ఉపసభాపతి అధ్యక్ష స్థానంలో వున్నారు.)

శ్రీ జె. సి. దివాకరరెడ్డి :— అధ్యక్షా, మేము అడిగేది ఒకటి మంత్రిగారు చెబుతున్నది ఒకటి. అల్ పార్టీస్‌వారిని ఎస్టైన్ కమిటీలో వేస్తారా. వేయరా?

శ్రీ మహేంద్రనాథ్ :— కాంగ్రెస్‌వారు అనుసరించిన పద్ధతే మార్పు లేకుండా మేము కూడా అవలంబిస్తున్నాము.

మ్యాహ్నం 12-00 శ్రీ జె, సి దివాకరరెడ్డి :— మేము అనుసరించిన పద్ధతి అని కాదు. ఈ వేళ అది మంచి పద్ధతి అవునా కాదా అనేది కావాలం. 30, 40 సంవత్సరాలనుంచీ నిరు పేద హరిజనులు చేసుకొంటున్న భూములను నరిలో ఉన్న మంత్రిగారి బంధువులు, ఎమ్ ఎల్ ఎలు పంచుకొని తింటున్నారు, అన్ని పార్టీలవారు ఉంటే అవిధంగా జరిగి వుండేది కాదు. ఇప్పుడు అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయి. అందువల్ల అన్ని పార్టీలవారిని వేస్తారా లేదా ? సోషల్ వర్కర్సు అంటున్నారు. మీరు వారిని ఎలాగ నిర్ధారిస్తారు? సోషల్ వర్కర్స్ అనేదానికి నిర్దుష్టమైన ప్రమాణాలు ఏమైనా వున్నాయా ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :— పార్టీ ప్రాతిపదికమీద నామినేషను చేసే పద్ధతి అంగీకరించబడలేదు.

[ఇంటరప్షను]

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— మంత్రిగారు చేసిన స్టేట్‌మెంటుకు నిరసనగా మా పార్టీ శాసనసభ్యులు వాకవుట్ చేస్తున్నాము.

(సి. పి. యమ్. శాసన సభ్యులందరూ సభనుంచీ వాకవుట్ చేసిరి)

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు :— మంత్రిగారు ప్రజా వ్యతిరేక వైఖరిని

మానకుండా మొండి పట్టుదలతో ఉండడంవల్ల మా సి పి ఐ. పార్టి సభ్యులు వాకవుట్ చేస్తున్నాము.

(సి. పి. ఐ. శాసన సభ్యులందరూ సభ నుంచి వా వుట్ చేసిరి)

శ్రీ డి. కె. సమరసింహారెడ్డి :- భూమి పంపకాల ఎసైన్‌మెంటు కమిటీ నియమకాలంలో ఈ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న పక్షపాత వైఖరికి నిరసనగా, మొత్తం భూమి పార్టి కార్యకర్తలకు ఇచ్చుకుంటామనే పద్ధతిలో చేస్తున్న వైఖరికి నిరసనగా మా కాంగ్రెస్ పార్టి వాకౌవుట్ చేస్తున్నది.

(కాంగ్రెస్ పార్టి శాసన సభ్యులంతా సభనుంచి వాకౌట్ చేసిరి.

శ్రీ సిహెచ్. విద్యాసాగరరావు :- ఎమ్. ఎల్. ఏ స్థానికంగా ఉండే మండల అధ్యక్షుడు సభ్యులుగా ఉంటున్నారని చెబుతున్నారు. వారు ప్రజలచేత ఎన్నుకోబడ్డారు కనుక విధిగా మీరు ఇస్తున్నారు. మిగిలిన సభ్యులను పార్టిపరంగా పెడితే ఎటువంటి కంప్లయింట్సు లేకుండా చక్కగా ఎసైన్‌మెంటు కార్యక్రమం జరిగే అవకాశం ఉంటుంది కనుక దయచేసి దానిని కన్సిడర్ చేయండి అని చెప్పినా కూడా మంత్రిగారు చేయడం లేదు కనుక దానికి నిరసనగా మా బి జె. పి. పార్టి వాకౌట్ చేస్తున్నది.

(బి. జె. పి. శాసన సభ్యులందరు సభనుండి వాకౌట్ చేసిరి)

శ్రీ సి. నర్సిరెడ్డి :- అధ్యక్షా, కాంగ్రెస్‌వారి పద్ధతిని మేము కూడా అవలంభిస్తున్నామని మంత్రిగారు చెబుతున్నారు అది వద్దనే కదా దానితో విసిగిపోయి మీ ప్రక్కకు ప్రజలు వచ్చారు, మేమంతా వచ్చాము. మల్లీ మీరు కాంగ్రెస్ పక్షానికి పోతే మేము ఎటుపోవాలో మాకు తోచడం లేదు. న్యాయమైన పద్ధతిలో అన్ని పార్టిలకు ఆ కమిటీలో ఉండే అవకాశం కల్పిస్తే బాగుంటుందని తమద్వారా మళ్ళీ ఒకసారి కోరుతున్నాను. మంత్రిగారు ఏమైనా ఆలోచించి చెబుతారా ?

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- అనతికాలంలోనే ముఖ్యమంత్రిగారు భూసంస్కరణల విషయంలో అల్ పార్టీస్ సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేయబోతున్నారు. అని నేను బడ్జెటు సమావేశంలో చెప్పాను. ఇది లాండు రిఫారమ్సుకు సంబంధించిన విషయం కనుక దానిలో మాట్లాడవచ్చునని మనవి చేశాను.

శ్రీ సి. నరిసిరెడ్డి :- ఇప్పుడు చేసిన కమిటీలను రద్దు చేస్తారా ? వాటిని రద్దు

చేసి ఆ మేరకు అన్ని పార్టీలను సమావేశ పరచి నిర్ణయం తీసుకుంటే అంగీకరించ దానికి నాకు అభ్యంతరం లేదు.

శ్రీ పి. మహేంద్రనాథ్ :- ముఖ్యమంత్రిగారితో జరుపబడే చర్చల పర్యవ స్థానం ఎలాగుంటోందో చెప్పలేము. చర్చలకు తమను ఆహ్వానించ బోతున్నాము. అప్పుడు తుది నిర్ణయం తీసుకోవడానికి వీలుంది.

శ్రీ సి నర్సిరెడ్డి :- ఇప్పుడున్న కమిటీలు పక్షపాత వైఖరిలో చేసిన కమిటీలు. కనుక ఆ కమిటీలు పనిచేసే మేము సహకరించడానికి ఇబ్బందిగా ఉంటుంది. కనుక అందుకు నా నిరసన తెలియజేస్తూ మా జనతా పార్టీ వాకౌట్ చేస్తున్నది.

(జనతా పార్టీ గౌర: సభ్యులు సభనుంచి వాకౌట్ చేసిరి)

Mrs. MARJORIE, M. GODFREY (Nominated) : I would ike to make one submission. I was not put on any of the Committee not a even a single Committee. When I was in the Parliament, I had occasion to serve on Committees like Estimates, Adoption . But here I am not put on any Committee. ist this one, I wanted to tell you,

సభాసమక్షమునందుంచిన పత్రము

MR DEPUTY SPEAKER : All papers that are to be l on the Table are deemed to have been laid.***

*** The following paper was laid on the Table.

The Andhra Pradesh Land Grabbing (Prohibition) Rules, 1988

(G. O Ms. No. 396, Revenue (L), 30th May, 1988)

——

Copy of the Andhra Pradesh Land Grabbing (Prohibition) Rules, 1988 issued in G O. Ms. No. 396, Revenue dated 30-5-1988 as required under sub-section (2) of section 16 of the Andhra Pradesh Lond Grabbing (Prohibition) Act, 1982.

1988-89 సం.నకు వార్షిక ఆదాయ వ్యయపట్టిక (బడ్జెట్)

1988—89 సం.నకు గ్రాంట్ల కొరకు అభ్యర్థనలపై మూడవ రోజు ఓటింగు.

అభ్యర్థన నెం. XLV, శాస్త్ర, సాంకేతిక, విజ్ఞాన పరిసరాలు,
అభ్యర్థన నెం. XXXVII సాగునీరు.
అభ్యర్థన నెం. XXXVIII చిన్నతరహా సాగునీరు.
అభ్యర్థన నెం. XXXIX - విద్యుచ్ఛక్తి అభివృద్ధి

(Sri G. MUDDUKRISHNAMA NAIDU(Minister for forests Sir on behalf of the Chief Minister, I beg to move

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs.2,08,93,000 under Demand No. XLV - Sience, Technology and Envirnments."

THE MINISTER FOL MAJOR AND MEDIUM IRRIGATION (Sri K. E. Krishnamurthi) : Sri I beg to move :

"That the Government be grented a sum not exceeding Rs. 698,89,88,000 under Demand No. XXXVII-Irrigation."

MINISTER FOR MINOR IRRIGATION (Sri T. Nageswara Rao) ; Sir, I beg to move .

"That the Government be granted a sum not exceeding Rs. 54,64,14,700 under Demand No. XXXVIII - Minoi Irrigation."

Minister for Power : (Sri N. Raja Reddy) : Sir I beg to move :

"That the Government be granted a sum of not exceeding Rs. 139,91,64,000 under Demand No. XXXIX - Power Development."

MR. DEPUTY SPEAKER :- Motions moved. The Members might move their cut motions.

DEMAND No. XXXVII IRRIGATION : Rs. 698,89,88,000/-

Sri Baddam Bal Reddy : Sir, I beg to move .

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,000/- for Irrigotion by Rs. 100/-

నాగార్జునసాగర్ డామ్ పనులలో లక్షలాది రూపాయల దుర్వినియోగాన్ని అరికట్టడంలో విఫలమైనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,000/- for irrigation by Rs. 100/-

For not-allotting the amount in the budget for a causeway over a vagu in between the Mogullapally and Kovi Kishalu Villages in Mogullupally Mandal in Warangal District.

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs 100/-.

For not-alloting the amount for a causeway over a vagu in between Takermetlu and Raghava Reddypalli in Chityal Mandal in Warangal District.

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

కరీంనగర్ జిల్లా గొర్రెపల్లి గ్రామ భూములకు "ఎత్తిపోతల పథకాల" ద్వారా నీటి సౌకర్యాన్ని కలిగించడంలో అటవీశాఖ అనుమతిలో జాప్యానికి నిరసనగా

To reduce the allotment of 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

సింగూరు ప్రాజెక్టు నిర్మాణము పూర్తిగా డబ్బు కావలసినంతగా కేటాయించనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

నాగార్జునసాగర్ ఎడమ కాలువ లైనింగు పనులలో అధికారులు కొన్ని టన్నుల సిమెంటు దుర్వినియోగం చేసినా చర్యతీసుకోనందుకు నిరసనగా.

Sri G. Pratap Reddy : Sir I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

Failure to sanction Erlakatta Minor Irrigation tank Ardhaveedu Mandal, Prakasam District.

To reduce the allotment of 689,89,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

Failure of sanction Irrigation Tank (M. 1) at Chinnabodanam on Chandravanka of Allagadda, Kurncol District

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

Failure to take up repair to K. C. Canal tailend of Kurnool District.

Sri A. Dharma Rao :- Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs 100/-

Failure of the Government to implament the Irrigation Scheme of Potharalanka Island in Guntur District.

To redube tho allotment of Rs. 689,89,88,000/- for Irrigation by Rs 100/-

Because of the meagre allocation of funds to the various on going Projects in the State.

To reduce the allotment of Rs. 689,89,88;000/- for Irrigation by Rs. 100/-

Failure of the Govetnment to relase 50% of the funds provided in the Budget of the year 1987-88 for the various on on going Projects.

Sri N. Indrasena Reddy : Sir, I beg to move :

To reduce the allotmeat of Rs 689.89,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

"ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టు నిర్మాణము ఇంతవరకు చేపట్టనందుకు నిరసనగా".

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

"శ్రీరాంసాగర్ యొక్క రెండవ దశ నిర్మాణము చేపట్టనందుకు నిరసనగా"

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88;000/- for Irrigation by Rs. 100/-

"శ్రీరాంసాగర్ నుండి దవళేశ్వరంకి నీరు మళ్లించి ఇక్కడి రైతులకు నష్టం కల్పించినందుకు నిరసనగా"

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,CC0/- for Irrigation by Rs, 100/-

రాష్ట్రంలోవున్న ఇంజనీరింగ్ డిపార్టుమెంటులో కొన్ని వందల కోట్ల రూపాయల మెషిన్స్‌ని త్వరగా డిస్పోజ్ చేయకుండా అవి తుప్పు పట్టిపోతున్నందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 698,88,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

"జూరాల ప్రాజెక్టుకి సరియైన నిధులు సమకూరనందుకు నిరసనగా."

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

"కృష్ణానదిపై కర్ణాటక మహారాష్ట్రలో పర్మిషన్ లేకుండా డ్యామ్‌ని కట్టడాన్ని నిరోధించ లేనందుకు నిరసనగా".

To reduce the allosment of Rs. 698,89,88,000-- for Irrigation by Rs. 100/-

"శ్రీశైలం ఎడమ కాలువ సొరంగాను, ఎత్తిపోతల పథకము నిర్ణయించ లేనందుకు నిరసనగా".

To reduce the allotment of Rs 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

విశాఖ స్టీల్ ప్లాంట్ నీటి స్టోరేజికై నిర్మించిన కనటి రిజర్వాయర్ నిర్మాణంలో అక్రమాలకు నిరసనగా.

Sri A. Narendra : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,000/- for Irigation by Rs. 100/-

నాగార్జునసాగర్ ఎడమ కాలవ లైనింగ్ పనులలో కొన్ని టన్నుల సిమెంట్ దుర్వినియోగం చేసిన చర్య తీసుకోనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 698.89,88,000/- for irrigation by Rs. 100/-

తెలుగు గంగను యుద్ధప్రాతిపదికపై పూర్తిచేయటంలో విఫలమైనందులకు.

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,0C0/- for Irrigation by Rs. 100/-

శ్రీశైలం ఎడమ కాలువకు బడ్జెటులో సరైన కేటాయింపులు లేకపోవటం.

To reuuce the allotment of Rs 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs 100/-

మహబూబ్‌నగర్‌లోని ఆర్. డి. ఎస్. కెనాల్‌కు బడ్జెట్‌లో అలొకేషన్ లేనందులకు.

To reduce the allotment of Rs 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

Sri Ram Sagar Project నుండి అనధికారికంగా వేరే ప్రాంతానికి తరలిస్తున్నందులకు.

To reduce the allotment of 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

ఇచ్చంపల్లి ప్రాజెక్టుకు కేటాయింపులు లేనందుకు

Dr. R Ravindranath Reddy · Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

అలంపూర్ నియోజక వర్గములోని పిబ్బెర మండల వాలుదుమ్మదము గ్రామములో లిఫ్టు ఇర్రిగేషన్ స్కీమ్ ఏర్పాటు చేయనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

అలంపూర్ నియోజకవర్గములో కృష్ణా మరియు తుంగభద్ర నదులపై చిన్న చిన్న లిఫ్టు ఇర్రిగేషన్లు తీసుకోనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 689,89,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

భీమా ప్రాజెక్టుకు Budget allocation లేనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

అలంపూర్ నియోజకవర్గములో హైడ్రోలాజికల్ క్లియరెన్స్ అయిన 6 లిఫ్టు ఇర్రిగేషన్ స్కీములకు నిధులు విడుదల చేయనందుకు నిరసనగా.

To redube the allotment of Rs. 689,89,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

అలంపూర్ నియోజకవర్గము అర్. డి. ఎస్. క్రిందవున్న 87,500 ఎకరాలు సాగుబడి కానందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

R. D. S. anicut యొక్క Construction Sluices మార్చనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 689,89,88;000/- for Irrigation by Rs. 100/-

సుంకేసుల బ్యారేజి నుండి ఎడమ కాలువ ద్వారా R. D, S. tail-end కు సేద్యపు నీరు ఇవ్వనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs 689 89,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

R D S. కు maintenance grant మంజూరు చేయనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

నెట్టెంపాడు ప్రాజెక్టు శాంక్షన్ చేసి గద్వాల, అలంపూర్ నియోజక వర్గాలకు నీరు ఇవ్వనందుకు నిరసనగా.

Sri A Dharma Rao . Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

Failure to sanction the construction of cause-way in Krishna river between Pesarlanka and Pedalanka in Guntur District.

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,000/- for Irrigotion by Rs. 100/-

Failure of the Govt. to provide funds and take up the construction work of the bridges across the Krishna Western. Bank Canal Vallapuram and Chilumur in Guntur District sanctioned in 1984

Sri M. V. Mysura Reddy : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs 100/-

Failure to sanction the extension of Sree-Sailam Right Branch Canal upto Mylavaram Reservoir

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs 100/-

Failure to sanction Thummaluru Project in Cuddapah. District,

Sri D. Chinna Mallaiah : Sir, I beg to move :

కరీంనగరం జిల్లా మెట్ట ప్రాంతాలకు లోయర్ మానేరు డ్యాం లోపలి భాగము ఎత్తయిన లిఫ్టు పెట్టి ఒంటరి చెరువులు నింపి, కరువు శాశ్వత నివారణకు, మంచి నీటి కొరతకు ఉపయోగపడే కార్యక్రమం చేపట్టలేనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

శ్రీరాంసాగర్ చెరువు చింతల్లోడి హెడ్ ఛానల్ అభివృద్ధిగా, ఇందర్తి ఊరు చెరువులోనికి, నారాయణపురం వద్ద వాగుకు మాటు వేసే ప్రాపర్ ఛానల్ చేయలేనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs, 100/-

కన్సల్టేటివ్ కమిటీ ఏర్పరచి 3 సం లు గడిచినా, ఒకేసారి సమావేశపరచి, ఆ కమిటీ యొక్క విలువను తగ్గించినందుకు నిరసనగా.

Sri G. Pratap Reddy : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,000-- for Irrigation by Rs 100/-

Failure to give Krishna water to Cumbum, Podili Konigiri, Giddalur of Prakasam District,

Sri K. Bojji Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 698,89,88,000/- for Irrigation by Rs. 100/-

ఖమ్మం జిల్లా, భద్రాచలం డివిజన్‌లో తాలిపేరు ప్రాజెక్టు అనేక కోట్ల ఖర్చుతో నిర్మించి, దాని క్రింది షుమారు 6000 ఎకరాలు సాగు కావలసి వున్నందున ఆ ప్రాజెక్టు క్రింద కుడి కాలువ నిర్మించవలసిందిగా విజ్ఞప్తులు చేసినప్పటికీ చర్యలు తీసుకోనందుకు నిరసనగా.

DEMAND NO. XXXVIII MINOR IRRIGATION Rs. 54,64,14,700/-

Sri N. Indrasena Reddy : Sir, I beg to move :

To rednce the allotment of Rs. 54,64,14,700/- for Minor Irrigation by Rs. 100/-

కరీంనగర్ జిల్లా, గంభీర్‌పూర్ మండల్ రాళ్ళ చెరువు నిర్మాణంలో స్వాధీనం చేసుకున్న భూములకు నష్టపరిహారం చెల్లింపులో జాప్యానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 54,64,14,700/- for Minor Irrigation by Rs. 100/-

కరీంనగర్ జిల్లా కల్లూపూర్ మండల్ "రాళ్ళపల్లి ప్రాజెక్ట్" నిర్మాణంలో జాప్యంగా నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 54,64,14,700/- for Minor Irrigation by Rs. 100/-

For not sanctioning the amount for tne formation of Malakunta - Pambapura - Bhopulpally Mandal in Warangal District.

Sri A Dharma Rao : Sir, I beg to me :

To reduce the allotment of Rs. 54,64,14,700/- for Minor Irrigation by Rs 100/-

Failure of Government to release half of the amount allocated in the Budjet for the year 1987-88.

Sri R. S. Vasu Reddy: Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 54,64,14,700/- for Minor Irrigation by Rs. 100/-

మెదక్ మండలములోని ఓపటూరి చెర్వు ఎఫ్. సి. (ఫీడర్ కెనాల్) రాయిడ్‌పల్లి ప్రాజెక్టునుండి బాగు చేయుటకు కొత్తగా సర్వే చేసి నిర్మాణము చేయుటకు నిధులు కేటాయించుటలో విఫలమైనందుకు నిరసనగా.

Sri A. Narendra : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 54,64,14,700/- for Minor Irrigation by Rs. 100/-

భీమా ప్రాజెక్టు నిర్మాణానికి కేటాయింపులు జరుగనందున.

To reduce the allotment of Rs. 54,64,14,700/- for Minor Irrigation by Rs. 100/-

శ్రీశైలం ఎడమ కాలవ ఎత్తిపోతల పథకము ద్వారానా సొరంగం ద్వారానా అనే విషయం యింకా తేల్చనందులకు.

Dr. R. Ravindra Nath Reddy : Sir I beg to move :

The reduce the allotment of Rs. 54,64,14,700/- for Minor Irrigation by Rs. 100/-

అలంపూర్ నియోజక వర్గములో Check Daw లు మరియు Percolation Tanks నిర్మాణము చేయనందుకు నిరసనగా.

Sri D. Chinna Mallaiah : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 54,64,14,700/- for Minor Irrigation by Rs 100/-

చిన్న కుంటల, చెరువుల రిపేరుకు ఎకరాల [9] తొమ్మిది రూపాయలేనని పాతకాలపు నిర్ణయాన్ని ధరలు 100 అంతలు పెరిగినా మార్చి పెంచలేనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 54,64,14,700/- for Minor Irrigation by Rs 100/-

పాతకాలపు చెరువులు, కుంటలు పూడిపోయి, నీరు నిల్వక పంటలు ఎ డ కుండాపోయే ప్రమాదాన్ని తొలగించుటకై పూడికలు తీయించలేనందుకు నిరసనగా.

DEMAND NO. XXXIX POWER DEVELOPMENT
Rs. 139,91,64,000/-

Sri Ch. Vidyasagar Rao : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 139,91,64,000/- for Power Development by Rs. 100/-

విద్యుదుత్పాదన రంగంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వ వైఫల్యంపై నిరసనగా.

Sri N. Indrasena Raddy : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 139,91,64,000-- for Power Development by Rs. 100/-

సుల్తానాబాద్ మండల్‌లో విద్యుత్ అధికారులు అవినీతి అక్రమాలకు పాల్పడినా చర్య తీసుకోనందుకు నిరసనగా.

Sri A. Dharma Rao : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 139.91,64,000/- for Power Development by Rs, 100/-

For imposing power-cut during the last 6 - months.

To reduce the allotment of Rs 139,91,64.000/- for Power Development by Rs. 100/-

Failure of the Government to release Rs. 81 corcs, allocated in the Budget of the year 1987-88 for spending on the generation of power.

Sri N. Indrasena Reddy : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 139,91,64,000/- for Power Development by Rs. 100/-

ముద్దనూరు సూపర్ థర్మల్ స్టేషన్ నిర్మాణానికి సరియైన నిధులు సమకూర్చనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 139,91,64,000/- for Power Development by Rs. 100/-

రాష్ట్రం తీవ్రమైన విద్యుత్ కోత విధించి ఎలక్ట్రిసిటీ జనరేషన్ పెంచనందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 139,91,64,000/- for Power Development by Rs. 100/-

ఎ. పి. ఐ. ఐ. సి. వారు కేటాయించినటువంటి ప్లాట్లలో చాలా స్థలాలలో కరెంటు సప్లయి లేక మరియు మున్సిపాలిటీలో పర్మిషన్ లేక యిబ్బందులు పడుతున్నందుకు నిరసనగా.

Sri A. Narendra : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 139,91,64,000/- for Power Development by Rs 100/-

థర్మల్ విద్యుత్ ఉత్పాదనకు సరియైన కేటాయింపులు లేనందున.

Sri M. V. Mysura Reddy : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 139,91,64,000/- for Power Development by Rs. 100/-

Failure to allott sufficient funds to complete the work quickly for Muddanoor Thermal Station.

Dr. A. Ravindranath Reddy : Sri, I beg to move ,

To reduce the allotment of Rs. 139,91,64,000/- for Power Development by Rs 100/-

అలంపూర్ నియోజకవర్గములో మానోపాడ్ ఇటిక్యాల, రాజోళి గ్రామాలలో సబ్-స్టేషన్ ఏర్పాటు చేయనందుకు నిరసనగా.

Sri B.Balreddy : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 139,91,64,000/- for Power Development by Rs. 100/-

కార్వాన్ నియోజకవర్గంలోని కార్వాన్‌వద్ద విద్యుత్ సబ్-స్టేషన్ సాంక్షన్ అయినను యింతవరకు మొదలు పెట్టనందులకు నిరసన తెలుపుచున్నాను.

Sri D. Chinna Mallaiah : Sir, I beg to move .

To reduce the allotment of Rs. 139,91,64,000/- for Power Development by Rs. 100/-

విద్యుత్ కొరతను అరికట్టటములో విఫలము చెందినందున పంటలు ఎండి పోవడం పరిశ్రమలు మూతపడి. ధరలు పెరిగిపోయి ప్రజాజీవన విధానము పడిపోయినందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 139,91,64,000/- for Power Development by Rs. 100/-

ఎం. ఎల్. ఏ. లు యిష్టమున్న కరంటులేని గ్రామాలకు కూడా ఎస్. ఎల్. సి. చార్జిలు విధించినందుకు నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 139,91,64,000/- for Power Development by Rs. 100/-

వెనుకబడిన కులాల, హరిజన, గిరిజన వాడలకు కరెంటు యిచ్చిన యిండ్లకు తీసుకున్నా, కస్టు చార్జిలు వసూలు చేయడానికి నిరసనగా.

To reduce the allotment of Rs. 139,91,64,000/- for Power Development by Rs. 100/-

దోభీఘాట్లు నిర్మాణానికి డబ్బులు గ్రాంటుగా యిచ్చి వాటికి కరెంటు మంజూరీ పరిశ్రమలకిచ్చే చార్జి విధింపు రెండు సంవత్సరాలుగా ముఖ్యమంత్రికి చెప్పినా ముఖ్యమంత్రి వాగ్దానము చేసినా జి. ఓ. రానందువల్ల నిర్మించిన దోభీఘాట్లు కూలిపోవటం నష్టపడటము కరువులో ధోభీలు కష్టపడుచున్న గుడ్డి దర్బార్ పాలనకు నిరసనగా.

Sri B. Venkateswara Rao : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 139,91,64,000/- for Power Development by Rs. 100/-

హరిజనవాడ కాలనీలు ఎంత పెద్దవైనప్పటికి 20 కరెంట్ పోల్సుకు మించి శాంక్షనివ్వ నిరాకరించే వైఖరికి నిరసనగా.

DEMAND No. XLV. SCIENCE TECHNOLOGY AND ENVIRONMENT Rs. 2,08,93,000/-.

Sri M. V. Mysura Reddy : Sir, I beg to move :

To reduce the allotment of Rs. 2,08,93,000/- for Science, Technology and Environment by Rs. 100/-

Failure of the Government in actieving any progress in the Science & Technology.

Mr. Deputy Speaker : Cut motions are moved.

అనధికార తీర్మానము

"వ్యవసాయ కార్మికులకు కనీసవేతనములు సమర్ధవంతంగా అమలుచేయుటకు, వైద్య సహాయాన్ని అందించుటకు ప్రమాదాలలో మరణించిన వారికి నష్టపరిహారాన్ని చెల్లించుటకు ఒక యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేయుటకై చర్యలు తీసుకొనుటకు ప్రభుత్వానికి సిఫారసు చేయుట గురించి." —o—o—

శ్రీ సి.హెచ్. విద్యాసాగరరావు :— అధ్యక్షా, శ్రీ జక్కా వెంకయ్యగారు ఈ అనధికార తీర్మానమును తీసుకొని వచ్చారు. ఈ సమస్య గురించి, ఎన్నో సంవత్సరాల నుంచి ఎన్నో చర్చలు చేస్తున్నాము ఇది చాలా సున్నితమైన సమస్య ఇది మన రాష్ట్రంలో చాలా ప్రాధాన్యతను సంతరించుకున్న సమస్య. ఇటువంటి ప్రాధాన్యత కలిగిన సమస్యను ఈ సభలోకి తీసకొని వచ్చి దీనిమీద సమగ్రమైన చర్చ జరిపి ప్రభుత్వం ఒక చిత్తాన్ని రూపొందించే అవకాశాన్ని కల్పించిన శ్రీ జక్కా వెంకయ్యగారికి నా హృదయ పూర్వక అభివందనములు తెలుపుతున్నాను.

మన దేశానికి స్వాతంత్ర్యము వచ్చి 40 సంవత్సరాలైనది. మన దేశాన్ని మధ్యాహ్నం 12-
సర్వతోముఖంగా అభివృద్ధి చేయాలన్నప్పుడు మనం తయారుచేసే ప్రణాళికలలో అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు ఏ విధంగా చేయాలన్నప్పుడు ఉత్పత్తి పెంచాలన్నా దేని ద్వారా దేశాన్ని ఏ విధంగా సౌభాగ్యం చేయాలనే ఆలోచన ప్రభుత్వం చేయడం సహజం. స్వతంత్రము వచ్చిన తరువాత మొదటి, రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలలో అభ్యుదయకరమైన ప్రణాళికలు చేయడం జరిగింది జాతి అభివృద్ధి చెందాలంటే జాతి యావత్తును వృద్ధిలోకి తీసుకుని వెళ్లాలంటే ప్రపంచం అంతా తిరిగి, అన్ని దేశాలు తిరిగి జాతి పట్టుకుని ఈ దేశాన్ని అభివృద్ధి చేసుకోవాలనుకోవడం చాలా పొరపాటు అయిన విషయం. దేశం అభివృద్ధి కావాలంటే ఆ దేశంలో ఉరోత పరిశ్రమను పెట్టుబడిగా భావించి దాని ద్వారా వచ్చే వనర్లను, రిసోర్సెను ఉపయోగించుకుని దేశాన్ని సౌభాగ్యవంతంగా తయారుచేయడానికి ప్రణాళికలు తయారు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. మొదటరెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలలో వ్యవసాయ రంగానికి. ఇరిగేషను రంగానికి కేటాయింపులు చూస్తే ఒక ప్లానునుంచి మరొక ప్లానుకు తగ్గుతూ వచ్చింది. మన దేశంలో వ్యవసాయ కార్మికులను ఉపయోగించుకోలేని పరిస్థితులో ఉన్నారు. దీనివలన అభివృద్ధి లోపిస్తున్నది. వ్యవసాయరంగానికి నీటిపారుదలరంగానికి అధికనిధులు కేటాయించినట్లయితే

శ్రమను ఉపయోగించుకునే అవకాశం కలుగుతుంది. చెరువులు, ప్రాజెక్టులు ట్యాంకులు నిర్మించే అవకాశం కలుగుతుంది. దేశానికి మంచి భవిష్యత్తు కల్పించే పరిస్థితి కలుగుతుంది. నీటిని ఉపయోగించుకుని ధనాన్ని ఉత్పత్తి చేసుకునే అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు డెవలప్ చేసుకునే అవకాశం కలుగుతుంది. భారతదేశములో ఇటువంటి కార్యక్రమానికి అన్యాయం చేస్తూ వస్తున్నారు. మొదటి ప్లానులో చూచినట్లయితే వ్యవసాయానికి అప్పటి ప్లాను 11.5 శాతం ఖర్చుపెడితే 1985-86 బడ్జెట్‌లో 4 1 శాతం ఖర్చు పెట్టాము. మొదటి ప్లానులో ఇరిగేషన్‌కు మొత్తం ప్లానులో 22 6 శాతము బడ్జెట్‌లో ఖర్చు పెడితే 85-86 ప్రణాళికలో చూచినట్లయితే కేవలం 26.5 శాతము ఖర్చు పెట్టినాము. వ్యవసాయ రంగానికి. నీటి పారుదల రంగానికి రాను రాను తగ్గుతూ వస్తున్నది.

(శ్రీ కె. ఎర్రన్నాయుడు అధ్యక్ష స్థానములో వున్నారు.)

సంక్షేమ కార్యక్రమాలకు ఎక్కువగా ఖర్చు పెడుతున్నారు. వ్యవసాయ రంగము. నీటి పారుదల రంగము ఈ రెండూ రంగాలూ వెనుకబడి వున్నాయి. విద్యుచ్ఛక్తి మీద ఆధారపడినటువంటి వాటిలో పనిచేసే కార్మికులు చాలామంది నిరుద్యోగులై పోయిన పరిస్థితి రాష్ట్రములో ఏర్పడినది. ఈ ప్రభుత్వం పరంగా బడ్జెట్‌లో వితంతువులకు, వృద్ధులకు, వికలాంగులకు పెన్షను రెండు రూపాయిలు కిలో బియ్యం కోసము కాకుండా ఈ ఉన్నటువంటి వ్యవసాయ కార్మికులకు యొక్క శ్రమను ఉపయోగించుకోవలసిన అవసరం ఎంతయినా ఉంది. ఈ ప్రభుత్వం వారి సిద్ధాంతాల ప్రకారం ప్రకారంగా వారు పోతున్నారు. ఆ సమస్యల్లోకి నేను పోవడం లేదు. వ్యవసాయ కూలీల వారి వారి యొక్క శ్రమను ఉపయోగించుకుని వారికి కావలసినటువంటి సౌకర్యాలు గురించి వారికి కావలసిన పట్టాలు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. వారి గురించి రెండు విషయాలు మాత్రము ఈ సభా ముఖంగా మీకు తెలియచేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను.

రాష్ట్రములో 1981 వ సంవత్సరం సెన్సస్ ప్రకారం 83 లక్షల మంది వ్యవసాయ కూలీలు ఉన్నారని, లేబరు డిపార్టుమెంటు అంచనావలన తెలుస్తున్నది. 1983వ సంవత్సరము లెక్కలు ప్రకారం చూస్తే ఒక కోటికిపైగా వ్యవసాయ కార్మికులున్నట్లు తెలుస్తున్నది. వారి నిత్య జీవితం ఏ విధముగా సాగుతున్నది. వారు ఏ విధంగా కష్టాలుపడుతున్నారనే విషయాలు తెలుసుకునే విషయాలు తెలుసుకునే ప్రభుత్వ యంత్రాంగం ఉందా అనే విషయం మనం ఆలోచించుకోవలసి

ఉంది. ఈనాడు ఫ్యాక్టరీలలో లేబరు విషయం ఆలోచించినట్లయితే వార్కికి యూనియన్లు ఉన్నాయి అట్లాగే ఉద్యోగస్తులు విషయం చూస్తే వారికి సంఘాలు ఉన్నాయి వారి నాయకులు వారికున్నటువంటి సమస్యలు తీర్చుకుంటున్నారు. కొన్ని సందర్భాలలో వారు ప్రభుత్వముపై ఒత్తిడి తీసుకొని ఏజిటేషన్ద్వారా వారి కోరికలను సాధించుకునే అవకాశం ఉంది. కాని వ్యవసాయ కార్మికులకు అటువంటి ఆర్గనైజెడ్ ఎసోసియేషన్సు లేవు. అన్‌ఆర్గనైజెడ్‌గా ఉన్నటువంటి ఈ లేబరు ఎవరైతే ఉన్నారో వారి అవసరాలను తీర్చుకునే అవకాశాలు లేకుండా పోతున్నని లేబరు డిపార్టుమెంటు వీరి కోసము కొన్ని చట్టాలు చేశారు. వాటి మీదనే వీరు ఆధారపడి ఉండవలసి వస్తున్నది. ఒక కోటికిపైగా ఉన్నటువంటి వ్యవసాయి కార్మికుల విషయంలో ప్రభుత్వం ఏ విధంగా ఐడింటిఫై చేస్తున్నారు? ఎంత మంది వ్యవసాయ కూలీల స్థితిగతులను ఈ ప్రభుత్వము తెలుసుకోగలిగింది. 1985–86 సంవత్సరములో 2,94,390 మంది వ్యవసాయ కార్మికులను ప్రభుత్వము కంట్రాక్టు చేయగలిగింది." అట్లాగే 1986–87 సంవత్సరములో 2,73,314 వ్యవసాయ కార్మికులను ప్రభుత్వం కాంట్రాక్టు చేయగలిగింది అట్లాగే 1887—88 సంవత్సరములో 2 90,200 మంది వ్యవసాయ కార్మికులకు కాంట్రాక్టు చేయకలిగింది మొత్తం 8,52,904 వ్యవసాయ కార్మికులను మాత్రమే ఈ ప్రభుత్వము వారి దగ్గర చేరి వారి సమస్యలను పరిశీంచే అవకాశం కలిగింది, మన రాష్ట్రములో ఉన్నటువంటి కోటికిపైగా వున్న వ్యవసాయ కార్మికులలో 10 శాతము మాత్రమే ప్రభుత్వము కంట్రాక్టు చేయగలిగింది. మిగతా 90 శాతము పరిష్కారము చేయడానికి మార్గదర్శక సూత్రాలను యంత్రాంగాన్ని మనము రాష్ట్రములో ఏర్పరచకపోవడానికి చాలా విచారిస్తున్నాను. మండల వ్యవస్థ లేనప్పుడు పూర్వం తహశీల్దార్లు ఎక్సైజు ఇన్స్పెక్టర్లు కో-ఆపరేటివ్ ఇన్స్పెక్టర్లు — They were notified as Inspectors to look after these things

వ్యవసాయ కార్మికుల బాగోగులచూడడానికి వీటిని వేశారు. ఈ మండల వ్యవస్థ వచ్చిన తరువాత మండలాధ్యక్షులు, యం డి ఒ లు నోటిఫై చేసి వీరిని ఇనస్పెక్టర్లుగా వీరి వీరి బాగోగులను చూడవలసిందిగా వీరికి ప్రభుత్వము ఆదేశాలు యివ్వవలసి వుంది. వారిని వెంటనే ఇన్‌స్పెక్టర్లుగా నోటిఫై చేసి వారికి ఉపాధి కల్పించవలసినదిగా, వారి సంక్షేమ కార్యక్రమాలు వెంటనే తీసుకునేందుకు సత్వర చర్యలు తీసుకోవాలని వారిని వెంటనే కంట్రాక్టు చేయడానికి స్టెప్స్ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. భూసంస్కరణలు అమలు కాకపోడవం వలన వ్యవసాయ కార్మికులలో ఒక విధమైన వ్యతిరేకత భావము లా అండ్ ఆర్డరు

ప్రొబ్లెము గ్రామాలలో బాగా కనపడుతున్నది. వ్యవసాయ కార్మికులకు ఈ భూ సంస్కరణలు అమలు జరిపినట్లయితే వారిలో ఉన్నటువంటి ప్రభుత్వ వ్యతిరేకత, నిరుత్సాహము తొలగడానికి వీలు ఉంటుంది. ప్రెసెంట్లు తీర్పుకు అనుగుణంగా సవరణ తెచ్చి మిగులు భూమిని బయటకు తీసి పంచే ప్రయత్నాన్ని చేయాలి. వ్యవసాయ కూలీలు విషయంలో తెలంగాణా ఏరియాలో ఒక స్పెషల్ యాక్టు ఉంది. వ్యవసాయ కూలీలను టెనెంట్స్ చేసేవారు. రిజిష్టరు మెయిన్‌టెయిన్ చేసి టెనెన్సీ యాక్టు క్రింద ప్రొటెక్టెడ్ టెనెంట్‌గా డిక్లేరు చేశారు. Teey are deemed ta have been in possession. చాలామంది వ్యవసాయ కార్మికులకు పట్టాలు తెలంగాణా ప్రాంతాలలో యివ్వడం జరిగింది.

ఇటువంటి దానికి సెక్షన్ 38-ఇ క్రింద ఒక నిబంధన ఉంది. దీనికి అనుగుణంగా మొత్తం ఆంధ్రదేశంలో వున్న చట్టానికి సవరణ తీసుకొని వచ్చి స్టేట్ అంతటికి ఎక్స్‌టెండ్ చేసి మిగతా ప్రాంతాలలోని వ్యవసాయ కార్మికులను రిజిష్టరు చేసి ప్రొటెక్టెడ్ టెనెంట్స్‌గా డిక్లేర్ చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇనాం అబోలిషన్ యాక్టు ఆచరణలో సక్రమంగా అమలుజరగడంలేదు. ఇది సక్రమంగా జరుగుతున్నదా లేదా అని చూడటానికి ఒక కమిటీని వేసి చూడాలని కోరుతున్నాను. కోటి మంది వ్యవసాయ కార్మికులవల్లనే ఉత్పత్తి జరుగుతున్నది. అటువంటి వారి శ్రమను పూర్తిగా వుపయోగించుకోవలెను, మహారాష్ట్రంలో మినిమం ఎంప్లాయిమెంటు గ్యారెంటీ స్కీము ఒకటుంది. అటువంటి చట్టాన్ని ఇక్కడ తీసుకొని వస్తే, వ్యవసాయ కార్మికులకు పని లభించే అవకాశం ఏర్పడుతుంది. ఇటువంటి స్కీము ద్వారా వ్యవసాయ కార్మికులు మొదటిసారిగా మండల కార్యాలయములలో పేరును నమోదుచేయడం జరుగుతుంది భూములులేని వ్యవసాయ కార్మికులకు పని కల్పించండి. పని చేయడానికి సిద్ధంగా వున్నామని వారి నుండి మండల కార్యాలయాల్లో దరఖాస్తులు తీసుకోండి, 10-15 లేక నెల రోజులకు విధిగా పని కల్పించి, డబ్బులు వచ్చే అవకాశం కల్పించాలి. ఉపాధి చూపకపోతే విధిగా డబ్బులుగాని, బియ్యం గాని యిచ్చే అవకాశం కల్పించాలి. మహారాష్ట్రంలో ఇటువంటి ఎంప్లాయిమెంట్ గ్యారంటీ స్కీముంది. దానిని ఇంప్లిమెంట్ చేసినట్లయితే, వారికి పని కల్పించి. వారమవుతాయి,

మినిమం వేజెస్ యాక్టు ఒకటుంది. ఇదేదో గవర్నరు గారిని సంప్రదించి చేసేటటువంటి ఒక కమిటీ వుంది. దానిద్వారా వారు మినిమం వేజెస్ యాక్టుని ఇంప్లిమెంట్ చేస్తున్నారు. వారు చర్యలు తీసుకొన్నప్పటికీ, ఇప్పటికీ వేజెస్‌లో

చాలా వ్యత్యాసాలున్నాయి. 1988-89 ధరలకు అనుగుణంగా చట్టానికి సవరణ తీసుకుని వచ్చే నిర్ణయం తీసుకోనవలెను ముఖ్యంగా అన్నిటికన్నా ఈ మినిమం వేజెస్‌లో స్త్రీకి, పురుషునికి సమానంగా వేతనం యివ్వాలని అందులో స్పష్టంగావుంది. ఇదికూడా అమలు కాలేదు. తాలూకాలో ఒక వేజి వుంటే జిల్లాలో మరొక వేజ్ వుంటుంది. వేజెస్‌లో అందరికి సమానంగా వుండేటట్లు మినిమంవేజెస్ గ్యారెంటీలో మిగతా పార్టీల వారికి ప్రాధాన్యత ఇస్తే, చక్కగా వేజెస్‌ని రూపొందించడానికి వీలు ఏర్పడుతుంది. దీనిని గురించి అడిగే వారే లేరు. సలహా ఇస్తే తీసుకునే పరిస్థితిలో లేరు. అన్ని పార్టీల వారికి ప్రాతినిధ్యం కల్పించే అవకాశానికి ప్రభుత్వము వెంటనే చర్యలు తీసుకొని, కోటి మంది వ్యవసాయ కూలీలకు మేలు చేయాలని కోరు తున్నాను.

కేరళ రాష్ట్రములో జనరల్ ఇన్స్యూరెన్స్ పాలసీ స్కీము ఒకటుంది. వ్యవసాయకూలీ మరణిస్తే వారికి ఈ ఇన్స్యూరెన్స్ పాలసీ వర్తిస్తుంది. వారి ప్రీమి యం ప్రభుత్వమే కడుతుంది. ఆ స్కీమును ఈ రాష్ట్రములో కూడా అమలు చేయ డానికి వెంటనే చర్యలు గైకొనాలని కోరుతున్నాను ప్రభుత్వమొక సమగ్రమైన చట్టాన్ని రూపొందించాలి. జక్కా వెంకయ్యగారు చక్కగా ప్రతిపాదించారు. మహా రాష్ట్రలో వున్న ఎంప్లాయిమెంట్ గ్యారెంటీ స్కీమును తీసుకొని వస్తారా లేక ఏ చట్టాన్ని తీసుకొనివస్తారు? ఈ ప్రభుత్వం వచ్చి 5 సంవత్సరాలయింది. ఈనాడు కూడా వ్యవసాయ కూలీల గురించి బడ్జెట్‌లో చెప్పడంగాని, వారికి అనుగుణంగా చట్టాన్ని రూపొందించాలనే ఆలోచన గాని రాలేదు. వెంటనే ఒకచట్టాన్ని తీసుకొని రావలెనని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ టి. పుల్లేష్ (అసిఫాబాద్) — అధ్యక్షా, జక్కా వెంకయ్యగారు ప్రవేశ పెట్టిన అనధికార తీర్మానం నూటికి నూరుపాళ్లు సమంజసమైందని తమరిద్వారా తెలియచేస్తున్నాను. దీన్ని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కూడా అటువైపువున్న గౌరవ సభ్యులు, మంత్రులు కూడా అంగీకరించవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుందని తమరి ద్వారా తెలియజేస్తున్నాను. పేదలే మా ఆరాధ్యదేవతలు, వారికొరకే మేము పుట్టా మనే పద్ధతిలో వాగ్దానాలు చేస్తున్న ఈ ప్రభుత్వము ఒక మంచి తీర్మానాన్ని ప్రవేశ పెట్టిన సందర్భంలో, దానిపై పంతాలకు, పట్టింపులకు పోకుండా, ప్రతిపక్షం ప్రవేశ పెట్టింది కాబట్టి కౌంటర్ చేయాలనే ఉద్దేశం పెట్టుకోకుండా, ఏకగ్రీవంగా దీన్ని ఆమోదించవలసిన అవసరం ఎంతయినా వుందని మనవి చేస్తున్నాను. హాలం పట్టి

పొలాలలో పనిచేస్తున్న వ్యవసాయ కార్మికుల సంఖ్య కోటికి పైగా వుంది. ఈ కార్మికులు యావన్మంది ప్రజలకు తిండి పెట్టి, ఆహారధాన్యాలను ఉత్పత్తి చేస్తున్నారు. అటువంటి ఈ కార్మికులకు అర్ధనగ్నంగా, సూర్యచంద్రాదులు ప్రసరించే ఇండ్లలో నివసించే ఈ వ్యవసాయ కార్మికులకు సరైన గ్యారంటీ అవేవి లేదు. వారి కనీస వేతనాలు అతి తక్కువగా వున్నాయి. వారి జీతాలు చూస్తే నాకొక అనుమానం వేస్తున్నది. ప్రభుత్వము జైళ్ళలో పెట్టే ఖర్చుకంటే, బయటవుండే వ్యవసాయకూలీలు సంపాదించే జీతాలు చాలా తక్కువగా వున్నాయి. బయట వుండేటపులు జైళ్లలో వుంటే తిండి అయినా దొరుకుతుందనే ఉద్దేశముతో వారున్నారు. నేటి పరిస్థితులను గుణంగా వ్యవసాయ కూలీల వేతనాలను సవరించటకు వెంటనే చట్టంలో మార్పుతేవా లని కోరుతున్నాను. ఎందుకంటే ఈనాడు రూపాయి విలువ 11 పైసలకు తగ్గి పోయింది. బజారులో రూపాయికి విలువలేదు. భోజనం సరిగ్గా తినని పరిస్థితితో కూలీలున్నారు. ఆర్గనైజడ్ సెక్టారులో వున్నవాళ్ల 1000-800 రూపాయలు కావాలని డిమాండు వస్తున్నది. గ్రామసీమల్లో వుండే వారి యొక్క కుటుంబాలను పోషించు కోడానికి వారి జీతాలను సవరించాలి. జీతాలను సవరించడమే ఒక భాగమైతే, వాటిని అమలు చేయడానికి తగిన యంత్రాంగాన్ని ఏర్పాటు చేయవలసి వుంది. లేబర్ ఎన్ ఫోర్స్‌మెంట్ ఆఫీసర్లు రూరల్ ఏరియాస్‌లో మినిమం వేజెస్ అమలు జరుగుచున్నదా లేదా చూడవలసిన అవసరం వుంది. పటిష్టమైన నిర్ణయాలు ప్రభుత్వము తీసుకొన వలెను. గ్రామసీమల్లోని వ్యవసాయ కార్మికుల జీవితాలను వర్ణించుటకలవి కాదు. వారి ఆరోగ్యాలు బాగులేక, దానిని బాగు చేసుకోడానికి పట్టణాలకు పోతామంటే డబ్బులు లేక, మందులు లేక అనేకమంది కార్మికులు చావు బ్రతుకులమధ్య వున్నారు. దొరికీదొరకని వైద్య సౌకర్యానికి గురవుతున్నారు. ఈ విషయంపై కేంద్రీకరించ

మధ్యాహ్నం వలసిన అవసరం ప్రభుత్వపరంగా వుంది. వారి జీవితాలను సాగించడానికి గ్యారెంటీ

12-00 లేని పరిస్థితులలో వారికి తప్పకుండా ఉపాధి కొరకు గ్యారెంటీ ఇస్తామని ప్రభుత్వ పరంగా హామీ యివ్వాలని కోరుతున్నాను. వ్యవసాయ కార్మికులు మనలనందరిని పిలదీసే రోజులు వస్తున్నాయి. వీళ్లు కోటిమంది వున్నప్పటికీ ఆర్గనైజ్డుగా లేరు. ఇప్పుడిప్పుడే వీళ్లు సంఘటితమవుతున్నారు. వాళ్ల ఉపాధికి అనేక రకమైనటువంటి కార్యక్రమాలు తీసుకోవలసి ఉన్నది. మహారాష్ట్రలోను, కేరళలోను చట్టాలు చేయ బడ్డాయి కేరళలో శ్రీ అచ్యుతమీనన్ చేసినటువంటి చట్టాలను ఇప్పుడైనా అర్ధము చేసుకోండి. ఆ స్టేట్ ప్రభుత్వం గ్యారంటీ పధకం, కేరళలో వ్యవసాయ కార్మికు లకు సంబంధించిన చట్టము వీటిని అంతా చేసి మన రాష్ట్ర వ్యవసాయ కూలీలకు

అది అమలు చేసే పరిస్థితి చూడాలి. అదే కాకుండా సుప్రీమ్ కోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుకి అనుగుణంగా భూసంస్కరణల చట్టాన్ని చేయడంవల్ల లక్షల ఎకరాల భూమి ఈవేళ బయటికి వచ్చేటటువంటి అవకాశం ఉంది. దీనిమీద ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి ఉన్నట్లయితే భూసంస్కరణల చట్టానికి సవరణ చేసి భూమిని బయటికి లాగి భూమి లేనటువంటి వారికి పంచాలి. కోర్టులలో మళ్లీ లిటిగేషను లేకుండా ప్రత్యేకమైనటువంటి బాధ్యత వహించి, లక్షల ఎకరాలు ఉండేటటువంటి భూమిని భూమి లేనటువంటి వ్యవసాయ కూలీలకు ఇచ్చి వాళ్ల ద్వారా వ్యవసాయం చేయించేటటువంటి గ్యారంటీ కార్యక్రమానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవలసిన అవసరం ఉన్నది. అనేక సందర్భాలలో చనిపోయినటువంటివారికి సరిఅయిన ఏక్స్‌గ్రేషియా ప్రభుత్వ పరంగా ప్రకటించవలసిన అవసరం ఉన్నది. వ్యవసాయ కూలీలకు సంబంధించినటువంటి, సమగ్రమైనటువంటి చట్టము లేకుండా సమగ్రమైనటువంటి విధానం లేకుండా మొత్తం రాష్ట్రంలో ఉండేటటువంటి ప్రజలకు, దేశంలో ఉండేటటువంటి ప్రజలకు, భూ, ఆహారోత్పత్తి, ధాన్యాల ఉత్పత్తి చేసేటటువంటి వాళ్లకి సంబంధించినటువంటి సమస్యను మనం పరిష్కరించకపోవడం చాల అన్యాయకరమైన విషయం. అలాంటప్పుడు జక్కా వెంకయ్యగారు ప్రవేశపెట్టిన అనధికార తీర్మానాన్ని ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించాలని దీనిమీద కమ్యూనిష్టుపార్టీ తరపున, కష్టజీవుల పక్షాన ఉన్న కమ్యూనిష్టు పార్టీ తరపున బలపరచడం జరుగుతోంది దీనిని సభ ఆమోదించాలని తమద్వారా కోరుతూ నేను ముగిస్తున్నాను.

డా॥ ఎస్. చంద్రమౌళి (చీరాల) :— అధ్యక్షా, శ్రీ జక్కా వెంకయ్యగారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి ఈ తీర్మానానికి మా పూర్తి మద్దతును ఇస్తున్నాము. వారిని అభినందిస్తున్నాము. కాని ఒక విషయం ఇక్కడ వారి అనుమతితో ఒక ఎమెండుమెంటు చేయదలచుకన్నాను. కార్మికులు అన్న తరువాత ఇతర చేతి వృత్తులు వారి సంక్షేమం కోసం, వారి కనీస వేతనాలను సమర్థవంతంగా అమలు చేయుటకు, వైద్య సహాయాన్ని అందించుటకు, వారు ప్రమాదాలలో మరణించడంతో తగు నష్ట పరిహారం చెల్లించుటకు ఒక పథకాన్ని ఏర్పాటు చేయుటకై సమగ్ర చట్టాన్ని ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టుటకై తక్షణ చర్యలు గైకొనవలసిందిగా ఈ సభ సిఫారసు చేస్తున్నది అని చదవవలసిందిగా ఆ సవరణను అంగీకరించవలసిందిగా దానికి అనుగుణంగా ఇప్పుడు నేను మార్చబోతున్నాను ఇప్పుడు అగ్రికల్చర్ లేబరు చూస్తే దాదాపు లక్షమంది కార్మికులు ఉన్నటువంటి విషయం వాస్తవం. ఏ గ్రామం తీసుకున్నాకూడా ఆ గ్రామంలో చిన్న చిన్న సేద్యము చూసుకుంటే ఏ పొలము, ఏ భూమిలేకుండా కేవ

లం వ్యవసాయంమీద ఆధారపడినటువంటి కార్మికులు ఎంతోమంది లక్షలాదిగా ఉన్న విషయం మనందరికీ తెలుసు. వారి యొక్క జీవితాలలో వెలుగు పడకపోతే గ్రామీణ ఆర్థిక వ్యవస్థ ఎంత బలహీనపడుతుందో మనందరము కూడా ఒకసారి చూసుకోవాలి. శరీరంలో ఏ కన్నో కాలో సరిగ్గా పనిచేయకపోతే మొత్తం శరీరం అంతా కూడా ఏ విధంగా జబ్బుతో కూడుకుని ఉంటుందో ఏ విధంగా బాధతో ఉంటుందో అదే విధంగా ఈ సమాజంలో కార్మికులకి సదుపాయమైన పద్ధతులు కలిగించకపోతే ఆ విధంగా మొత్తం సంఘం అంతా కూడా పాడయిపోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఈ రూరల్ ఏరియాలో మహాత్మాగాంధీగారు చెప్పారు. ముఖ్యమైనటువంటివి నేత, కోత, గీత అనే మూడు విషయాలు గుర్తు పెట్టుకోమని. వారియొక్క ఆర్థిక వ్యవస్థను గమనించవలసి ఉంటుంది. అసంఘటితంగా ఉన్నవారికి సంఘటిత శక్తిలేని వారికి సహాయపడాలి. ఇప్పుడు చేనేత కార్మికులు కూడ 40 లక్షలమంది ఉన్నారు, గీత కార్మికులు 20 లక్షలమంది ఉన్నారు. ఈ పరిస్థితులు మెరుగుపడాలి అంటే వారి పరిస్థితులు గమనించి వారికి అనుకూలమైన పరిస్థితి కల్పించాలి. వారు చేసుకునే వృత్తిలో కనీస వేతనాలు ఏర్పాటు చేయడం ప్రధానమైనటువంటి విషయం. దీనిని ఈ ఒక రిజల్యూషన్‌గా తీసుకురావడం చాల గొప్పవిషయం. దీనిని ఆమోదించవలసిన అవసరం ఎంతైనా ఉన్నది. ఈ రోజున వారికి కనీస వేతనాలు లేకుండా అనార్గనైజుడు సెక్టారు అయినందుకు వారి యజమానుల దోపిడీకి గురిఅవుతూ వారి శ్రమకు తగినటువంటి ఆదాయం లభించక వారు అనేక రకాలుగా బాధలు పడుతున్న విషయం మనందరికీ తెలుసు. వ్యవసాయ కార్మికులు ముఖ్యంగా జబ్బులకు గురి అవుతూ ఉన్నారు. వారి కుటుంబాలు గడవడం లేదు పక్క [illegible]ములో పని ఉన్నందు వారు తక్కువ కూలీకి పోవడం దాని అవకాశంగా తీసుకుని యజమానులు వారిని ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేయడం జరుగుతోంది. ఇదే విధంగా చేనేత కార్మికులుకూడా ఎక్స్‌ప్లాయిటేషన్‌కి గురి అవుతున్నారు. కోపరేటివ్ సొసైటీలు ఉన్న వారి సంఖ్య చాలా తక్కువ. 40 లక్షల మందిలో, కోపరేటివ్ సొసైటీలలో ఉన్నవారు కేవలం 5వ వంతు కూడా ఉండరు. ఎక్కువమంది బయట స్వతంత్రింగాగాని ఇతర ప్రొడ్యూసర్సు దగ్గరగాని వేతనాలు తీసుకుని పని చేసుకోవడం గాని జరుగుతూఉంది. అందువల్ల వారి సొసైటీలలో సరిఅయిన అవకాశాలు లేకుండా పోవడం వల్ల వారు ప్రయివేటు మాస్టర్ వీవర్సు దగ్గర పనిచేస్తూ ఉంటారు. వాళ్లు కార్మికులకు వాళ్లకు ఉన్నటువంటి అవినాభావ సంబంధాన్ని ఏర్పాటు చేసుకుని వారు ప్రమాదాలకు గురైనప్పుడుగాని, భార్య గర్భిణిగా ఉండేడె డెలివరీకిగాని, ఇతర కార్యాలకుగాని

ఆ ప్రయివేటు యజమానులమీద ఆధారపడవలసి ఉంటుంది. అందువల్ల వారు గట్టిగా అడిగి వారి కనీస వేతనాలను సంపాదించుకునే దానికి అవకాశం లేని పరిస్థితి ఉన్నది. అందువల్ల దీనికి సరి అయినటువంటి సమగ్రమైన చట్టము ఎంత అవసరమో మనం గుర్తించవలసిన అవసరం ఉంది. తరువాత రంగులు రసాయనాల ధరలు పెరిగినందు వల్ల వారియొక్క బట్టకి కాస్టింగు పడినప్పుడు, అది చాలా ఎక్కువగా ఉంటుంది. మార్కెట్‌లో ఇతర రకాలతో పోల్చిన ఎడల పవర్‌లూమ్స్‌తోగాని, మిల్లు బట్టలతో గాని పోటీ చేయలేని పరిస్థితి ఉంటుంది కాబట్టి యజమానులు నష్టానికి వీరిచేత నేయించరు కదా. దానితో వీరికి ఎంప్లాయిమెంటు లేకుండా పోతుంది. అందుచేత వారికి వేజి కాంపొనెంటు ఏదైతే ఉందో — మన ప్రభుత్వం చాల వరకు సహాయ పడుతోంది. ఇటీవల చేనేత వస్త్రాలకు నూలు ధర పెరిగినందున ఎంత పెరిగిందో అంత ఎమౌంటు సబ్సిడైజు చేసింది. అది కేవలం సొసైటీలలో మాత్రమే ఇస్తూ ఉంది — కాని అది అందరికి వర్తించాలి. జనతా వస్త్రాలు నేసే కార్మికులకు వేత నాలు ఇచ్చినప్పుడు యజమానికి నష్టం వస్తే ఆ డిఫరెన్సుని వేజి కాంపొనెంటుకి క్లాత్ కాస్టుకి ఉన్న డిఫరెన్సుని ప్రభుత్వం సబ్సిడైజు చేయాలి.

ఇప్పుడు గీత కార్మికులకు అనేక సమస్యలు ఉన్నాయి. వారు లైసెన్సు తీసు కునేటప్పుడు మన ప్రభుత్వం వారికి లైసెన్సు ఫీజు లేకుండా చేయాలని ఆలోచన చేస్తు న్నది. అదే విధంగా యీ నేత, గీత, వ్యవసాయ కార్మికులకు సరైన పద్ధతిలో వారి సంక్షేమం కావాలంటే వారికి కొన్ని రాయితీలు యివ్వాలి. అప్పుడే యీ రూరల్ వికాసమే బాగు పడుతుంది. గాంధీమహాత్ముడు ఏమన్నారంటే ఇండియ లివ్స్ ఇన్ విలేజెస్ అని అన్నారు. అందువల్ల మన దేశం బాగుపడాలంటే గ్రామీణ ప్రాంతంలో నివసించే వారిని అభివృద్ధి చేయాలి. వ్యవసాయ కార్మికుల, నేత కార్మికుల, గీత కార్మికుల వృత్తికి సంబంధించి వారికి తగిన ప్రతిఫలం అందేలా చూడాలి. వారికి మధ్యాహ్న 12- ఏమైనా యాక్సిడెంట్లు అయితే వారికి నష్టపరిహారం యివ్వాలి. ఇప్పుడు కల్లు గీత గీసేటప్పుడు ఆ పనిలో ఆ పనివారి చేతులు, కాళ్లు, నడుం విరగవచ్చును. అటువం టప్పుడు ప్రభుత్వం చెట్టుమీదనుంచి పడినవారికి 10 వేల రూపాయలు యిస్తామంటు న్నారు. అట్లాగే అంగవైకల్యము పొందినవారికి సహాయం చేస్తామంటున్నారు, అట్లాగే యీ వ్యవసాయ కార్మికుడు కూడా పగలు పనిచేసేది కాకుండ తెల్లవారు ఝామున పనికి పోతున్నపుడు అతనిని పొలాలలో పాము, తేలు యివి కరవవచ్చును. అటువంటపుడు వారిమీద ఆధారపడి ఉన్న కుటుంబము ఏమి అవుతుంది? అందువల్ల

వారికి యాక్సిడెంటు బెనిఫిట్స్ యివ్వాలి. ఇప్పుడు చేనేత కార్మికులు ఉన్నారంటే వారి చిన్నపిల్లలు 5 సంవత్సరాల పిల్లలనుంచి 70 సంవత్సరాల వృద్ధులు, ఆడవారు మగవారుకూడా నేతపని చేస్తూ ఉంటారు. ఈ చేతిపనివారు చేసే వృత్తినిబట్టి వారు తొందరలోనే వృద్ధులు అయ్యే అవకాశం ఉంది. అంతేకాకుండా వారికి ఎక్కువ జబ్బులు వచ్చే అవకాశం ఉంది. ఎందుకంటే గాలి, వెలుతురు లేకుండా మగ్గాలు వేసేటప్పుడు వారు గుంటలో దిగి పని చేస్తూ ఉంటారు.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :— ఇప్పుడు కాంగ్రెసుకు సంబంధించిన సభ్యులు ఎవరూ సభలో లేరు. దీనినిబట్టి కాంగ్రెసు వారికి వ్యవసాయ కూలీలమీద ఎంత సానుభూతి ఉన్నదీ తెలుస్తున్నది. రెండవది యిప్పుడు చంద్రమౌళిగారుకూడా వ్యవసాయ కార్మికులకు సంబంధించి కాకుండా నేత పనివారు, గీత పనివారు గురించి చెబు చెబుతున్నారు. ఇది ఎక్కడి న్యాయం?

డా॥ ఎస్ చంద్రమౌళి :— గీత, నేత పనివారి సంక్షేమం విషయంలో కూడా నేను రిజల్యూషన్‌కు ఎమెండుమెంటు యిచ్చాను. దాని ప్రకారం మాట్లాడు తున్నాను. ఇప్పుడు వ్యవసాయ కార్మికులకు అగ్రికల్చరల్ పెన్షన్స్ యిస్తున్నాము. దానిని ఎక్కువ చేయాలి. 30 రూపాయలు వారికి యిచ్చే పెన్షన్ సరిపోదు. అంతే కాకుండా యీ చేతి వృత్తులు చేసుకునేవారికి ఇన్స్యూరెన్స్. పెన్షన్స్ ఏర్పాటు చేయ డమే కాకుండా వారి ఇన్‌పుట్స్ విషయంలోకూడా సహాయం చేయాలి. వ్యవసాయ కార్మికులతోపాటు యితర వృత్తులవారికి కూడా కనీస వేతనాలను అమలు చేయాలి. అప్పుడే సమాజానికి మేలు కలుగుతుంది. ఇప్పుడు జక్కా వెంకయ్యగారికి నా అభి నందలు తెలుపుతూ వారి రిజల్యూషన్‌తోపాటు నేత, గీత పనివారి విషయంలో నేను యిచ్చిన ఎమెండుమెంటుతో సహా యీ రిజల్యూషన్‌ను ఏకగ్రీవంగా సభవారు ఆమో దించాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎస్. ఇంద్రసేనారెడ్డి :— అధ్యక్షా, సభలో ఉదయం రెండవ ప్రశ్న తీసుకున్నప్పుడు స్పీకరుగారు యిమిడియేట్‌గా ఆరోగ్యశాఖామంత్రిగారితో వెళ్లి సిటీలోని హాస్పటల్స్‌ను చూసి రమ్మన్నారు. ఆ ప్రకారంగా నేను, కాశిరెడ్డిగారు, చారిగారు ఆరోగ్యశాఖామంత్రిగారితో కలిసి వెళ్ళి చూసి వచ్చాము. ముఖ్యంగా ఎం. ఎల్. ఏ. క్వార్టర్స్‌లో ఉన్న హాస్పటల్‌కు వెళ్ళినాము. అక్కడకూడా యీ ఆయుర్వేదమునకు సంబంధించిన హాస్పటల్‌లో యిప్పుడు యీ లిస్టులో చెప్పిన మందులు ఏమీలేవు.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :— ఈ యిస్యూను డైవర్టు చేసి చెప్పడం కాని మరొకటి కాదు. ఇంద్రసేనారెడ్డిగారు లేవనెత్తిన సమస్య అందరూ మాట్లాడేసమస్య. వ్యవసాయ కార్మికులకు సంబంధించిన సమస్యను డైవర్టు చేయడానికే యిది జరుగుతున్నది.

చైర్మన్ :— ఇప్పుడు నాన్ అఫిషియల్ రిజల్యూషన్‌మీద చర్చ జరుగుతున్నది. కాబట్టి ఇంద్రసేనారెడ్డిగారు యీ హిస్పటల్స్‌కు సంబంధించిన సమస్యను రేపు జీరో అవర్‌లో రైజ్ చేయండి.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :— అధ్యక్షా, యీ వ్యవసాయ కార్మికుల సమస్య చాలా తీవ్రమైనది. ఇదే యీ తీర్మానాన్ని యిదే సభలో రెండు సంవత్సరాల క్రితమే ఏకగ్రీవంగా పాస్ చేయడం జరిగింది. అప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడుతూ వ్యవసాయ కార్మికుల విషయంలో సమగ్రమైన ఒక చట్టం తేవాలన్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ తీర్మానాన్ని ఆమోదిస్తూ దానిని కేంద్ర ప్రభుత్వం వారికి పంపుతామని, కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు ఒక సమగ్ర చట్టాన్ని తీసుకురాకపోతే తామే యీ చట్టాన్ని రాష్ట్రంలో తీసుకుస్తామని వాగ్దానం చేశారు. కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు ఆ చట్టాన్ని తీసుకురాలేదు. ఈ వ్యవసాయ కార్మికులకు మేలు చేయడానికి ఆ చట్టాన్ని తీసుకురావలసిన అవసరం ఉంది. ఇప్పుడు యీ వ్యవసాయ కార్మికులు ఎకరం, అరఎకరం భూమి ఉన్నవారిని మాత్రమే లెక్కలోకి తీసుకొని 80 లక్షలమందిగా నిర్ణయించారు. కాని వ్యవసాయంమీద పనిచేసేవారిని కూడా లెక్కలోకి తీసుకుంటే జనాభాలో 75 శాతం ఉంటారు. అందులో 35 శాతం కేవలం భూమిలేని వ్యవసాయ కూలీలుగా ఉంటారు. వారికి ఇళ్లులేవు. చేయడానికి పని లేదు. రోగంవస్తే చూసేవారు లేరు. సమాజంలో వారికి ఏ హక్కు కూడా లేదు. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వ చట్టాలు, లేబర్ డిపార్టుమెంటు వ్యవస్థీకృత కార్మికులకు ఉన్నాయి తప్ప అన్ ఆర్గనైజుడ్‌గా ఉన్న కార్మికులకు ఏ చట్టాలు లేవు. కాబట్టి వారికి మేలు చేయడానికి ఒక చట్టం తీసుకు రావలసి ఉంది. ఈ వ్యవసాయ కార్మికుల కాపురం ఒక గోనె సంచి కాపురం. అందులోనే వారు జీవిస్తూ గోనె సంచులు పైన కప్పుకొని ఎక్కడ పని దొరికితే అక్కడకు బొంబాయికో, విశాఖపట్నంకో, మద్రాసుకో ఎక్కడికో పట్టణాలకు పోతూ ఉంటారు. మురుగు కాలవల ప్రక్కన, రోడ్ల పైన వీరికాపురం. అటువంటి వారు చాలామంది ఏ హక్కులు లేకుండా ఉన్నారు. 40 సంవత్సరాల స్వాతంత్ర్య సంపాదన తరువాత భారతదేశంలో హరిజనులకు ప్రత్యేక హక్కులు

కల్పిస్తున్నారు యీ వ్యవసాయ కూలీలలో హరిజనులు చాలామంది ఉన్నపుడు వారికి ఎటువంటి హక్కులు లేకుండా పోతున్నాయి.

మధ్యాహ్నం 12-50 హరిజనులు 33 శాతంగా వున్నటువంటి వ్యవసాయ కార్మికులు మూటా ముల్లె నెత్తిన వేసుకొని పోతున్నారు అట్లాగే ఏ లేబర్ అడ్డమీదికైనా పోయి చూడండి. గిరిజనులు కనబడతారు. ఒకనాడు విచిత్రమైన పరిస్థితి వుంది. ఇదివరకు వస్తువులు వున్న షాపు చూసేవాళ్లం ఇప్పుడు మనుషులు వున్న షాపులు ఉండే పరిస్థితి వచ్చింది. అంటే ఒక అడ్డవస్తే కూలిని నేను నా రెక్కలు అమ్ముకోవడానికి సిద్ధంగా వున్నాము. ఎవరికైనా అక్కర వుంటే తీసుకోండి అని ఒక చోట కూర్చోవడం అన్నమాట. ఎవరికైనా దయపుట్టి వారిని తీసుకుపోతే తీసుకుపోతారు. లేకపోతే రెండు మూడు రోజులదాకా కూర్చుని ఉట్టి చేతులతో ఇంటికి పోయే పరిస్థితులలో వ్యవసాయ కూలీలను చూస్తున్నాం. కారణం ఏమిటి? ప్రకృతి పైపరీక్షాలన్నీ వీళ్ల పాలిటే ఉంటాయి. కరువు వచ్చిందో మొట్టమొదట వీళ్ళ కొంపలలో నీరు జొరబడుతుంది, వీళ్ల గుడిసెలు లేచిపోతాయి. ఆ తరువాత వచ్చే అంటువ్యాధులన్నీ వీళ్లపాలే. అందువల్ల గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వున్న వీళ్ల పరిస్థితిని పరిశీలించండి. నేను అతిశయోక్తులు చెప్పడం లేదు. వాస్తవాలు చెపుతున్నాను. నేను బస్సు దిగి పోతున్నాను. మా దగ్గర బ్రతక వచ్చిన ఒక కుటుంబంలోని ఒకరు పనికి పోతున్నారు. కొడుకు ఏదో పని చేసుకొని ఎదురు వస్తున్నాడు. అప్పుడు ఆ తల్లి కొడుకుతో "నాయనా, నేను అన్నం వండి అక్కడ పెట్టి వచ్చాను. అన్నంలో వేసుకుతినడానికి కూర ఏమీలేదు. ఆ మూల ఒక దోసకాయ ఉంది. ఆ దోసకాయను పొయిలో కాల్చుకొని ఒక మిరపకాయ దానిలో కలుపుకొని తిను" అని చెప్పుకొంటూ పోతున్నది. వాళ్ల కూరగాయలు అవి అన్నమాట. మనకు ఏ సమస్య వచ్చినా, ఉద్యోగులకు ఏదైనా అవసరం వచ్చినా కేంద్ర ప్రభుత్వంగాని, రాష్ట్ర ప్రభుత్వంగాని ఏమి చెపుతున్నది అంటే ఊళ్లో వుండేవాడికి రెండు వందల రూపాయలైనా ఆదాయంలేదు. వాళ్ల సంగతి ఏమిటి అని అంటున్నారు. అలా అనడంవల్ల నిజమే, వ్యవసాయ కూలీలకు ఏదో చేస్తారని మేము అనుకొంటున్నాం. అలాగే ఏ సమస్య వచ్చినా ముందు వాడి గురించే మాట్లాడతారు., కాని వాడికి సహాయం సంగతి వచ్చేసరికి ఏమీ లేదు. కాని ఒక్కటి మాత్రం చెప్పగలను. తెలుగుదేశం ప్రభుత్వం వచ్చాక వాళ్లకు ఒక కొంప అనేది ఏర్పాటు చేసింది పక్కా ఇళ్లను కట్టించారు. కాని వాళ్లు ఆ ఇళ్లలో ఉండడంలేదు. మీరు కట్టించిన ఇళ్లలో వుండాలంటే వాళ్ళకు

అక్కడ ఏడాది పొడవునా పనిలేదు. ఈమధ్య మా జిల్లాకలెక్టర్‌గారు వస్తే నా నియోజకవర్గంలో కట్టించిన కాలనీలో ఏంతమంది ఉన్నారో చూడడానికి వెళ్లాం. అక్కడ సగం ఇళ్ళకు తాళాలు వేసి వున్నాయి. కొన్ని ఇళ్లకు ఇంకా తలుపులు సరిగా అమర్చలేదు, ఏమిటి సంగతి, చాలా ఇళ్లలో మంది లేరు అని అక్కడవున్న వాళ్ళను అడిగితే బొంబాయికి బ్రతక పోయారని కొందరు, పట్నంలో బ్రతకడానికి పోయారని మరి కొందరు చెప్పారు, అంటే మీరు కట్టించిన ఇళ్ళలో తలదాచుకొనడానికి వాళ్ళకు అవకాశం లేకుండా పోయింది. వాడు ఎక్కడికో బ్రతకడానికి పోయి అక్కడ వానలో నానుకొంటూ, ఎండలో ఎండుకొంటూ, ఏ మురికికాలువ ప్రక్కనో మంచినీళ్లు లేకుండా, మంచి సౌకర్యం లేకుండా పిల్లలను అక్కడ పారవేసి పనికి పోయే పరిస్థితి ఉంది. ఇక ఇలాంటి పేదవాడు ఎక్కడ? వాడిని ఉద్ధరించడానికి మీరు చేసిన చట్టాలు ఏమిటి?

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :— "పేదవాడే దేవుడు" అంటున్నారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— మొన్న ఒక ఊరిలో పంచాయతీ జరుగుతున్నది. తన కొడుకు తనకు కూడు పెట్టటం లేదని ఒక తండ్రి ఫిర్యాదు చేశాడు. పెద్ద మనుషులు కొడుకును పిలిచి "ఏందిరా, మీ నాయనకు కూడు పెడుతలేవట" అని అడిగితే కొడుకు అన్నాడట — "మా నాయనను నేనుదేవుణ్ణి చూసుకొంటున్నట్టు చూసుకొంటున్నాను. ఆయనకు తిండి ఎందుకు పెట్టడంలేదు, ఆ ముసలోడు కావాలని అట్లా చెపుతున్నాడు" అని అన్నాడట. అప్పుడు ఆ ముసలాయన అన్నాడట దేవుడిని చూసుకొంటున్నట్టు చూడటం అంటే దేవుడి ముందు అన్నం పెట్టి వాళ్లే తీసుకుపోయి తింటున్నారు. నాకు ఏమీ పెట్టడంలేదు. ఇది నాఘోష అని. మీరు ఇలాంటిది చేయవద్దు. ఈ పేద దేవుడు తినే దేవుడు, ఆ దేవుడికి తిండి కావాలి. బట్ట కావాలి, ఆ దేవుడికి ఇచ్చి మీరు తీసుకుపోయి తినడం కాదు. అందువల్ల పేదవాడిని దేవుడితో పోల్చడం సరైంది కాదు. వాళ్ళకు తిండి, తిప్పలు ఏర్పాటు చేయాలి, వాళ్ళకు పని కల్పించాలి. మీకు తెలుసు, పశ్చిమ బెంగాల్ ప్రభుత్వం గ్రామాలలోని పేదవాళ్ళకు ఏడాది పొడవునా పని కల్పిస్తున్నది, ఎన్. ఆర్. ఇ. పి., ఆర్. ఎల్. ఇ. జి. పి. వంటి పథకాలనన్నింటిని కలిపి ఏడాదికి ఎన్ని రోజులు పని కల్పిస్తే వాళ్ళకు తిండి, అన్ని రోజులు పని కల్పిస్తోంది. వాళ్లు తమ గ్రామాలను వదిలిపెట్టి బయటకు పోయే అవసరం లేకుండా ఉన్న గ్రామంలోనే రోజుకు 15 రూపాయల వేతనం నిర్ణయించి పని కల్పిస్తున్నారు, వ్యవసాయ కూలీలు కాంట్రా

క్టర్ల, మధ్య దళారీల దయా దాక్షిణ్యాలమీద ఆధార పడవలసిన అవసరం లేకుండా చేస్తున్నది. ఈనాడు హైదరాబాదులో చూస్తే కాంట్రాక్టర్ల క్రింద పనిచేస్తున్న వారిలో అత్యధిక భాగం గిరిజనులైన లంబాడీలు కనపడతారు. అట్లాగే ఎక్కువమంది హరిజనులు కనపడతారు. మనం ప్రొద్దునదాకా వాళ్ళకు యిస్తున్న రిజర్వేషన్ల గురించి మాట్లాడుతాము. అది చూస్తే నోరూరేదిగా కనపడుతుంది. హరిజనులకు, గిరిజనులకు ఎన్నో సౌకర్యాలు కల్పించామంటారు. కాని వాళ్లే ఎక్కువగా రోడ్లమీద కనపడతారు. ఇంతమంది ఇన్ని విధాలుగా చేస్తున్నా వాళ్లకు ఈ పరిస్థితి ఎందుకు వస్తున్నది? ఈనాడు వాళ్ళలో క్షయరోగం వచ్చిన వాళ్ళు ఎందరు ఉన్నారో ఆ లెక్కలు చూడండి. ఈనాడు హైదరాబాదుకు వచ్చి ఆరు మాసాలు రిక్షా తొక్కినందుకో లేక ఏదో పని చేసినందుకో క్షయ రోగమో లేక మరో రోగమో అంటించుకొని ఊరికి వెళ్ళి అక్కడి దవాఖానాకు పోతే అక్కడ మందు లేదు. దవాఖానాకు పోతే డాక్టరు చెపుతాడు, బలమైన తిండి తిను వాయనా, ఊరికినే కూర్చో, తప్పకుండా ఈ రోగం బాగవుతుందని అంటాడు. ఈ రెండూ అతనివల్ల కాదు. బాగా తినడం అతనివల్లకాదు. ఊరికే కూర్చోవడం కాదు. ఎర్రగడ్డ దవాఖానాకు పోవడానికి నా దగ్గరకు వచ్చి ఎంతోమంది చీటీలు వ్రాయించుకొని పోతారు. అక్కడ మూడు రోజులు ఉంచుకొని మీ జిల్లాలో దవఖానా ఉంటుంది. అక్కడ మందులు ఇస్తారు. అక్కడకు పొమ్మని వెళ్ళగొడతారు. అతను మందు తీసుకొని భుక్తికోసం పనికి పోయేసరికి మళ్ళీ తిరగబెడుతుంది. అట్లా రెండు, మూడుసార్లు జరిగేసరికి ఆయన చనిపోవడం జరుగుతుంది. అందువల్ల వాళ్ళకు రోగంవస్తే తేరుకొనే అవకాశం లేదు. రెండు మూడు మాసాలు వాడికి సరియైన తిండి, మందు దొరకాలి. దవఖానాలలో ఇచ్చే మందుకూడా సరైన మందుకాదు. నేను స్వయంగా చూశాను. అక్కడ ఇచ్చేమందులు చాలా ఆలస్యంగా తక్కువ అయ్యేవి, తక్కువ రకం మందులు ఇస్తున్నారు. అంటెస్ట్రిన్ ఇంజక్షన్‌లు 30 రోజులు ఇస్తే తక్కువ అవుతుంది. కాని ఆ ఇంజక్షన్ ఇవ్వరు. అట్లాగే వాడికి బలవర్ధకమైన టానిక్ ఇవ్వవలసి వుంటుంది. కాని అదికూడా ఇవ్వరు. అలాంటి మందులు ఇవ్వక పోవడంవల్ల రోగం చాలా ఆలస్యంగా నయమవుతుంది. ఈలోగా అతను పనికి పోకుండా వుండలేడు. అన్ని రోగాలూ ఆ పేదవాడిపైనుంచే పోతున్నాయి. పేదవాడి పరిస్థితి అలావుంది. మనకు కావలసినవి సృష్టించేది వాడే. మనం తినే తిండి వాడి వల్లనే వస్తుంది. నాగలిపట్టి దున్నడం మొదలుకొని, పశువుల పేడ తీయడం మొదలుకొని అన్ని పనులు చేసేది వాడే. కాని వాడికి తిండిలేదు. అందువల్ల ఇలాంటి స్థితినుంచి వాళ్లను మార్చవలసి వుంది. నేను మహబూబ్‌నగర్

జిల్లాలోని రెండు, మూడు గ్రామాలకు వెళ్ళినప్పుడు అక్కడి వ్యవసాయ కూలీలకు ఎంతజీతం ఇస్తున్నారో అడిగాను. ఎక్కువలో ఎక్కువ సంవత్సరానికి 1200 రూపాయలనుంచి 1500 రూపాయలదాకా ఇస్తున్నారు. అంటే నెలకు 100 రూపాయలు, 120 రూపాయలతో ఆయన కుటుంబం బ్రతకాలి. ఆయన భార్యను సాకేది లేదు. అందువల్ల భార్యకూడా కూలీ చేసుకోవాలి. వాళ్ళిద్దరూ పిల్లలను సాకేదిలేదు. అందువల్ల పిల్లవాడు 5 సంవత్సరాల వయసు రాగానే తన బ్రతుకుతెరువు తాను చూసుకోవాలి. మీరు ఎన్ని చట్టాలు పెట్టినా, రాజ్యాంగములో ఏమి వ్రాసినా ఆ పిల్లవాడు బడికి వెళ్ళేది లేదు. నాయనా, నువ్వు పుట్టినందుకు ఐదేళ్ళదాకా నిన్ను సాకాము. నీకు ఐదేళ్ళు నిండాయి. నీ బ్రతుకు నువ్వు బ్రతుకుమని తల్లిదండ్రులు అంటే ఆ పిల్లవాడు ఏ అయ్యదగ్గర గొడ్లుగాసో, ఏ పనిచేసుకొనో బ్రతకవలసిన పరిస్థితి ఈనాడు వస్తున్నది. ఏ పనిపనిషిగానో చేసి తన్నులు తినుకుంటూ బ్రతకవలసి వస్తున్నది. ఇదీ ఈనాటి వ్యవసాయ కూలీల పరిస్థితి. అందువల్ల వాళ్ళను ఈ ఇబ్బందులనుంచి తప్పించాలంటే వారికి రోజుకు కనీసం 15 రూపాయలు, నెలకు కనీసం 300, 400 రూపాయలైనా ఆదాయం వచ్చే పరిస్థితి కల్పించాలి. ఉద్యోగులకు ప్రావిడెంట్ ఫండ్ మధ్యాహ్నం
సౌకర్యం ఉంది, ఫ్యామిలీ బెనిఫిట్ ఫండ్ ఉంది. కాని వీడికి ఏ స్కీమూ లేదు. 1-00

దీనికి ఏ స్కీము లేదు. రోగాలు వచ్చినా, ప్రమాదాలు జరిగి చచ్చినా దిక్కులేదు. వృద్ధాప్యం వస్తే దిక్కులేదు. చిప్ప తీసుకొని పోయి బస్సు స్టాండుల దగ్గర, రోడ్ల ప్రక్కన తారాడుతూవుంటే, వారిని చూస్తే బాధ కలుగుతుంది 40 సంవత్సరాల స్వాతంత్ర్యానంతరం అటువంటి పరిస్థితులలో వున్నామంటే ఈ పరిస్థితిని కాంగ్రెస్ కలిగించింది, మీరయినా మార్చడానికి సిద్ధంగా లేకపోతే ప్రయోజనం లేదని చెప్పదలచుకున్నాను. నేను కోరేది ఒక్కటే. చట్టం చేసి చేతనయినంత వరకు అమలు జరిపి, వారికి సహాయం చేయడానికి ప్రయత్నించండి. దీనికి సమాధానం ఏమిటి? అధ్యక్షా, రైతుకు గిట్టుబాటు ధర లేదు అందువల్ల వ్యవసాయ కూలీలకు జీతం పెంచితే ఆ భారం రైతుమీద పడుతుంది రైతు అందువల్ల కూలీ రేటు పెంచలేడనేది సమాధానం. రైతుకు గిట్టుబాటు ధర లేదు. వాని నోరును మధ్య దళారీ కొడుతున్నాడు. వ్యవసాయ కూలీ అందరికీ లోకువ అయ్యాడు. యజమాని ఎడ్లకు దానా వుంటుంది. పశు గ్రాసం, కొట్టం అన్నీ వుంటాయి. కాని వ్యవసాయ కూలీకి ఏమీ అక్కర లేదనే పరిస్థితి వుంటే ఎలా? పశువుకు రోగం వస్తే మందు వుంటుంది. వీనికి లేదు. అనే పరిస్థితి వుండకూడదు. రైతుకు గిట్టు

బాటు ధర కల్పించే ఏర్పాటు చేస్తే, అతనుకూడా పోరాటంలో కలిసి వస్తాడు. ఎవరయితే మధ్య దళారీలు వున్నారో, వారిమీద పోట్లాడాలేకాని, ఈయొక్క కూలివాని మీద కాదనే విషయం రైతు గుర్తించే విధంగా చేయాలి. కనీసం ఒక్క పూటతో తిండి తినే సౌకర్యం కల్పించండి. వాళ్ళకేమీ బిర్యానీ పెట్టండని అడగడం లేదు. పిల్లవానిని బడికి పంపే సౌకర్యం, రోగం వస్తే మందు, కనీసం ఒక్కపూటతో తిండి తినగలిగితే, వాళ్ళకు గొప్ప సహాయం, సౌకర్యం చేసిన వారము అవుతాము. అనే వంటైనా సహాయం చేయాలి. వృద్ధాప్యం వస్తే, 60 సంవత్సరాలు నిండిన తరువాత, వాని చేతికి కొంత ఇచ్చే విధంగా, ప్రావిడెంటు ఫండ్ గాని, మరేదయినాకాని ఏర్పాటు చేయండి. మధ్యలో చనిపోతే కుటుంబానికి సహాయం అందే విధంగా చేయండి సెంట్రల్ గవర్నమెంటు వారు ఏదైనా ప్రమాదంలో చనిపోతే రూ. 3 వేలు అందే పథకం ఏదో ఒకటి ఏర్పాటు చేశారు, ఆ మూడు వేల రూపాయలు ఏ మూలకు చాలడం లేదు. మీరు యిన్స్యూరెన్సు చేస్తారా? పాము కరచి, పెళ్ల విరిగి, గోడకూలి చనిపోతే, లేదా మిషన్ మీదనుండి క్రిందపడ్డా, ప్రమాదం సంభవించినప్పుడు ప్రమాద నివారణకు రక్షణ ఏర్పాటు చేయండని మాత్రమే కోరుతున్నాను. ఇవన్నీ కలుపుతూ సమగ్రంగా వుండే విధంగా ఒక చట్టాన్ని రూపొందించడమనేది ఈ తీర్మానం యొక్క సారాంశం. అంతే కాకుండా ఇప్పుడున్న కనీస వేతనాలను అమలు జరపడానికి సరిఅయిన ఏర్పాట్లు చేస్తారా? యం.ఆర్.వో.కు మండల వారీగా ఆ పనులు అప్పచెబుతారా అంటే వారిపనులే వారికి సరిపోతాయి. అయనకున్న 15 పనులతోబాటు యిది 16వ పని అవుతుంది. తీరిక వున్నప్పుడు చేద్దాములే అని ప్రక్కకు పెట్టడం జరుగుతుంది. ఈ ఏర్పాటు ఎట్లాగూ అటే పోతున్నారు కదా. త్రోవలో పనిచూడండి అన్నట్లుగా వుంది. వీటి యింప్లిమెంటేషన్ కొరకు స్టాఫ్‌ను పెట్టలేరా? వి.డి.వో.ల పని మార్పించి, ఈ పనిని అప్పగించండి. తప్పక అమలు చేస్తారు. ప్రభుత్వం మీద ఎక్కువ భారం కూడా పడదు. ఈ ఒక్కపని వారు అమలు చేయగలుగుతారు. ఇన్ని మీటింగ్స్ చేస్తున్నారు. వ్యవసాయ కూలీల కన్సిలియేషన్ మీటింగ్స్ జరుపుతున్నారు. కానీ లేబర్ డిపార్టుమెంటువారు ఏమి యాక్షన్, ఎన్నిచోట్ల తీసుకో గలిగారు. దానికి దమ్ములు లేవు. ఇది దానికి సవితి బిడ్డ, స్వంత బిడ్డకాదు. అందువల్ల ఈ సమస్యను పట్టించుకోవడం లేదు. అందువల్ల నేను చెబుతున్నది ఏమంటే ఖచ్చితంగా చట్టాలను అమలు జరిపే మెషినరీని ఏర్పాటు చేయండి. చట్టాల్ని పకడ్బందీగా ఏర్పాటు చేయండి. ఈ విధంగా అన్ని చర్యలూ తీసుకుంటేనే వ్యవసాయ కూలీలు రక్షించ బడతారు. కనీస సౌకర్యాలను వారికి కల్పించమని ఒక హక్కుగా

అడుగుతున్నాము. ఏడంతస్తుల భవంతులను శరీర శ్రమతో కట్టి మొత్తం పంటను పండిస్తున్నటువంటి కూలీలకు కనీసం తిండి అయినా వుండే విధంగా చేయండని నిల దీసి అడిగే పరిస్థితి ఏర్పడిందింది. అదే సమాజంలో తిరుగుబాటుకు కారణం అవుతుంది. ఈ విషయాలన్నీ గుర్తించ వలసి దిగా కోరుతూ, ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలను తెలుపుతూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. ఓంకార్ :— అధ్యక్షా, నేను చాలా క్లుప్తంగా ముగిస్తాను. నేను పెద్ద ఉపన్యాసం చేయకుండా, పాయింట్స్ మాత్రమే చెబుతాను. జక్కా వెంకయ్యగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానాన్ని బలపరుస్తూ మాట్లాడేముందు ఒక్క విషయం మనవి చేస్తాను. కార్మిక శాఖా మంత్రిగారికి రెండు లక్షణాలు వున్నాయి. ఒక లక్షణం కార్మిక శాఖ మంత్రిగా ఫ్యాక్టరీ కార్మికుల విషయాలు, వారి సమ్మెలపట్ల ఆసక్తి చూపెడతారు. ఊరిలోనేమో భూస్వామి. ఆయన క్రింద కూలీలు వుంటారు. ఆ దృష్టితో నామం పెట్టకుండా కార్మిక దృష్టితో చూడవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మనం వ్యవసాయ కార్మికులకు గురించి మాట్లాడుతున్న ఈ సమయంలో ప్రధానమైన సంగతి ఏమిటంటే, ఏదో దయతలచో, అయ్యో పాపంఅనో మనం చేసే సహాయాలు కావు. ఈ సంపద అంతా సృష్టించింది వాళ్లు. వాళ్లు సృష్టించినటువంటి సంపదను. న్యాయంగా వారికి పోవలసిన దానిని, పోనీయకుండా మనం యిక్కడ హరిస్తున్నాము. మనం హరించేది ఏదయితే వుందో, కొద్దిగా అయినా తగ్గించుకొని వారికి కొద్దిగా అయినా యివ్వాలనేదే తప్ప, అది వారికి హక్కనీ, ఆ దృష్టితో మనం ఆలోచించాలే తప్ప, అయ్యోపాపం, ఏదో పేదవాడు అని దయతలిచినట్లు, భిక్ష యిచ్చినట్లు, ఆ రకమైన అవగాహన వుండవలసిన పని లేదు. జనాభారీత్యా చూసినప్పుడు 33 శాతం. కార్మిక జనాభాలో సగానికి సగంమంది, అందులోను వ్యవసాయ కార్మికులలో నూటికి 90 మందికి పైగా యస్. సి. లు, యస్. టి. లు. బి. సి. లు మాత్రమే వున్నారు అవిధంగా అట్టడుగున పడివున్న సాంఘికంగా, విద్యా విషయకంగా, ఆర్థికంగా, అన్ని విధాలుగాను వెనుకబడివున్న వాళ్లయొక్క జీవన పరిస్థితులు మెరుగుకావాలంటే వారి శ్రమకు తగినటువంటి యొక్క కూలీ రేట్లు, జీతాలు పెరుగవలసిన అవసరం వున్నది. ఆర్థికస్థితికానీ, సాంఘికస్థితిగాని, రాజకీయస్థితిగాని వైజ్ఞానికస్థితిగానిబాగుపడాలంటే వీరిస్థితి బాగుపడవలసిన అవసరంఉంది. అందువల్ల వీరిఆర్థికస్థితి బాగుపడడానికి తీసుకోవలసిన చర్యలు కొన్ని వున్నాయి. ఇందులో సూచించినట్లుగా వారికి న్యాయం అయినటువంటి కూలి రేటు, జీతం వుండాలి, మనం చేయబోయే చట్టంలో. అయితే యింతకుముందు కొందరు మిత్రులు చెప్పినట్లుగా వ్యవసాయదారులకు కొన్ని ఒడు

[illegible]టులు వుంటాయి. పంట కు గిట్టుబాటు ధర రాదు. అట్టి పుడు కూలిరేట్లు నిరంతరంగా ఎట్లా వుంటాయనే సందేహం కొంతమందిలో వ్యక్తం అవుతూ వుంటుంది. వాస్తవం చెప్పాలంటే కూలి వానికి కూలిరేటు పెంచినందువల్ల రైతు దివాలా తీయడం లేదు. రైతు దివాలా తీసేది గుత్త పెట్టుబడిదారువల్ల మార్కెట్ దోపిడీ వలన మాత్రమే, ఉదాహరణకు ధాన్యం ధర అంతకుముందు క్వింటాల్ రూ. 8[illegible]0 వుంటే, కళ్లం ముందుకు వచ్చేసరికల్లా రూ. 400 కి పడిపోతుంది. రైతు అక్కడ దెబ్బ తింటున్నాడు. పురుగు మందులు, ఎరువుల ధరలు అంతులేకుండా పెరుగుతున్నాయి. రైతు అక్కడ దివాళా తీస్తున్నాడు. అంతేకాని కష్టపడి పనిచేస్తున్న కూలివానికి జీతం కూలి పెంచినందువల్ల దివాళా తీయడు. రైతు దివాళా తీయకుండా చూడవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీద వుంది. గిట్టుబాటు ధరలు వచ్చే విధంగా అవసరమైన గ్యారంటీలు, చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకోవాలి. దానికి, దీనికి ముడి పెట్టవలసిన పని లేదు. న్యాయమైన జీతం అంటే అర్థం ఏమిటి? కష్టం చేసిన చోట రెండు పూటలా కడుపునిండా పంచభక్ష్య పరమాన్నాలు కాకపోయినా, కారం మెతుకులు నా రెండుపూటలా వుండే విధంగా, ఆ కుటుంబంలో నలుగురు పిల్లలుంటే, అందులో యిద్దరు పిల్లలనయినా సాకే విధంగా వుండే విధంగా చేయండి. వీరి కనీస జీవనావసరాలను దృష్టిలో వుంచుకొని మీరు నిర్ణయం చేయండి. దినదినం ధరలు పెరుగుతున్నాయి, ధరలు పెరుగుతున్న నేటి పరిస్థితులలో, కనీసం రెండు సంవత్సరాలకు ఒక సారి అయినా కూలి రేట్లను, జీతల రేట్లను పునః పరిశీలన జరిపి మళ్లా నిర్ణయించడానికి వీలు. అవకాశం చట్టంలో వుండాలి అది ఆచరణలో కూడా అమలు జరగవలసిన అవసరం వుంటుందని మీకు మనవి చేస్తున్నాను.

కూలిపని చేసేవారిలో స్త్రీలుకూడా ఉన్నారు. పురుషులకన్నా స్త్రీలకు తక్కువ
మధ్యాహ్నం 1-10 కూలి ఉంటుంది. సమాన పనికి సమాన వేతనం అనే సూత్రాన్ని ఖచ్చితంగా అమలు చేయవలసిన అవసరంకూడా ఉంది. అదే సమయంలో వారికి పని గ్యారంటీ ఉండాలి. మన రాజ్యాంగ చట్టములో ఆదేశిక సూత్రాలలో ఘనంగా చెప్పడం జరిగింది కాని పనిని తప్పనిసరిగా చూపించవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వం మీదనే ఉన్నదన్న విషయంలోకి వచ్చేటప్పటికి అక్కడ అన్ని ప్రభుత్వాలు వెనుక్కుపోతున్నాయి. పని చూపవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉన్నది. సమాజం బాధ్యత ప్రభుత్వానిది కనుక ఆ బాధ్యత కూడా ప్రభుత్వం మీద ఉంది. పనిలేని కాలంలో వ్యవసాయ కార్మికునికి నిరుద్యోగ భృతి అని ఒక మూడు నెలలు పెన్షన్ పెట్టారు. మీరు ఇచ్చే

పెన్షన్స్ వారు దరఖాస్తు పెట్టి తిరిగే దానికే సరిపోతుంది. సగం మందికి అందడం లేదు. దీనికి బదులుగా కొన్ని ఏర్పాట్లు చేయవలసి ఉంటుంది. వ్యవసాయ కార్మికులకు ఖచ్చితంగా పని ఇచ్చేటట్లు చేయండి సంవత్సరం పొడుగునా. అది ఒక్క వ్యవసాయం మీద జరగదు. వ్యవసాయానికి తోడుగా గ్రామీణ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలలో వారికి పనులు కల్పించండి. పనికి ఆహారం పథకంలాంటి ఆర్. ఎల్. ఇ. జి. పి., ఎస్. ఆర్. ఇ. పి. — ఇటువంటివి ఉన్నాయి. కామ్రేడ్ రాఘవరెడ్డి గారు చెప్పినట్లుగా ఇతర రాష్ట్రాలలో, ముఖ్యంగా వెస్టు బెంగాల్‌లో ఉన్న ఉసుళ వాలు, ఇంకా ఇతరములుగా ఉన్నవి తీసుకొని సంవత్సరం పొడుగునా పని లేని రోజు అంటూ లేకుండా వారికి పని కల్పించ వలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను వీటికి తోడు కల్లుగీత కార్మికుల గురించి చెప్పారు. చెట్టుమీదనుంచి పడి చనిపోతే రు. 10 వేలు ఎక్స్‌గ్రేషియా ఇస్తున్నాము. ఇవ్వవలసినదే. కాదనికాదు అదే వ్యవసాయ కార్మికుడు పని చేస్తున్న సమయములో ప్రమాదానికి గురయి చనిపోతే అతనికి ఏమైనా ఉందా? అయితే సర్ది రాఘవరెడ్డిగారు గీతకార్మికుడికి ఇవ్వకూడదని అంటున్నారా అని అడుగుతున్నారు. ఇవ్వకూడదని కాదు నేను చెప్పేది మనకో ప్రమాదం కూడా ఉంది. ఈ తెలుగుదేశం ప్రభుత్వములో వారికి యిస్తున్నారు, వీరికికూడ యివ్వండి అంటే వారికికూడా కత్తిరింపు చేసే పద్ధతి చేస్తున్నారు. కాబట్టి దయచేసి గీత కార్మికుడికి ఇవ్వవలసిందే, ఇంకా పెంచాలనికూడా మేము కోరుతున్నాము. గీత కార్మికుడి ద్వారా మనకు ప్రత్యక్ష అదాయం కనిపిస్తోంది, కాని వ్యవసాయ కార్మికుడిది, అతని శ్రమ సృష్టించే ప్రత్యేకంగా సంపద అంతా ఆధారపడి ఉంది. అది మీరు మరచి పోకూడదు. గీత కార్మికుడికి ఇవ్వడం ఎంత న్యాయమో అలాగే వ్యవసాయ కార్మికుడు చనిపోయినప్పుడు అతనికి ఇవ్వడం అనేది న్యాయం. దీనిని చట్టబద్ధం చేయవలసిన అవసరం ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. జీవిత బీమా పథకం అనేది చాలా ముఖ్యమైనటువంటిది. దీనిని కూడా చేయవలసిన అవసరం ఉంది 60 ఏళ్లవరకు కొంచెం గట్టిగా ఉండి పనిచేద్దాము లేకపోతే తిండిలేదు అనుకునేటటువంటి వ్యవసాయ కార్మికులు ఉన్నారు. కాని వ్యవసాయ కార్మికులు 50 సంవత్సరాల దాటిన తరువాత వారి శక్తి ఉడిగి పోతుంది. పని చేయలేరు. ఇక్కడ మన రూల్సు ప్రకారం 60 ఏళ్లు వచ్చినవారికి వృద్ధాప్య పెన్షన్స్ పెట్టుకున్నాము. పోనీ కనీసం 50 సంవత్సరాలు వయస్సు వచ్చినప్పటికి ఇచ్చే పెన్షన్ రు. 100 కన్నా తగ్గకుండా ఇచ్చేటట్లు చూడండి. అది తప్పనిసరిగా అందరికి వర్తింపచేటట్లుగా అమలు జరిపే విధంగా చూడవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ అంశాలు అన్నీ క్రోడీకరించి చట్టం చేయడం,

ఈ చట్టం చేయడం కోసం మీరు ఒక హౌస్ కమిటీని వేయండి. ఆరు నెలలలోపల రిపోర్టు సమర్పించేటట్లు ఆదేశించండి. అంతకన్నా ఎక్కువ టైమ్ దానికి అక్కర లేదు. ఈ అన్ని ఏస్పెక్ట్స్‌కి సంబంధించి ఒక సమగ్రమైన రిపోర్టు ఆ హవుస్ కమిటీ ఇస్తే దానిని ఆధారంగా చేసుకొని చట్టం చేయడానికి ప్రభుత్వానికి సాధ్యమవు తుంది. అదే సమయంలో చేసిన చట్టాన్ని అమలు పరిచే దానికి మండలానికి కాక పోయినా పాత తాలూకా హెడ్ క్వార్టర్స్‌లో ఇద్దరు లేబర్ ఇనస్పెక్టర్స్‌ని అగ్రికల్చ రల్ కార్మికుల సమస్యల మీద పెట్టండి. చెన్నారెడ్డిగారి ప్రభుత్వం ఉన్న సమయ ములో లేబర్ డిపార్టుమెంటువారు ఒక సూచన చేశారు. ఆ సూచన ఇప్పటికీ పండ బెట్టి ఉంది. ఈ మంత్రిగారిని లేపండని చెప్పుతున్నాను. వారు విపరంగా ఇచ్చారు. వ్యవసాయ కార్మికులకు కనీస వేతనాలు అమలు జరపడానికి ఎలాంటి మిషనరీ, ఎంత కావాలి అనే దాని గురించి ఒక వివరమైన స్కీమ్ తయారు చేశారు. ఆనాడు చెన్నా రెడ్డిగారి ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు మేము ఎంతో మొత్తుకున్నాము. మీ లేబర్ డిపార్టు మెంటువారు ఒక స్కీమ్ తయారుచేశారు, దానిని ఆధారంగా తీసుకొని అమలు జర పండి అన్నాము. దురదృష్టం అది అమలు జరగలేదు. ఇప్పటికయినా మంత్రిగారు ఈ మారిన పరిస్థితులలో మార్పులు చేసి చేయాలని కోరుతున్నాను. దీనిని ఏదో వారు తీసుకువచ్చారు అని అంగీరించడానికి వెనుకాడకుండా అంగీకరించి, హౌస్ కమిటీని వేయడానికి అంగీకరించి సమగ్రమైన రిపోర్టు ఆరునెలల్లో వచ్చేటట్లు చూసి దానిని చట్ట బద్ధం చేసేటట్లు చూడండని కోరుతున్నాను. ఈ తీర్మానాన్ని మీరందరూ ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించాలని కోరుతూ నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ డి. చినమల్లయ్య :— అధ్యక్షా, వ్యవసాయ కార్మికులకు సంబంధించిన ఈ తీర్మానం ఆమోదించాలని చాలామంది మాట్లాడారు. ఈ తీర్మానం ప్రవేశపెట్టిన ముఖ్యోద్దేశాన్ని రాఘవరెడ్డిగారు వివరించారు. దీనికి కావలసిన విధానంగురించి ఓమ్ కార్‌గారు చెప్పారు నేను దీనిమీద కేవలం పాయింట్స్ మాత్రమే చెప్పదలచు కొన్నాను. వ్యవసాయ కార్మికులకు చేసిన వాగ్దానాలు ఎంతవరకు ఈ ప్రభుత్వం చేసింది ఏమిటి అనే విషయంలో ఈ ప్రభుత్వం ఎందుకు చేస్తున్నదో దానివల్ల ఫలి తాలు ఏమి వస్తున్నవి అనేదానిలో వాటిని యింకా పకడ్‌బందీగా చేయాలనే నా అభి ప్రాయాన్ని మీ ద్వారా ప్రభుత్వానికి చెప్పదలచుకొన్నాను. ఇప్పుడు వ్యవసాయ కూలీలకు ఎక్కడ చూసినా పెన్షన్ పెన్షన్ అని చెప్పి అది కేవలం చెప్పుకోడానికి ఉపయోగపడుతుంది. కరీంనగర్ జిల్లాలో 25 వేల మందికి ఈ పెన్షన్ మంజూరు

చేశారు. అది రు. 30 చొప్పున మంజూరు చేస్తే రు. 7.50 లక్షలు నెలకు కావాలి. మూడు నెలలకు ఒకసారి ఇస్తారు. రు. 22.50 లక్షలు ఇవ్వవలసి ఉంటే రు. 14 లక్షలు వంచిస్తున్నారు, ఈ 14 లక్షలు రూపాయలు మూడు భాగాలుగా ఇచ్చేవరకు తొమ్మిది మాసాలకు ఒకసారి పెన్షన్ వస్తుంది. ఈ రు. 30 పెన్షన్ అందకుండా చనిపోయేటటువంటివారు ఉన్నారు. ఈనాడు పెరుగుతున్న ధరల ప్రకారంగా ఓమ్ కార్‌గారు చెప్పినట్లుగా ప్రతి నెలకు ఖచ్చితముగా రు. 100 అందేటట్లు చేయడం, అలా చట్టం చేయడం అవసరమని దీని ద్వారా ప్రభుత్వం దృష్టికి తెస్తున్నాను. దీనిని ఇమ్మీడియేట్‌గా చేసే ఏర్పాటు చేయాలని కోరుతున్నాను. పెన్షనే కాదు చని పోతే ఎల్, ఐ. సి వారు రు 3 వేలు ఇస్తున్నారు. అంటే వారు ఏమో మన జీవితాలను అత్యంత అభివృద్ధి చేయడం కోసం చేస్తున్న కృషికి కనీసం రు. 10 వేలు చనిపోతే ఇచ్చే ఏర్పాటు చేయాలని. దీనికి చట్టం సవరించవలసిన అవసరం ఉంది పోతే పని అయినా ఇవ్వాలి, లేకపోతే నిరుద్యోగులుగా ఉన్న వారికి రోజుకు ఒకకిలో బియ్యం, రు. 3 లు ఖచ్చితముగా ఇచ్చేటట్లు చేయడానికి ఆలోచించాలి. కనీస వేత నాలు అని ఆప్యాయం ఒలికించే ప్రేమ వట్టిమాటలుగానే ఉంది. కనీస వేతనాలబోర్డు రు. 15 రికమెండ్ చేస్తే ప్రభుత్వం రు 11.50 చేసింది. అదికూడా పకడ్బందీగా ఇంప్లిమెంటు చేసేటటువంటి కార్యక్రమాలు ఓంకార్‌గారు చెప్పినట్లుగా లేవు. ఇన్‌స్పె క్టర్స్‌ను ఏర్పాటుచేసి అది ఖచ్చితముగా అమలు చేసేటట్లు చూడాలి. ఇక్కడ చేసిన చక్కటి సూచనలను అమలు చేయడానికి ప్రభుత్వం ఏ మాత్రం సందేహించకుండా చర్యలు తీసుకోవాలి. వ్యవసాయ కార్మికుల బాగోగుల కోసం భూ సంస్కరణలు అమలుచేసి 10 లక్షల ఎకరాలు భూమిని వారికి పంచిఇస్తే, ఒక ఎకరం భూమి దున్ను కుంటూ అయన వ్యవసాయ కూలి చేసుకుంటూ కుటుంబాన్ని పోషించుకోవడానికి ఆస్కారం ఏర్పడుతుంది. వారి బాగోగుల కొరకు ఉపయోగపడేది భూ సంస్కరణలే కాబట్టి వాటిని వెంటనే అమలు చేయడానికి పూనుకోవాలని మనవి చేస్తూ శెలవు తీసు కుంటున్నాను.

శ్రీ జె. చిత్తరంజన్‌దాస్ (కల్వకుర్తి) :— అధ్యక్షా, ఈరోజు జి కాక వెంకయ్యగారు ప్రవేశ పెట్టిన ఈ నాన్‌ఫీషియల్ రిజల్యూషన్‌ను నేను సమర్థిస్తూ కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను. మన రాష్ట్ర జనాభాలో 1.50 కోట్ల వరకు ఈరోజు అగ్రికల్చర్ లేబర్ ఉన్నారు. అగ్రికల్చర్ లేబర్ గురించి మనం మాట్లా డడం తప్పితే, వారికి ఏదో కల్పించాలన్న ఆలోచన తప్పితే అది పూర్తిగా మనము

అమలు చేయలేక పోతున్నామనే విషయాన్ని ఒక పర్యాయం గుర్తుంచుకోవాలి. ఈ మినిమమ్ వేజెస్ గురించి మాట్లాడారు. చట్టం వుంది. కాని అది ఎంతవరకు అమలు జరుగుతోంది అన్నది మనం ఒకసారి చూస్తే గ్రామాలలో మినిమమ్ వేజెస్ గురించి ఎవరూ పట్టించుకోవడం లేదు.

హ్నం 1-20

ఎవరయినా ముందుకు వచ్చి మినిమమ్ వేజెస్ కావాలని అడుగుతుంటే వారిని తీవ్రవాదులుగా పరిగణిస్తున్నారు. తాళ్లకొండపల్లి అనే మండలంలో ఇలా అడిగిన ఒక హరిజనుడ్ని తీసుక వచ్చి లాకప్‌లో వేసారు. ఎస్. పి. గారికి, కలక్టరుగారికి తెలియజేశాను. చట్టపరంగా ఉన్న మా జీతాలు మాకు ఇప్పించండి అని ఆందోళన చేస్తే వెంటనే అరెస్టు చేయడం దురదృష్టకరం. దానికికూడా ఒక సమగ్రమయిన చట్టం చేయవలసిన అవసరం ఉంది. చేసిన చట్టం ఏ విధంగా ఇంప్లిమెంటు చేయాలన్నది కూడా ఆలోచించాలి. రాష్ట్రంలో తీవ్రవాదులు పెరిగిపోతున్నారు. నక్సలైట్స్ పెరిగిపోతున్నారు. ట్రైబల్ ఏరియాలో తీవ్రవాదులు పెరిగిపోతున్నారు. హాస్టల్స్ లో విద్యార్థులు, హరిజనులు, గిరిజనులు విషయంలో, పేదవారి విషయంలో తీవ్ర వాదం పెరిగిపోతోంది. పేదరిక నిర్మూలనకు ఈ చట్టం న్యాయం చేయలేక పోతోంది పేదవాడు పేదవాడిగానే ఉంటున్నాడు. ధనవంతుడు కోటీశ్వరుడయి పోతున్నాడు. దీనిని ఆపాలంటే సమగ్రమయిన చట్టం చేయాలి. భూ సంస్కరణలు చేయండి. ఇళ్లు కట్టించే ఏర్పాటు కావాలి. లేబర్ లక్షలాదిమంది ఇతర రాష్ట్రాలకు వలసపోతు న్నారు. ముఖ్యంగా మా జిల్లానుంచీ వెళ్లిపోతున్నారు. తినడానికి తిండిలేక, భార్యా భర్తలు ఇద్దరూ కూలి చేసుకొన్నా బ్రతికే అవకాశం లేక వెళ్లిపోతున్నారు. వారి పిల్లలకు ఫ్రీ ఎడ్యుకేషన్ ఇవ్వడానికి ఏర్పాటు చేయాలి. ఎవరయినా చనిపోతే వారికి ప్రత్యేకమయిన చట్టం చేసి ఒక్కొక్క కుటుంబానికి 10 వేలు, 15 వేల రూపాయల చొప్పున ఇస్తే మంచిది. వారి పిల్లలకు అన్నివిధాల రక్షణ కల్పించాలి. ఈ రాష్ట్ర జనాభాలో దాదాపు 40 శాతం ఉన్న అగ్రికల్చర్ లేబర్ గురించి ప్రత్యేకమయిన శ్రద్ధ వహించాలి. రోజు రోజుకు పెరిగిపోతున్న నిత్యావసర వస్తువుల ధరలను దృష్టిలో ఉంచుకొని ప్రతి రెండు సంవత్సరాలకు కనీస వేతనాలు పెరిగే విధంగా సవ రణ చేయాలని కోరుతున్నాను. మెడికల్ ఫెసిలిటీస్, ఎడ్యుకేషన్ ఫెసిలిటీస్ కల్పిం చాలి. పని లేని కాలంలో ప్రత్యేకమయిన పనులు కల్పించాలి. చాలాసార్లు అసెం బ్లీలో కూడా చెప్పడం జరిగింది. లేబర్‌కు ఈరోజు పనిలేదు. ఒక్కొక్క ఎకరం ఉన్నవాడు ఎలా బ్రతుకుతాడు? పని లేదు. వ్యవసాయం లేదు. ఎన్.ఆర్.ఇ.పి.,

కానీ ఏది కానీ డైరెక్టుగా కంట్రాక్టర్‌కు ఇవ్వకుండా ఆ పనులన్నీ ఈ లేబర్‌కు ఇచ్చే విధంగా చూడాలి.' తిండి తినడానికి కొంత అవకాశం కల్పించిన వారమవుతాము. వాళ్ళల్లో ఉద్యమం వచ్చే అవకాశముంది. ఏ ట్రైబల్ ఏరియాలో చూసినా పేదరికముతో మండిపోతూ, ఏవిధంగానూ సర్‌వైల్ కాలేక, నిరుద్యోగులుగా ఉండలేక తీవ్రవాదులుగా మారిపోతున్నారు. వారికి అన్ని ఫెసిలిటీస్ చేయాలి. భూ సంస్కరణలు చేయాలి. ఇళ్లు కట్టించాలి. లేకపోతే వారికి తృప్తిని కలుగజేయలేము న్యాయం చేయలేము. ఈ రిజల్యూషన్‌ను మరొకసారి సమర్థిస్తున్నాను. పేదవాళ్ళు పోలీసు కేసులలో, రెవిన్యూ కేసులలో ఇరుక్కున్నప్పుడు వకీలు లేకుండా పోతోంది. న్యాయపరమైన చట్టం వారికి కలుగచేయాలంటే వారికి ఒక అడ్వకేటును నియమించాలి మా తాలూకాలో ఎక్సయిజు కంట్రాక్టర్లు ఎవరయినా లంబాడాలు చేతిలో సారాయి, కల్లు సీసా కనపడగానే పట్టుకుపోయి లాకప్‌లో వేస్తున్నారు. లక్షలకు లక్షలు సంపాదించుకోవడం కాదు. మనం వారివోట్లతో, వారి కష్టంతో బ్రతుకుతున్నాము. నేను ఈరోజు పెట్టిన ఈ నాన్ అఫిషియల్ రిజల్యూషన్‌ను పూర్తిగా సమర్థిస్తూ ముగిస్తున్నాను.

శ్రీ సి.హెచ్. విఠల్ రెడ్డి :— అధ్యక్షా, కామ్రేడ్ జక్కా వెంకయ్యగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ తీర్మానాన్ని నేను సంపూర్ణంగా బలపరుస్తున్నాను. దీనిని బలపరచడమే కాక ఇంక ఏవిధంగా పటిష్టవంతం చేయాలనేదానికి కొన్ని సూచనలను మీ ముందు పెడుతున్నాను. మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో ఎవరయితే సంపద సృష్టిస్తున్నారో, రాష్ట్రానికి ఆదాయం ఇస్తున్నారో వారికొరకు మనం ఇక్కడచర్చిస్తున్నాము. కానీ ఈనాడు ఉత్పత్తి శక్తులకు అనుగుణంగా ఉత్పత్తి సంపదలు కూడా మారాలి. అప్పుడే రాష్ట్రాభివృద్ధి, దేశాభివృద్ధి కలుగుతుంది. కాని ఈనాడు ఉత్పత్తి శక్తుల చేతిలో ఆయుధాలు లేవు. ఎవరయితే సంపద సృష్టిస్తున్నారో వారికి సౌకర్యాలు లేవు. సమస్యలు పరిష్కారం చేయడంలేదు, అందుకే మన రాష్ట్రంలో ఉత్పత్తి పెరగడంలేదు. సంపద పెరగడం లేదు. ఆదాయం పెరగడంలేదు. అందుకే ప్రధానంగా మీముందు కొన్ని విషయాలు పెట్టదలుచుకున్నాను. కనీస వేతన చట్టం ఇంతకు పూర్వంకూడా ఉంది, దానిని ఈనాటికి అనుగుణంగా కనీస వేతనాల చట్టం మార్చలేదు. మార్చవలసిన అవసరం ఉంది.

ఈనాడు రాష్ట్రంలో నిత్యావసర వస్తువుల ధరలు విపరీతంగా పెరిగి పోతున్నాయి. బియ్యం, నూనెలు, ఇతర వస్తువుల ధరలు చూసినా అన్ని వస్తువుల పైన

ధరలు పెరిగిపోతున్నాయి. కానీ ధరలకు అనుగుణంగా వ్యవసాయ కార్మికుల జీతాలు పెరగడం లేదు. ఇది ప్రధానమైన మూల సూత్రం. దీనిని పరిష్కారం చేయకుండా మనం మన రాష్ట్రాన్ని, వ్యవసాయ కార్మికుల సమస్యలను బాగుచేయలేము. ధరలు విపరీతంగా పెరిగిపోతున్న సంగతి అందరికీ తెలుసు. బియ్యంపైన సబ్సిడి ఇస్తున్నారు. కె. జీ. బియ్యం రు. 2/-లకు ఇస్తున్నారు కానీ కోటాను తగ్గించారు. 15 కిలోలు ఇస్తుంటే వ్యవసాయ కార్మికుల కుటుంబాలకు సరిపోవడం లేదు. కనీసం 50 కిలోల బియ్యం ఇవ్వవలసి ఉంటుంది దానితోబాటు నిత్యావసర వస్తువుల ధరలకూడా తగ్గించి వాటికి కూడా సబ్సిడీ ఇవ్వవలసిన అవసరం ఉంది.

ఈనాడు రాష్ట్రంలో గృహ నిర్మాణం చేస్తున్నారు. వ్యవసాయ కార్మికులకు ఒక్కొక్క కుటుంబానికి ఒక ఇల్లు ఉచితంగా కట్టించి యివ్వవలసిన అవసరం ఉంది. ఆర్. ఎల్. ఇ. జి. పి. క్రింద ఉచితంగా ఇళ్ళు కట్టించుకొనే అవకాశం ఉంది. బాండెడ్ లేబర్ను గుర్తించి వారికి ఉచితంగా ఇస్తున్నారు. కానీ వ్యవసాయ కార్మికులకు ఇవ్వడంలేదు. ఆర్. ఎల్. ఇ. జి. పి. క్రింద వచ్చే డబ్బును ప్రోగుచేసి గృహ నిర్మాణ సంస్థ ద్వారా ఇళ్ళు కట్టించి ఉచితంగా ఇవ్వవచ్చు.

అదే విధంగా ఉత్పత్తి పరికరాలను వ్యవసాయ కార్మికుల చేతులలో పెట్టాలి. భూ సంస్కరణలు ప్రధానమయినవి, 12 లక్షల ఎకరాల భూమి మనకు లభించింది వాస్తవానికి ఈనాడు చట్టానికి ఒక చిన్న సవరణ చేసి సుప్రీం కోర్టు తీర్పు ప్రకారంగా చిన్న సవరణ తెచ్చుకొన్నట్లయితే భూస్వాములు అన్యాక్రాంతం చేసిన భూములు, హైకోర్టులో స్టే తెచ్చుకొన్న భూములను స్వాధీనం చేసుకొన్నట్లయితే మన రాష్ట్రంలో సంపద పెరుగుతుంది. ఆదాయం పెరుగుతుంది, వారి జీవిత పరిస్థితి బాగుపడుతుంది. ఆర్థికంగా బాగుపడే అవకాశాలుంటాయి. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో వ్యవసాయ కార్మికులకు ఇళ్ళ స్థలాలు ఇచ్చే పరిస్థితి నికృష్టంగా ఉంది. స్వతంత్రం వచ్చి 35 సంవత్సరాలు దాటినా పేదవారికి ఇళ్ళ స్థలాలు ఇచ్చిన పాపాన పోలేదు. వ్యవసాయ కార్మికులు ఒక్కొక్క గదిలో, గుడిసెల్లో నివసిస్తున్నారు. వారికి ఇళ్ళ స్థలాలు కేటాయించాలి. ఈ కనీస వేతనాల చట్టాన్ని అమలు పరిచే యంత్రాంగం ఎక్కడా లేదు. కావలసిన యంత్రాంగాన్ని సృష్టించ వలసిన అవసరం ఉంది.

కనీసం మండలి స్థాయిలో లేబర్ ఆఫీసర్ని నియమించి, ఈ చట్టం సరిగా అమలు జరిగేలా చూడాలి. మండలి స్థాయిలో వ్యవసాయ కార్మికులకు సంఘాల ప్రతినిధులతో ఒక కమిటీవేసి, ఆ కమిటీ ద్వారా తరచుగా రెవ్యూ చేస్తుంటే సక్రమంగా చేస్తున్నారా లేదా అన్నది తెలుస్తుంది. మూడు జోన్స్ పెట్టారు. రు. 3 వేలు, 4 వేలు 5 వేలు ఇట్లా చేసారు. అది కూడా గ్రామీణ ప్రాంతాలలో అమలు జరగడంలేదు. రు. 500 లు జీతం కూడా ఇవ్వడంలేదు. అదనపు సౌకర్యాలు కలుగ చేయవలసిన అవసరం ఉంది. నేను చేసిన సూచనలకు అనుగుణంగా చట్టాన్ని తీసుకరావలసిన అవసరం ఉంది.

వృద్ధాప్యపు పెన్షన్ను పెంచాలి. 60 సంవత్సరాలు దాటిన వారికి పెన్షను ఇస్తున్నట్లు, వ్యవసాయ కార్మికులకు కూడా వర్తింప చేయాలి. నలుగురు, అయిదు గురికి ఇచ్చి అందరికీ ఇస్తున్నామని అంటున్నారు. వాస్తవంగా అమలు జరగడం లేదు. వృద్ధాప్యపు పెన్షన్లు వ్యవసాయ కార్మికులకు కూడా ఇవ్వదలచుకొన్నప్పుడు బడ్జెట్లో రు. 20 కోట్లు కేటాయించ వలసిన అవసరం ఉంది. వ్యవసాయదారులకు పెన్షన్ రూపంలో 50 సంవత్సరాలు దాటినవారికి ప్రాంటించి వారికి నెలకు రు 100లు ఇవ్వవలసిందిగా కోరుతున్నాను. వ్యవసాయ కార్మికుల గురించి జరిగే ఈ చర్చలలో గౌరవ సభ్యులెవరూ పాల్గొనడం లేదు. కొంతమంది మాత్రం కొన్ని సూచనలు చేశారు వాటిని తప్పక స్వీకరించి వాటికి అనుగుణంగా చట్టాన్ని రూపొందించి దానిని అమలు చేయడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పూనుకోవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

చైర్మన్ :— దీనిమీద చర్చ మరలా తిరిగి వచ్చే శుక్రవారం కొనసాగుతుంది, ఇప్పటికి ఈ సభను సోమవారం ఉదయం 8-30 గంటల వరకూ వాయిదా వేస్తున్నాను

(సభ తిరిగి ఆగష్టు 8వ తేదీ, సోమవారం ఉదయం 8-30 గం॥లకు సమావేశమగుటకు మధ్యాహ్నం 1-30 గం॥లకు వాయిదా పడినది)